

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА НАУЧНОТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ,
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И ИНФОРМАЦИОНО ДРУШТВО**

Трг Републике Српске 1, Бања Лука; Тел: 051/338-731; Факс: 051/338-856;
www.vladars.net; E-mail: mnrvoid@mnrvoid.vladars.net

На основу члана 22. став 8. Закона о високом образовању («Службени гласник Републике Српске», бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20), члана 18. став 2. Уредбе о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку утврђивања испуњености услова («Службени гласник Републике Српске», бр. 35/11 и 51/11) и Рјешења број: 19.040/612-186-9-2/19 од 09.06.2020. године, министар за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво издаје

**ДОЗВОЛУ
ЗА ИЗВОЂЕЊЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА**

Универзитету у Бањој Луци, са сједиштем у Бањој Луци, Универзитетски град-Булевар војводе Петра Бојовића 1А, одобрава се извођење иновiranог студијског програма

СОЦИЈАЛНИ РАД - 240 ECTS

на првом циклусу студија, у трајању од четири године, на ОЈ Факултет политичких наука, адреса: Бања Лука, Булевар војводе Петра Бојовића 1А, од академске 2020/21. године.

Број: 19.040/612-186-9-3/19
Датум: 29.06.2020. године

МИНИСТАР

мр Срђан Рајчевић

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Сенат Универзитета

Број: 02/04-3.3126-6-10/19
Дана, 28.11.2019. године

На основу члана 64. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 и 26/19) и члана 33. Статута Универзитета у Бањој Луци, а након разматрања Приједлога одлуке Наставно-научног вијећа Факултета политичких наука број: 08/3.1264-3-4/19 од 20.11.2019. године, Сенат Универзитета у Бањој Луци, на 44. сједници одржаној 28.11.2019. године, утврдио је

О Д Л У К У

о прихватању и усвајању Елабората за лиценцирање иновiranог студијског програма Социјални рад првог циклуса студија на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци

I

Усваја се Елаборат за лиценцирање иновiranог студијског програма Социјални рад првог циклуса студија на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци.

II

Саставни дио Одлуке је Елаборат за лиценцирање иновiranог студијског програма Социјални рад првог циклуса студија на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци.

III

Наставни план и програм иновiranог студијског програма Социјални рад првог циклуса студија примјењиваће се од академске 2020/2021. године.

IV

Универзитет у Бањој Луци поднијеће Министарству за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске захтјев за лиценцирање иновiranог студијског програма Социјални рад првог циклуса студија на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци.

V

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Образложење

У складу са одредбама Закона о високом образовању и Статута Универзитета у Бањој Луци, а након разматрања Одлуке Наставно-научног вијећа Факултета политичких наука о усвајању Елабората за лиценцирање иновiranог студијског програма Социјални рад првог циклуса студија на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци број: 08/3.1264-3-4/19 од 20.11.2019. године, Сенат Универзитета у Бањој Луци на 44. сједници одржаној 28.11.2019. године Универзитета у Бањој Луци донио је Одлуку као у диспозитиву.

Достављено:

1. Министарству за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС,
2. Проректору за наставу и студентска питања,
3. Факултету политичких наука,
4. Материјал сједнице Сената.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА

РЕКТОР

Проф. др Радослав Гајанин

Број: 08/3.1264-3-4/19
Дана: 20.11.2019. године

На основу чланова 22. и 71. Закона о високом образовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 и 26/19) и чланова 54. и 102. став (2) Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука на 115. сједници одржаној 20.11.2019. године, доноси

ОДЛУКУ

о утврђивању приједога за лиценцирање иновираниог студијског програма

I

Усваја се приједлог за лиценцирање иновираниог студијског програма I циклуса студија **Социјални рад**, на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци.

II

Саставни дио ове Одлуке је Елаборат о оправданости иновирања студијског програма са наставним планом и програмом студија.

III

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Достављено:

1. Сенат Универзитета
2. а/а

ПРЕДСЈЕДНИК
Наставно-научног вијећа
Проф. др Здравко Злокапа

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
FACULTY OF POLITICAL SCIENCES

ЕЛАБОРАТ

о оправданости иновирања Студијског програма социјалног рада

Бања Лука, 2019. године

Овај документ израдила је Комисија именована Одлуком Научно-наставног вијећа Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци бр. 08/3.972-3-1/19 од 18.09.2019. године, а радни задатак утврђен јој је Одлуком Научно-наставног вијећа Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци бр. 08/3.972-2/19, од 18. 09. 2019. године у саставу:

1. Проф. др Здравко Злокапа, редовни професор – Факултет политичких наука, предсједник,
2. Проф. др Мира Ћук, ванредни професор – Факултет политичких наука,
3. Проф. др Љубо Лепир, ванредни професор – Факултет политичких наука,
4. Проф. др Јагода Петровић, ванредни професор – Факултет политичких наука,
5. Проф. др Драгана Шћеповић, ванредни професор – Факултет политичких наука,
6. Доц. др Андреа Пухалић, доцент – Факултет политичких наука
7. Мр Драшко Гајић, виши асистент – Факултет политичких наука,
8. Мр Оливера Грбић, виши асистент – Факултет политичких наука,
9. Мр Андреа Ракановић Радоњић, виши асистент – Факултет политичких наука,
10. Мр Љубица Доронтић, ЈУ Центар за социјални рад Бања Лука, и
11. Анђелија Поповић, студент четврте године Студијског програма социјалног рада.

САДРЖАЈ ЕЛАБОРАТА

1. Основни подаци о факултету	3
2. Подаци о студијском програму социјалног рада.....	3
3. Увод	4
4. Евалуација студијског програма, остварени резултати и праћење квалитета.....	7
6. Основни циљеви програма	8
7. Исходи учења	9
8. Научна област	9
9. Стручни назив и профил квалификације.....	10
10. Сарадња са заинтересованим странама	12
11. Усаглашеност са мисијом и стратегијом универзитета	13
12. Услови уписа на студијски програм	13
13. Услови преласка са других факултета и студијских програма	14
14. Услови уписа студената у сљедећи семестар, односно сљедећу годину	14
15. Обавезе студената и оцјењивање	15
16. Ресурси и услови за извођење промјена у наставном плану и програму.....	16
17. Усклађеност промјена са програмима у окружењу.....	17
18. Наставни план првог циклуса студијског програма социјалног рада	18
19. Примјена норматива у изради наставног плана	21
20. Листа обавезних и изборних предмета са научним областима и носиоцима	22
21. Силабуси предмета	25
22. Прилози.....	146

1. Основни подаци о факултету

Назив високошколске установе	Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци
Адреса	Универзитетски град, Булевар војводе Петра Бојовића 1 А, 78 000 Бања Лука
Контакта телефон и факс	Тел: +387 51 304 001 Факс: +387 51 304 022
Е-маил	info@fpm.unibl.org
Web адреса	www.fpm.unibl.org
Декан факултета	Проф. др Здравко Злокапа

2. Подаци о студијском програму социјалног рада

Назив студијског програма	Социјални рад
Врста	Високошколско универзитетско образовање
Ниво	Први циклус (ниво)
Универзитет и факултет	Универзитет у Бањој Луци Факултет политичких наука, Булевар војводе Петра Бојовића 1А
Подручја	Социјални рад и социјална политика
Фрасцати	Друштвене науке
Трајање (године)	Четири године (осам семестара)
Број кредита годишње и укупно	60 ЕЦТС кредита годишње 240 ЕЦТС кредита укупно
Начин извођења студија	Редовне студије
Звање у складу са номенклатуром занимања	Дипломирани социјални радник
Модел студијског програма	4+1+3
Број студената на првом циклусу у 2018/2019. год.	266
Контакт особа	Проф. др Мира Ћук

3. Увод

Универзитетско образовање за социјални рад у Републици Српској започето је на Филозофском факултету у Бањој Луци 2000. године, а након оснивања Факултета политичких наука 2009. године, Студијски програм социјалног рада постао је један од четири студијска програма на овом факултету. То је и једино високошколско образовање из научног поља социјалног рада у Републици Српској. У протеклих 19 година постојања овог студијског програма уписана су 1.202 студента¹, а у истом периоду дипломирало је 520 студената.

Образовање за социјални рад остварује се у сложеним интердисциплинарним студијама неопходним за широко образовање социјалних радника како би били оспособљени за многе улоге социјалног рада у савременом друштву. У току четворогодишњег студија студенти стичу разноврсна теоријска и методолошка знања из широког спектра социолошких, правних, политиколошких, психолошких и педагошких дисциплина. Кључно мјесто и посебна пажња припада дисциплинама из научног поља социјалног рада, које су сврстане у три уже научне области: Социјална политика, Теорије и методологије социјалног рада и Подручја социјалног рада.

Важан извор за стицање знања, осим теоријског рада, јесте обавезна практична настава, која се одвија у установама социјалне заштите, образовним и здравственим установама, органима јавне управе, невладиним организацијама и надлежним министарствима под будним оком ментора-практичара, који своје искуство и знања преносе студентима.

Професија социјалних радника има широке могућности запошљавања. Највећи број дипломираних социјалних радника запошљава се у социјалним установама (јавним и приватним). То су центри за социјални рад и установе за збрињавање дјеце и одраслих лица. Посљедњих година у образовним установама запослено је 30 социјалних радника, а развојем невладиног сектора отворен је нови простор за запошљавање социјалних радника. Запошљавање се врши и у здравственим установама, савјетовалиштима, вјерским организацијама, хуманитарним организацијама, органима управе, специјалним установама итд.

Према евиденцијама Агенције за статистику БиХ, у Републици Српској је у 2018. години било 108 незапослених дипломираних социјалних радника, а у истој години запослено је 66 (http://www.arz.gov.ba/statistika/Izvjestaji_zanimanja/RS.pdf). Подаци нам показују да занимање дипломирани социјални радник има своје мјесто у процесу рада и да незапосленост овог кадра није велика.

По завршетку четворогодишњих студија стиче се звање дипломирани социјални радник, чије се академско образовање може наставити на другом, односно на трећем циклусу студирања.

Студијски програм социјалног рада прошао је програм акредитације и у 2019. години акредитован је код Агенције за високо образовање Републике Српске.

¹Изрази студент, студенти употребљени у овом елаборату за означавање мушког или женског рода подразумевају оба пола

Студијски програм од оснивања до данас непрекидно ради на свом развоју и зато стално прати одвијање наставног плана и програма, анализира остварене резултате и идентификује проблеме и потребе како би се усавршавао. Резултат таквог приступа је непрекидно иновирање наставног програма. Од оснивања до данас, наставни програм је мијењан четири пута у складу са промјенама у високом образовању, у дјелатности социјалног рада и у међународним стандардима за образовање социјалних радника. Посљедње измјене наставног плана биле су 2016. године у оквиру 20–60 ЕЦТС кредита.

Факултет политичких наука у Бањој Луци са своја сва четири студијска програма посљедње три године суочен је са смањеним интересом кандидата за упис и студирање на овом факултету. Разлози за то су вишеструки: мањи број младих који завршавају средњу школу као посљедица смањења броја дјеце уопште, велики одлазак младих у западноевропске и друге развијене земље у свијету, девалвација науке и образовања, раст приватног високог образовања и повољнији услови студирања на приватним факултетима, незапосленост свршених студената итд. Трагајући за начинима повећања интереса за упис кандидата, сви студијски програми су изразили спремност за побољшање својих наставних програма, њихово прилогађавање тржишту рада и интересима младих.

Студијски програм социјалног рада је у посљедњој измјени 2016. године знатно побољшао свој наставни план и програм на првом циклусу, а 2018. године лиценцирао је нови програм на другом циклусу, који садржи четири усмјерења, како би квалитетом утицао на интерес за студирање на овом програму. Кључне измјене односиле су се на:

- већу усклађеност студија са Међународним општим стандардима за образовање социјалних радника (GlobalQualifyingStandardsforSocialWorkEducationandTraining), које је 2004. године усвојила Међународна асоцијација студија за социјални рад и Федерација социјалних радника (www.iassw.soton.ac.uk и www.ifsw.org), као и Европска асоцијација школа социјалног рада, чији члан је и наш Студијски програм социјалног рада (<http://eassw.org/>);
- уважавање захтјева праксе социјалног рада ради повећања усклађености садржаја наставног плана са потребним знањима и вјештинама социјалног рада у остваривању дјелатности социјалне заштите и других дјелатности у којима се запошљавају социјални радници (образовања, цивилног сектора, здравства, управе);
- свеобухватније и усмјереније образовање социјалних радника у коме значајно мјесто заузима стицање знања и вјештина за социјални рад са припадницима осјетљивих група који имају специфичне потребе (стари, дјеца, особе са инвалидитетом, жртве насиља, малолетни делинквенти, зависници, особе са проблемима у менаталном здрављу, сиромашни, мањине...);
- већу усклађеност и компатибилност програма са програмима образовања у земљама у окружењу како би се поспјешила мобилност студената, наставног особља и дипломираних социјалних радника;
- веће учешће практичне наставе како би дипломирани социјални радници били припремљени за професионалну праксу са појединцима, породицама, различитим групама и заједницама, на различитим географским локацијама и

различитим контекстима. Пракса студената социјалног рада у развијенијим земљама и школама социјалног рада варира у броју сати проведених на пракси социјалног рада од 300 до 800 сати у току образовања студената за социјални рад. Пратећи трендове европских земаља и школа социјалног рада, наш студијски програм новим измјенама у овом дијелу Наставног плана и програма задовољава Глобалне стандарде за образовање и тренинг професионалних социјалних радника Међународне асоцијације школа социјалног рада (Global Standards for Education and Training of the Social Work Profession, IASSW; http://cdn.ifsw.org/assets/ifsw_65044-3.pdf, стр.5–6);

- развој и установљавање нових предмета према локалним и националним приоритетима (национална социјална политика, социјални рад са основним корисницима у социјалној заштити).

Наведене измјене базирале су се на:

- резултатима истраживања ставова студената социјалног рада, дипломираних социјалних радника и менаџмента организација које запошљавају социјалне раднике (<https://fpn.unibl.org/sr/evaluacijski-izvjestaji>) о постојећем наставном програму,
- резултатима дугогодишње успјешне сарадње са социјалним установама које су на више одржаних састанака исказивале своје мишљење (извјештај у прилогу),
- захтјевима студената за више практичног рада и већег учешћа предмета са садржајима из директног рада са корисницима,
- проширењу људских наставничких потенцијала на Студијском програму социјалног рада, што омогућава већу покривеност наставе домаћим кадром из ускостручних и дисциплинарних предмета.

Примјена новог програма потврдила је потребу за урађеним измјенама и указала на велику оптерећеност студената бројем предмета и бројем часова наставе, те потребу за даљом усмјереношћу на предмете из научног поља социјални рад који одговарају на конкретне захтјеве дјелатности социјалне заштите и других дјелатности гдје се реализује социјални рад. У том правцу иду и измјене у постојећем наставном плану. Смањен је број предмета са 52 (колико су слушали и полагали студенти, укључујући и праксу) на 42 и смањење је обухватило предмете из других научних дисциплина као и предмете из метода социјалног рада, социјалне политике и теорије социјалног рада, које су слушали у два семестра, а акценат је стављен на предмете из конкретних подручја социјалног рада. Побољшан је статус изборних предмета и успостављена равномјернија оптерећеност наставника и сарадника у оба семестра.

4. Евалуација студијског програма, остварени резултати и праћење квалитета

Питањима сталног праћења и евалуације наставног плана на студијском програму Социјални рад поклања се велика пажња. У процесу акредитације урађена је свеобухватна самоеволуација и поднесен извјештај који је објективно указао на добре стране, али и на недостатке и потребу предузимања одређених мјера. Независни анонимни евалуатори су у току 2019. године оцјењивали програм и истакли да су образовни циљеви и исходи учења јасно дефинисани, прегледни и јавнина сајту Факултета, да је посебна пажња посвећена учешћу студената у изради програма, да се редовно раде ревизије што указује на посвећеност креатора студијског програма његовом унапређењу, да је добро конципирана стручна теренска пракса и склопљени споразуми са организацијама гдје се пракса изводи, да је додјелјивање ECTS кредита у складу са европском методологијом и да стечене квалификације студената су у складу са циљевима програма. Такође је истакнуто да студијски програм прати законске и друштвене промјене и кретања на тржишту, да на основу тога доноси закључке о потреби промјена студијског програма и реагује увођењем нових релевантних предмета.

Евалуација као слабе стране истиче потребу за већим радом са студентима у њиховом личном развоју и унапређење међународне размјене у научно истраживачким и другим пројектима и недостајање плана развоја људских ресурса и запошљавање новог кадра.

Руковођени датим налазима евалуације, студијски програм наставља да ради на праћењу промјена и благовременом реаговању на њих што је директна активност на побољшању квалитета. Приступ побољшању квалитета је системски и планирано урађен кроз израду Плана отклањања слабих страна студијског програма и реализације препорука за унапређење (у прилогу). План садржи идентификоване слабе стране у квалитету, начин њиховог отклањања (конкретне активности), одговорне особе као носиоце активности и рокове. Са реализацијом плана се већ започело и одрађено је више активности на плану побољшања праксе, информисаности студената, закључивања нових споразума о сарадњи, мобилности студената итд.

Измјене које се сада предлажу треба да допринесу побољшању квалитета студијског програма, његове организованости и извођења, јер су резултат праћења, идентификовања и анализе фактора који утичу на професију социјалног рада, оцјене примјенљивости и квалитета наставног плана и програма и уважавају потребе веће подршке студентима у њиховом личном развоју и већој усклађености са студијским програмима у окружењу како би се утицало и на већу мобилност студената.

5. Мобилност студената и наставног особља

Мобилност студената на студијском програму присутна је у посљедње двије године. Наши студенти углавном су у оквиру ERASMUS програма одлазили у земље бивше Југославије или кроз организације невладиног сектора посјећивали сличне организације у окружењу.

У циљу повећања мобилности за наредни период планиране су сљедеће активности:

1. Реализација ERASMUS програма размјене са Универзитетом Палацки из Оломоуца у Чешкој (реализована активност)<http://www.unibl.org/sr/vesti/2019/02/erazmus-stipendije-za-studente-socijalnog-rada>);
2. Креирање и развој програма размјене са Faculty of Health and Social Work Carinthia University из Аустрије;
3. Приступање СЕЕPUS мрежи Социјална политика и социјални ради укључивање у програме – (прва активност на размјени заказана је за посљедњу седмицу новембра 2019. године);
4. Пружање подршке Унији студената социјалног рада у организовању регионалне сарадње са студентима социјалног рада и организација конгреса;
5. Испитивање мишљења студената о мобилности и заинтересованости за размјену;
6. Праћење позива за међународне пројекте и успостављање партнерстава за пројектну сарадњу;
7. Склапање споразума о сарадњи са студијским програмом социјалног рада на Филозофском факултету у Нишу;
8. Учешће на конференцијама и скуповима других студијских програма социјалног рада и успостављање сарадње;
9. Разматрање и дефинисање критеријума за признавање ЕЦТС бодова приликом размјене (Универзитет је развио критеријуме у посебном правилнику).

6. Основни циљеви програма

Основни циљеви првог циклуса Студијског програма социјалног рада су:

1. Осигурање квалитета образовања за струку социјалног рада;
2. Оспособљавање студената за адекватан избор и примјену метода рада којим ће остварити професионалне задатке и циљеве, у односу на препознате и идентификоване проблеме са којим се суочава у своме раду у свим областима гдје се запошљавају социјални радници;
3. Обучавање студената првог циклуса за истраживање природе структуриране праксе – процеса социјалног рада – и разматрање њеног односа према теорији социјалног рада;

4. Стицање услова за даље школовање и стручно усавршавање;
5. Промовисање мобилности студената и академског особља.

7.Исходи учења

Према исходима учења на основном циклусу образовања свршени студенти треба да су у стању да:

- усвоје и разумију основна научна и стручна знања из теорија социјалног рада, основних методских поступака у социјалном раду (рад са појединцем, групом и у заједници), социјалне политике и њених подручја, као и из политиколошких, социолошких, психолошких, педагошких и правних дисциплина које су релевантне за социјални рад;
- стекну знање и вјештине у обавезној практичној настави коју обављају у установама социјалне заштите, невладиним организацијама, здравственим установама, образовним институцијама и органима јавне управе о димензијама и примјени социјалног рада;
- могу примијенити стечено знање и разумијевање показујући професионални приступ у раду и струци и стечене компетенције;
- буду способни да прикупљају податке и анализирају савремене токове социјалног рада и социјалне политике у постојећем друштвеном контексту и да разумију њихову међусобну повезаност и утицај;
- могу успостављати унутрашњу комуникацију и са окружењем социјалног рада и преносити информације, идеје, проблеме и рјешења стручној јавности;
- изграде вјештине учења које су им неопходне за даље формално образовање и цјеложивотно учење.

8.Научна област

Студијски програм социјалног рада према Правилнику о научним и умјетничким областима, пољима и ужим областима (Службени гласник РС бр. 22/2009, 27/2010) разврстан је у научну област – Друштвене науке, научно поље – Социјални рад, а од ужих научних дисциплина садржи: Теорију и методологију социјалног рада, Социјалну политику и Подручја социјалног рада.

Према Правилнику о областима образовања Министарства просвјете и културе Републике Српске (Службени гласник РС бр. 70/2014, 104/2017) област образовања је Друштвене науке, пословање, администрација и право, поље образовања је Друштвене науке, а дисциплина образовања је Социјални рад.

9. Стручни назив и профил квалификације

Звање које се добија образовањем на овом студијском програму је **дипломирани социјални радник**. То је препознатљиво и општеприхваћено звање у цијелом свијету. образовање траје четири године, а могућног даљег развоја академске каријере обезбијеђена је кроз други и трећи циклус (4+1+3). Дипломирани социјални радник има опште и специфичне компетенције.

Опште компетенције су:

- Познавање и разумијевање појмова, теорија, појава, метода и поступака социјалног рада (на примјер: друштвени контекст, правни систем, организације и управљање у различитим подручјима дјеловања, јавне политике и администрација, управљање услугама итд.);
- Способност анализе и синтезе (на примјер: анализа друштвених појава и догађаја, анализа социјалних проблема, синтеза теоријског практичног (теренског) знања, разумијевање односа и веза појединаца, породица и ширег окружења, препознавање и отклањање друштвених баријера итд.);
- Употреба знања, процедура и метода (на примјер: оснаживање корисника, заједничко стварање сарадничког односа, стварање мреже подршке, разумијевање карактеристика маргинализације и развој стратегија за њено ублажавање, откривање и употреба различитих извора подршке и помоћи, примјена савремених приступа у раду, коришћење истраживачких метода, техника и алата, примјена различитих приступа и принципа, управљање случајем и координација актера и задатака, примјена стандарда професије...);
- Способност стратешког размишљања и дјеловања (на примјер: способност праћења и откривања социјалних потреба, свеобухватне процјене стања и потреба, предвиђање догађаја, постављање циљева, планирање и развој активности);
- Критичко и етичко исказивање мишљења и понашања (на примјер: посвећеност професионалној етици у понашању и дјеловању, промоција начела социјалног рада и људских права као што су недискриминација, мултикултурализам итд.);
- Препознавање и разумијевање људских тешкоћа, невоља и кризних стања и њихово повезивање са лично и друштвено условљеним околностима;
- Препознавање, разумијевање и реаговање на различитости (на примјер: препознавање и супротстављање расистичким и дискриминаторним понашањима, организовање акције у циљу спречавања таквих понашања, способност расветљавања властитих предрасуда, способност флексибилног дјеловања у различитим ситуацијама...);
- Вјештине комуникације (на примјер: способност слушања, комуницирања, писменог изражавања, резимирања, коришћења информација, наступања у јавности, коришћења комуникационих технологија...);
- Вјештине тимског рада (на примјер: уважавање туђих ставова, рад са другима, испуњавање договорених улога у тиму, спремност на компромис...);
- Способност умрежавања и развоја партнерства (на примјер: рад са другим организацијама и стручњацима, коришћење мрежа, умрежавање унутар и изван

организације, развој партнерских односа са другим организацијама, секторима, појединцима, заједничко управљање, ...);

- Професионализам у раду (на примјер: професионална дисциплина, поштовање принципа струке, брига за сопствени професионални развој и развој професије, пренос знања...).

Специфичне компетенције су:

- Знање и способност за досљедно и стручно коришћење језика социјалног рада;
- Познавање и разумијевање историје развоја професионалних концепата и пракси, а специфично појединим областима у социјалном раду;
- Знање и вјештине за примјену појединих метода и поступака у одређеним областима социјалног рада;
- Способност самосталног рада у обављању појединих задатака и стручне праксе социјалног рада;
- Разумијевање функционисања друштвених система и елемената и системско сагледавање и примјена институционалне праксе у социјалном раду;
- Способност развоја оригиналних програма и пројеката за рјешавање појединачних и групних проблема, те проблема заједнице;
- Развој иновација и иновативних професионалних приступа у раду;
- Вјештине праћења и анализе потреба и планирање мјера;
- Вјештине самоконтроле, управљања сопственим осјећањима и способност препознавања потребе за помоћи;
- Знање и способности успостављања првог контакта, обављање професионалних кућних посјета и способности развоја сарадничког односа у одређеном пољу социјалног рада;
- Знање и способности за разговор (упознавање, слушање, договарање, преговарање, вођење интервјуа);
- Способност обраде и анализе добијених података, чувања, употребе и документовања;
- Способност преузимања етичке и професионалне одговорности - бити социјални радник и радити посао социјалног радника;
- Способност коришћења истраживачких поступака и метода за спровођење истраживања;
- Знање и вјештине добијања нових информација, коришћења резултата истраживања, анализе података и могућности интерпретације резултата.

Наведене компетенције омогућавају запошљавање дипломираних социјалних радника у свим подручјима социјалне политике (социјалној заштити, заштити дјецe и породице, социјалном осигурању, здравственој заштити, раду и запошљавању, борачко-инвалидској заштити, заштити избјеглица и расељених лица), али и у другим друштвеним дјелатностима као што су образовање, јавна управа, организације цивилног друштва, али и привредна друштва.

Усклађеност са међународним стандардима образовања социјалних радника омогућава мобилност и запошљавање у развијеним земљама, тако да знатан број наших студената своју радну каријеру обавља у земљама Европе, Америке и Аустралије.

10. Сарадња са заинтересованим странама

Студијски програм социјалног раданепрекидно ради на успостављању и развоју сарадње са организацијама и институцијама које у својој дјелатности промовишу и реализују социјални рад. На првом мјесту то су установе социјалне заштите, затим образовне установе, здравствене установе, невладине организације, органи управе, те друге службе и организације. Квалитетна сарадња је предуслов успјешног обављања праксе студената, учешћа у процесу евалуације наставног плана и програма, измјена наставних планова, организовања стручних и научних догађаја и развоја дјелатности социјалог рада.

Производ сарадње јесу и споразуми о партнерству и сарадњи. Факултет је до сада закључио 32 споразума о сарадњи са центрима за социјални рад, установама за смјештај, дневним центрима, удружењима грађана и Министарством здравља и социјалне заштите. Процес закључивања споразума непрекидно траје. (У прилогу се налази образац спосразума).

На иницијативу Студијског програма сваке године се одрже едукативни састанци са менторима студентске праксе као стручна подршка у њиховој припреми за планирање и извођење праксе. Састанци се користе и за истраживање мишљења запослених дипломираних социјалних радника о начинима сарадње Студијског програма и установе, садржају наставних планова, потребама оспособљавања практичара, извођењу праксе итд (прилог: извјештај са једног састанка).

Студијски програм са руководиоцима установа једном годишње организује и састанке на којима их информише о раду, могућностима и ресурсима Студијског програма и Факултета и њиховим виђењима о компетенцијама дипломираних социјалних радника. Такође, на стручним скуповима које организују организације и скуповима на Факултету размјењују се мишљења и прикупљају сазнања о стеченом знању у процесу високог образовања социјалних радника.

Студијски програм повремено спроводи истраживања у циљу евалуације Студијског програма у која укључује студенте, дипломиране социјалне раднике, руководиоце установа, потенцијалне partnере и на тај начин долази до ставова заинтересованих страна.

Подаци добијени кроз све ове облике сарадње основа су за израду планова развоја Студијског програма, измјене наставних планова, организовање догађаја, састанке и слично.

11. Усаглашеност са мисијом и стратегијом универзитета

Постојеће измјене наставног плана Студијског програма социјалног рада усаглашене су са Стратегијом развоја Универзитета у Бањој Луци и у функцији остваривања циљева Стратегије. Посебно истичемо циљеве два, три и четири.

Стално реформисање и усклађивање наставног плана заснива се на праћењу промјена и кретања у друштву и у основној дјелатности Студијског програма, брзом прилагођавању насталим промјенама и припреми образованих социјалних радника за реалан контекст у којем ће радити и реализовати стечене компетенције. Измјене наставних планова прате промјене у организацији, законодавству и предмету свих подручја социјалне политике и адекватно одговарају на њих, што је у складу са развојем педагошке праксе и развојем образовања које одговора на потребе локалног друштва (циљ 2).

Нови наставни предмети из подручја социјалног рада омогућавају стицање потребних вјештина за рад са корисницима врло сложених патологија и проблема, стручна пракса која се организује на три године студија допуњује теоријска знања и повећава оспособљеност за практичан рад.

Усаглашеност наставног плана са плановима других образовних институција у окружењу повећава заинтересованост студената и наставника за мобилност, размјену знања, заједничка истраживања, организовање научних догађаја, што директно утиче на остварење 3. циља Стратегије о остваривању међународне сарадње.

Богата сарадња са организацијама у којима се реализује социјални рад у складу је са четвртим циљем Стратегије. Та сарадња омогућава повећање истраживачких и едукацијских капацитета, трансфер знања, давање подршке развоју праксе социјалног рада, развој хумане и солидарне културе друштва, односно укупног социјалног развоја.

12. Услови уписа на студијски програм

Класификација и избор кандидата за упис на Студијски програм врши се у складу са Правилима студирања на првом и другом циклусу Универзитета у Бањој Луци (http://unibl.org/uploads/files/strane/zakoni_i_interni_propisi/2017/Pravila/1.Pravila_studiranja_na_I_i_II%20ciklusu_studija.pdf), а на основу пријемног испита, испита за провјеру склоности и способности и постигнутог успјеха у претходном образовању, према условима конкурса. Кандидат се уписује на Студијски програм социјалног рада на конкурентској основи: У обзир се узимају:

- успјех у претходном образовању,
- врста претходног образовања,
- резултати постигнути на пријемном испиту,
- резултати постигнути на испиту за провјеру склоности и способности и
- други резултати значајни за упис кандидата.

Редослијед кандидата за упис на I циклус студија утврђује се на основу наведених критеријума, а сходно укупном броју бодова остварених кроз резултате у претходном

образовању, резултате постигнуте на пријемном испиту, на испиту за провјеру склоности и способности, и друге резултате значајне за упис кандидата.

Садашње стање и бројност кандидата за студирање на Студијском програму захтијева измјену и прилагођавање услова уписа актуелној ситуацији. Знатан број универзитета у окружењу нема провјере знања (Љубљана, Сарајево), него је успјех у средњој школи основни услов уписа. Постоји оправдана потреба за промјенама у одредбама Правила студирања.

13. Услови преласка са других факултета и студијских програма

На Студијски програм социјалног рада могу се преписати студенти других студијских програма на Факултету и других факултета на Универзитету у Бањој Луци у складу са Правилима студирања на првом и другом циклусу.

Право на промјену студијског програма може се остварити прије почетка наставе. Уз захтјев за промјену студијског програма, прилажу се документа о постигнутом успјеху на студијском програму са кога се преписује.

Одлуку по захтјеву студента за промјену студијског програма доноси декан Факултета политичких наука уз консултацију са руководиоцем Студијског програма социјалног рада. Одлука садржи годину и семестар у који се уписује студент као и признате испите и разлику испита које треба студент да положи.

Вријеме студирања на студијском програму са кога се преписује урачунава се у укупно трајање студија.

14. Услови уписа студената у сљедећи семестар, односно сљедећу годину

Студент стиче услов за упис наредне академске године у складу са чланом 49 Закона о високом образовању (Службени гласник РС бр. 73/10). Студент стиче право на упис наредне године студија ако је у студијској години у којој је уписан остварио 60 ЕЦТС бодова.

Студент који није остварио услов за упис наредне године студија из члана 49 Закона о високом образовању има право уписа наредне године са правом преноса највише 15 ECTS бодова, без обзира на то колико је предмета исказано бројем бодова који се преносе или са правом преноса највише два предмета, без обзира на то са колико ECTS бодова су исказани ти предмети.

У случају да студент не испуни услове за упис наредне године студија, обнавља годину и има право да прати наставу и полаже испите из наредне године студија до броја бодова које је остварио у претходној години студија. За студента се утврђују испити које може слушати и полагати у наредној години студија, о чему се води посебна евиденција. Подаци из посебне евиденције уписују се у студентску књижицу и матичну

књигу након што студент упише годину студија за коју је вођена евиденција. При поновном упису академске године студент може изабрати друге изборне предмете.

У случају измјене садржаја студијског програма, студент који редовно уписује године завршава студије по програму по којем се уписао. У случају понављања похађања наставе обавезан је да прихвати настале измјене.

Апсолвентски стаж траје 12 мјесеци од истека посљедње године студија.

Поистеку апсолвентског стажастудент има право да обнови апсолвентски статус и да полаже испите уз нанаву трошкова.

Студентска служба Факултета, одговорни наставник и сарадник воде комплетну евиденцију реализованих наставних активности. Индекс студента обавезно се овјерава на крају семестра и академске године, уписом броја освојених ECTS бодова по семестру и студијској години.

15. Обавезе студената и оцјењивање

Статус студента стиче се уписом на Студијски програм. Обавезе студената регулисане су чланом 104 Закона о високом образовању. Студенти су обавезни да присуствују предавањима, вјежбама, семинарима и другим облицима наставе организованим у оквирима предмета Студијског програма у складу са њиховим статусом (редовни, ванредни студент), да се придржавају Правила студирања, да указују дужно поштовање према особљу Факултета и другим студентима, да указују дужну пажњу свом студију и учествују у академским активностима.

Права студената су да износе своја мишљења у погледу квалитета наставе или других услуга Факултета, да улажу приговоре и жалбе, да им се одговара на њихове захтјеве, а у случају спора да покрећу судске спорове пред надлежним судом поводом одлука Факултета којима нису задовољни.

Студенти имају право да се организују у студентске организације и на тај начин промовишу и боре се за своја права и остваривање циљева високог образовања.

Рад и знање студента прати се и оцјењује континуирано у току семестра и на завршном испиту. Предметни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студента са облицима праћења рада, терминима провјере знања, карактером и садржином завршног испита, структуром укупног броја бодова и начином формирања оцјене. Оцјењивање се врши додјелјивањем бодова за сваки облик активности, као и путем провјере знања у току семестра (обавезне наставне активности) и на завршном испиту, а у складу са ECTS правилима и у складу са правилима факултета, с тим да предиспитне обавезе буду обавезно укључене као један од елемената за оцјењивање. Евиденцију о оцјењивању студената води Студентска служба Факултета, предметни наставник и сарадник.

Наставник је дужан да јавно саопшти студентима резултате о броју освојених бодова након сваке провјере, као и укупан број бодова које је студент постигао од почетка наставе. Студент има право да приступи свакој појединачној предиспитној провјери знања, до завршног испита, независно од осталих активности и провјера. Након завршетка наставе и завршног испита наставник одређује укупни број освојених бодова и формира коначну оцјену за сваког студента, урачунавајући бодове освојене за

активности у току наставе, на предиспитним провјерама и на завршном испиту. Укупан број освојених бодова и завршну оцјену наставник уноси у испитну пријаву и заједнички списак/извјештај о одржаном испиту, који заједно са испитним пријавама доставља Студентској служби Факултета, а у индекс се уноси пролазна завршна оцјена.

16. Ресурси и услови за извођење промјена у наставном плану и програму

Кадровски ресурси

На Факултету политичких наука ангажовано је 46 наставника и 20 сарадника који су у сталном радном односу на Универзитету у Бањој Луци (матични Факултет политичких наука).

У настави је ангажован и 31 (тридесет један) наставник и сарадник у сталном радном односу на Универзитету у Бањој Луци (матичност Факултета политичких наука) и то: 8 (осам) редовних професора, 9 (девет) ванредних професора, 13 (тринаест) доцента, 6 (шест) виших асистената и 1 (један) асистент.

На Факултету политичких наука ангажовано је и 5 (пет) гостујућих професора на мастер и докторским студијама.

На Студијском програму социјалног рада са звањима из научног поља социјалног рада ангажовано је:

- 5 (пет) ванредних професора,
- 1 (један) доцент и
- 3(три) виша асистента.

Листа наставника и сарадника из научног поља социјалног рада

Р.б.	Име и презиме	Звање
1.	Проф. др Весна Шућур Јањетовић	Ванредни професор
2.	Проф. др Мира Ћук	Ванредни професор
3.	Проф. др Јагода Петровић	Ванредни професор
4.	Проф. др Љубо Лепир	Ванредни професор
5.	Проф. др Драгана Шћеповић	Ванредни професор
6.	Доц. др Андреа Пухалић	Доцент
7.	Мр Оливера Грбић	Виши асистент
8.	Мр Драшко Гајић	Виши асистент
9.	Мр Андреа Ракановић Радоњић	Виши асистент

Административно– техничка служба броји 25 (двадесет пет) запослених.

Просторни и технички капацитети

Факултет политичких наука у Бањој Луци у 2013.години уселио се у нови простор који је намјенски грађен за потребе високог образовања. Нето корисни простор објекта износи 4.481 м², са сљедећим распоредом: амфитеатар са 250 (двје стотине педесет) мјеста, 13 (тринаест) учионица капацитета од 40 (четрдесет) до 120 (сто двадесет) мјеста, рачунарска сала, свечана сала, сала за састанке у Деканату, 37 (тридесет седам)

кабинета за наставнике и сараднике, канцеларија Института за друштвена истраживања, канцеларија за Студентску организацију, Библиотека са 6.650 наслова, читаоница, скриптарница, 8 (осам) просторија за администрацију и студентску службу и простор студентског бифеа. Факултет политичких наука посједује 110 (сто десет) рачунара за потребе администрације и академског особља. Све просторије су опремљене рачунарима, пројекторима и аутоматским платнима за пројекторе. Обезбијеђена је стална конекција на интернет.

17. Усклађеност промјена са програмима у окружењу

Промијене у Наставном плану и програму усклађене су са сродним програмима на:

- Правном факултету Свеучилишта у Загребу – Студијски центар социјалног рада http://www.pravo.unizg.hr/scsr/za_buduce_studente/preddiplomski;
- Факултету политичких наука Универзитета у Сарајеву http://fpn.unsa.ba/bs/wp-content/uploads/2013/09/5.-SOC.RAD-NPP2015-2016-NPP-2012-2013-U-AK.GOD_-2016-2017.-I-CIKLUS-2.pdf;
- Факултету политичких наука Универзитета у Београду, www.fpn.bg.ac.rs/ ;
- Филозофском факултету Свеучилишта у Мостару, <http://ff.svemo.ba/sites/default/files/slike-statickestranice/Nastavni%20plan%20Studija%20socijalnog%20rada%202016.-17.%20%281%29.pdf> и
- Факултету за социјално дело Универзитета у Љубљани; https://www.fsd.uni-lj.si/izobrazevanje/dodiplomskistudij/studijски_program/program_1%20_stopnje/.

18. Наставни план првог циклуса студијског програма социјалног рада

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС	
1.	1. Увод у социјални рад	О		3	1	0	6
	2. Социјална политика	О		3	1	0	6
	3. Увод у социологију	О		3	1	0	6
	4. Развојна психологија	О		2	2	0	6
	5. Страни језик I (енглески и њемачки)	И		2	2	0	6
				13	7	0	30

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС	
2.	1. Теорије социјалног рада	О		3	1	0	6
	2. Социјални рад са појединцем	О		2	2	0	6
	3. Социјална педагогија	О		2	2	0	6
	4. Породично право	О		2	2	0	6
	5. Страни језик II (енглески и њемачки)	И		2	2	0	6
				11	9	0	30

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС		
3.	1. Социјални рад са дјецом и породицом	О		2	2	0	6	
	2. Социјална психологија	О		2	2	0	6	
	3. Радно и социјално право	О		2	2	0	6	
	4.	Невладин сектор у социјалној политици	И		2	2	0	6
		Педагошка ресоцијализација	И		2	2	0	6
	5.	Људска права и социјални рад	И		2	2	0	6
		Рјешавање сукоба у социјалном раду	И		2	2	0	6
				10	10	0	30	

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС
4.	1. Социјални рад са групом	О	2	2	0	6
	2. Социјална патологија	О	2	2	0	6
	3. Менаџмент у социјалном сектору	О	2	2	0	6
	4. Пракса социјалног рада 1	О	0	4	0	4
	5. Јавна управа	О	2	2	0	4
	6.	Социологија породице	И	2	2	0
Увод у савјетовање		И	2	2	0	4
			10	14	0	30

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС	
5.	1. Теоријске основе социјалног рада у заједници	О	3	1	0	6	
	2. Социјални рад са особама са инвалидитетом	О	2	2	0	6	
	3. Социјални рад са особама треће животне доби	О	2	2	0	6	
	4. Етичка компетенција у социјалном раду	О	2	2	0	6	
	5.	Социјални рад у школи	И	2	2	0	6
		Социјални рад и насиље у породици	И	2	2	0	6
		Заступање у социјалном раду	И	2	2	0	6
			11	9	0	30	

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС
6.	1. Сиромаштво и социјално укључивање	О	2	2	0	6
	2. Социјални раду заједници	О	2	2	0	6
	3. Управно право	О	2	2	0	6
	4. Методологија социјалних истраживања	О	2	2	0	6
	5. Пракса социјалног рада 2	О	2	4	0	6
			10	12	0	30

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС	
7.	1. Ментално здравље и социјални рад	О	2	2	0	6	
	2. Пракса социјалног рада 3	О	2	7	0	8	
	3. Упоредни системи социјалне политике	О	3	1	0	6	
	4. Социјална политика Републике Српске и Босне и Херцеговине	О	2	2	0	6	
	Социјални рад са малољетним делинквентима	И	2	2	0	4	
	5. Социјални рад у здравственом систему	И	3	1	0	4	
	Међународни социјални рад	И	2	2	0	4	
			11	14	0	30	

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ЕЦТС	
8.	1. Супервизија у социјалном раду	О	2	2	0	6	
	2. Социјални развој и планирање	О	2	2	0	6	
	3. Теорије и модели психосоцијалног рада	О	3	1	0	6	
	4. Социјална заштита у ванредним ситуацијама	И	2	2	0	6	
	Креативне технике у социјалном раду	И	2	2	0	6	
	5. Тимски рад у социјалном раду	И	2	2	0	6	
	Социјални рад са зависницима	И	2	2	0	6	
			11	9	0	30	

19. Примјена норматива у изради наставног плана

У изради наставног плана испоштовани су нормативи дефинисани Правилима студирања на првом циклусу, као и препоруке дате Упутством за израду и побољшање наставних планова. У току академске године настава је организована у два семестра. Сви предмети су једносеместрални, а један семестар садржи пет предмета заједно са праксом.

Предмети се вреднују од четири до шест ECTS бодова, а према броју часова предавања и вјежби. Изузетак је пракса, која има већи број радних сати, а тиме и већи број ECTS бодова.

Недјељно се организује од 20 до 25 часова наставе, у семестрима гдје је више обавезних предмета предавања су од 50 до 70% наставе, а у семестрима гдје је веће учешће изборних предмета око 50%.

Стручна пракса изводи се на другој, трећој и четвртој години, износи 300 сати и вреднује се за сваку годину у складу са бројем часова.

Обезбијеђена је заступљеност предмета у складу са Упутством за израду и побољшање студијских програма, (<http://www.unibl.org/sr/univerzitet/propisi/ostali-akti>). Укупно је 52 предмета, од чега је 57% обавезних, а изборних 43%. Општих и комплементарних предмета (који припадају другим научним областима) има око 25%, основних је 20%, а дисциплинарних и уско дисциплинарних 55–60%.

Семестри имају пет предмета, изузев четвртог семестра у којем се изводи шест предмета. У том семестру Пракса социјалног рада 1 се не оцјењује, тако да је оптерећење студената мање и било је могуће дефинисати шест предмета. На вишим годинама студија учешће изборних предмета је веће, што омогућава већу усмјереност студената према личним интересима за поједине области.

Програми појединих предмета урађени су на стандардизованом обрасцу, који садржи циљеве, исходе учења, наставне јединице, начин извођења наставе, литературу и оцјењивање студената, односно вредновање студентског рада. Програми предмета прецизно дефинишу назив предмета, статус, вријеме извођења, број часова предавања и вјежби, условљеност слушања и полагања предмета и вриједност ECTS бодова.

Условљеност слушања и полагања појединих предмета одређена је садржајем предмета и потребом да се неки садржаји упознају прије датог предмета. Обављање предмета Пракса 1 условљено је уписом четвртог семестра и положеним испитима из 1. године студија, те одслушаним предметима Теорије социјалног рада и Социјални рад са појединцем. Пракса 3 условљена је полагањем основних, дисциплинарних и ускодисциплинарних предмета који су се изводили у годинама прије времена извођења Праксе 3.

20. Листа обавезних и изборних предмета са научним областима и носиоцима

А) ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА

Р.б.	Назив предмета	Ужа научна област	Одговорни наставник	Установа
1.	Увод у социјални рад	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПН УБЛ
2.	Социјална политика	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПН УБЛ
3.	Увод у социологију	Социологија	Доц. др Александар Јанковић	ФПН УБЛ
4.	Развојна психологија	Психологија	Проф. др Александра Хацић	ФФ УБЛ
5.	Теорије социјалног рада	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПН УБЛ
6.	Социјални рад са појединцем	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Весна Шућур Јањетовић	ФПН УБЛ
7.	Јавна управа	Политикологија	Доц. др Невенко Врањеш	ФПН УБЛ
8.	Социјална педагогија	Педагогија	Проф. др Небојша Мацановић	ФПН УБЛ
9.	Порадично право	Право	Проф. др Дарко Радић	Правни факултет УБЛ
10.	Социјални рад са дјецом и породицом	Подручја социјалног рада	Проф. др Драгана Шћеповић	ФПН УБЛ
11.	Социјална психологија	Психологија	Проф. др Срђан Душанић	ФФ УБЛ
12.	Радно и социјално право	Право	Проф. др Жељко Мирјанић	Правни ф. УБЛ
13.	Социјални рад са групом	Теорија и методологија социјалног рада	Доц. др Андреа Пухалић	ФПН УБЛ
14.	Етичка компетенција у социјалном раду	Теорија и методологија социјалног рада	Доц. др Андреа Пухалић	ФПН УБЛ
15.	Менаџмент у социјалном сектору	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПН УБЛ
16.	Пракса социјалног рада 1	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Весна Шућур Јањетовић	ФПН УБЛ
17.	Теоријске основе социјалног рада у заједници	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПН УБЛ
18.	Социјални рад са особама треће животне доби	Подручја социјалног рада	Проф. др Љубо Лепир	ФПН УБЛ
19.	Социјална патологија	Посебне социологије	Проф. др Брацо Ковачевић	ФПН УБЛ

20.	Сиромаштво и социјално укључивање	Социјална политика	Проф. др Љубо Лепир	ФПН УБЛ
21.	Социјални рад са особама са инвалидитетом	Подручја социјалног рада	Проф. др Весна Шућур Јањетовић	ФПН УБЛ
22.	Управно право	Право	Проф. др Мирјана Рађеновић	Правни ф. УБЛ
23.	Методологија социјалних истраживања	Социологија	Доц. др Далибор Савић	ФПН УБЛ
24.	Пракса социјалног рада 2	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Весна Шућур Јањетовић	ФПН УБЛ
25.	Ментално здравље и социјални рад	Подручја социјалног рада	Проф. др Драгана Шћеповић	ФПН УБЛ
26.	Пракса социјалног рада 3	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Весна Шућур Јањетовић	ФПН УБЛ
27.	Упоредни системи социјалне политике	Социјална политика	Проф. др Љубо Лепир	ФПН УБЛ
28.	Социјална политика РС и БиХ	Социјална политика	Проф. др Љубо Лепир	ФПН УБЛ
29.	Супервизија у социјалном раду	Теорија и методологија социјалног рада	Доцент др Андреа Пухалић	ФПН УБЛ
30.	Социјални развој и планирање	Социјална политика	Проф. др Љубо Лепир	ФПН УБЛ
31.	Теорије и модели психосоцијалног рада	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПН УБЛ
32.	Социјални рад у заједници	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Мира Ћук	ФПН УБЛ

Б) ЛИСТА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

1.	Енглески језик 1	Енглески језик	Мр Бранко Црногорац	Фил. ФУБЛ
2.	Њемачки језик 1	Њемачки језик	Мр Мелсада Зеџ Зејнић	ФИЛ. ФУБЛ
3.	Енглески језик 2	Енглески језик	Мр Бранко Црногорац	Фил. ФУБЛ
4.	Њемачки језик 2	Њемачки језик	Мр Мелсада Зеџ Зејнић	ФИЛ. ФУБЛ
5.	Социологија породице	Посебне социологије	Проф. др Пејо Ђурашиновић	ФПН УБЛ
6.	Педагошка ресоцијализација	Педагогија	Проф. др Небојша Маџановић	ФПН УБЛ
7.	Људска права и социјални рад	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПН УБЛ
8.	Рјешавање сукоба у социјалном раду	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПН УБЛ
9.	Невладин сектор у социјалној политици	Социјална политика	Проф. др Љубо Лепир	ФПН УБЛ

10.	Увод у савјетовање	Подручја социјалног рада	Проф. др Драгана Шћеповић	ФПН УБЛ
11.	Социјални рад у школи	Подручја социјалног рада	Проф. др Весна Шућур Јањетовић	ФПН УБЛ
12.	Социјални рад и насиље у породици	Подручја социјалног рада	Доцент др Андреа Пухалић	ФПН УБЛ
13.	Заступање у социјалном раду	Теорија и методологија социјалног рада	Проф. др Мира Ћук	ФПН УБЛ
14.	Социјални рад са малољетним деликвентима	Подручја социјалног рада	Проф. др Небојша Мацановић	ФПН УБЛ
15.	Међународни социјални рад	Теорија и методологија социјалног рада	Доцент др Андреа Пухалић	ФПН УБЛ
16.	Социјална заштита у ванредним ситуацијама	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПН УБЛ
17.	Креативне технике у социјалном раду	Подручја социјалног рада	Проф. др Драгана Шћеповић	ФПН УБЛ
18.	Тимски рад у социјалном раду	Теорија и методологија социјалног рада	Доцент др Андреа Пухалић	ФПН УБЛ
19.	Социјални рад са зависницима	Подручја социјалног рада	Проф. др Сања Радетић Ловрић	ФФУБЛ
20.	Социјални рад у здравственом систему	Подручја социјалног рада	Проф. др Љубо Лепир	ФПН УБЛ

21. Силабуси предмета²

Увод у социјални рад

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	1 (први)
Фонд часова:	3+1
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Јагода Петровић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ је да студенти стекну увид у савремено схватање социјалног рада као професионалне, научне, образовне и друштвене дјелатности, подручја примјене социјалног рада, расположиве теоријско-методске приступе и вјештине социјалног рада.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити оспособљени за стицање даљих знања о социјалном раду с појединцем, социјалном раду са групом и социјалном раду у заједници, увиђајући неопходност комплементарне примјене ових теоријско-методских приступа. Такође стећи ће основу за продубљивање знања о етичким принципима социјалног рада, заступању и оснаживању, медијацији, менаџменту, супервизији у социјалном раду, те могућностима примјене социјалног рада у здравству, привреди, образовању и систему социјалне заштите.

Садржај предмета

Садржај предмета по недјељама:

- Основни научни појмови
- Дефинисање социјалног рада
- Социјални рад као друштвена, професионална, образовна и научна дјелатност
- Типови социјалног рада у пракси
- Вриједносне основе и принципи социјалног рада
- Социјални рад у здравству и привреди
- Социјални рад у образовању и систему социјалне заштите
- Теоријско-методски приступи у социјалном раду – Социјални рад с појединцем
- Теоријско-методски приступи у социјалном раду – Социјални рад са групом
- Теоријско-методски приступи у социјалном раду – Социјални рад у заједници
- Заступање и оснаживање у социјалном раду
- Медијација у социјалном раду
- Менаџмент у социјалном раду

²Силабусе су за потребе Елабората припремили професори са Универзитета у Бањој Луци, а листе одговорних наставника утврђиваће се на НН вијећима.

- Супервизија у социјалном раду
- Међународни социјални рад: развој и релевантне организације

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Martinović, M. (1987). *Znanstvene osnove socijalnog rada*. Zagreb: Narodne novine.
- Milosavljević, M. i Petrović, J. (2017). *Uvod u socijalni rad*. Banja Luka: Fakultet političkih nauka.
- Payne, M.: (2001): *Savremena teorija socijalnog rada*, Banja Luka: Filozofski fakultet.
- Howe, D. (1997): *Uvod u teoriju socijalnog rada*, Beograd, Naučno-istraživački centar za socijalni rad i socijanu politiku Fakultet političkih nauka.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјална политика

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	1 (први)
Фонд часова:	3+1
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Мира Ћук
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

- Стицање основних знања из социјалне политике као теоријске и практичне науке,
- Упознавање савремених приступа и модела социјалне политике,
- Изучавање подручја социјалне политике и разумијевање практичне примјененауке,
- Разумијевање кретања, повезаности и условљености друштвених појава које обликују радне и животне услове људи.

Исходи учења (стечена знања)

Послије завршеног курса студенти ће моћи да:

- Користе усвојена знања о настанку и развоју социјалне политике као науке и као практичне дјелатности у разумијевању радних и животних услова људи;
- Служе се језиком социјалне политике упознајући основне појмове и категоријални апарат;
- Повезују историјски развој социјално-политичке мисли и праксе са савременим токовима и чиниоцима који их опредјељују,
- Разумију кључне токове у промјенама и савременој улози социјалне политике у друштву;
- Познају подручја социјалне политике и критички разматрају мјере и облике дјеловања;
- Употребљавају стечена знања у свом професионалном раду у различитим подручјима социјалне политике у остваривању права корисника.

Садржај предмета

Садржај предмета по недјељама:

- Упознавање са предметом, његовим садржајем, циљевима, начином рада и вредновања рада студената;
- Теоријске и методолошке основе социјалне политике као научне, практичне и наставне дисциплине и преглед историјског развоја;
- Основни појмови из социјалне политике: појам, социјална политика, социјални развој, социјална сигурност; социјално старање, социјално обезбјеђење, социјално осигурање, социјалне престације;
- Основни појмови из социјалне политике: Социјалне потребе, социјални случај, социјални проблеми; социјална заштита, социјално право, социјална правда, социјална држава, социјални дијалог, социјални капитал, социјална искљученост, социјална укљученост, цивилно друштво;

- Заједничка, суштинска обиљежја социјалне политике и фактори који утичу на предмет и садржај; Однос социјалне политике са другим наукама;
- Историјски развој социјално-политичког дјеловања, од настанка људске цивилизације, робавласничко друштво, феудализам, либерални капитализам;
- Социјалне реформе и савремене социјалне политике;
- Традиционалне и модерне социјално-политичке доктрине и теорије;
- Савремене тенденције и кретања у социјалној политици и модели социјалне политике;
- Социјална политика бивших социјалистичких држава - социјална политика земаља у транзицији; социјални проблеми и социјална политика земаља у развоју;
- Социјална политика Европске уније и глобализација и социјална политика;
- Социјални проблеми и социјална политика;
- Подручја социјалне политике: Социјална сигурност и социјално осигурање;
- Подручја социјалне политике: Социјална заштита и заштита дјете и породице;
- Подручја социјалне политике: универзалне накнаде, заштита жртава рата, аспекти социјалне политике у другим подручјима.

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Гавриловић, А. (2005): *Социјална политика*, Бања Лука: Филозофски факултет,
- Лакићевић, Д. (1990): *Социјална политика*, Београд: Савремена администрација (поглавље о историјском развоју),

Допунска литература:

- Милосављевић, М. (редактор) и други (1998): *Социјална политика у транзицији*, Београд: Центар за проучавање алтернатива и «Социјална мисао» Београд,
- Недовић, С. (1998), *Држава благостања*, Београд: Драганић,
- Piljiz, V.i dr. (2005) *Socijalna politika*, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Увод у социологију

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	1 (први)
Фонд часова:	3+1
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: доц. др Александар Јанковић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Предмет уводи студенте у схватање и разумијевање основног појмовно-кетеоријалног апарата социологије као науке. Полази се од одређења социологије, њеног предмета и метода истраживања, затим се излажу основни социолошки појмови – друштво, друштвено дјеловање, друштвене појаве, процеси и творевине, друштвене групе, установе, организације, друштвена структура и стратификација, друштвене промјене, итд. Студенти се упознају са основним социолошким теоријама и њиховом употребом у објашњењу друштвених појава, социолошком имагинацијом, методолошким приступом у истраживању друштва. На крају се студенти упознају са основним проблемима савремене културе, комуникација, политичких процеса, урбаног и руралног живота, глобализацијом и њеним димензијама.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти који положе предмет *Увод у социологију* ће бити оспособљени да разумију основне појмове, карактеристике и кретања савременог друштва, да уоче постојеће и антиципирају будуће друштвене промјене, да користе социолошку имагинацију у разумјевању и интерпретацији социолошке литературе. Студенти ће бити оспособљени да самостално раде семинарске радове, користећи новије методолошке инструменте и технике.

Садржај предмета

Садржај предмета по недјељама:

- Наука и остали облици друштвене свијести и сазнања о стварности (филозофија, религија, магија, идеологија); Социологија као модерна наука о друштву; Предмет и метод социологије; мјесто социологије у подјели наука; однос социологије и других друштвених наука
- Научно истраживање – циљ, фазе, индикатори, хипотезе; социолошки метод; истраживачке технике у социологији (за прикупљање, анализу и тумачење података)
- Социјална мисао у предмодерним друштвима (античка Грчка, Рим, средњовјековно друштво, феудално друштво и прелаз у нови вијек)
- Социјална мисао у модерном друштву; Настанак и развој социологије; Оснивачи и утемељивачи социологије и њихова схватања (Конт, Сен-Симон, Спенсер, Маркс, Диркем, Вебер, ...)

- Социолошке теорије и приступи изучавању друштва (позитивизам, еволуционизам, бихејвиоризам, историјски материјализам, формализам, функционализам, структурализам, симболички интеракционизам, ...)
- Социолошке теорије и приступи изучавању друштва (позитивизам, еволуционизам, бихејвиоризам, историјски материјализам, формализам, функционализам, структурализам, симболички интеракционизам, ...)
- Појединац и друштво; Рад и друштвена производња
- Социјализација и идентитет
- Друштвена структура и стратификација; друштвене неједнакости; сиромаштво
- Друштвене групе (сродничке-породица, род, братство; функционалне – професионалне, вјерске, политичке; статусне – класе и слојеви; просторне – села и градови; етничке – плем, народ, нација); установе и организације (породица, брак, бирократске организације, радне организације, итд.)
- Култура; идеологија; умјетност
- Комуникација у друштву
- Друштвене промјене и развој
- Глобализација и схватања глобализације
- Припрема за испит.

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Гиденс, Е. (2010). *Социологија*, Економски факултет Универзитета у Београду.
- Мимица, А. Богдановић, М., прир. (2007). *Социолошки речник*, Београд: Завод за уџбенике
- Митровић Милован 2005. *Социологија - основни појмови и проблеми*, Правни факултет Универзитета у Београду
- Schaefer Richard 2005. *Sociology (ninth edition)*, New York: McGraw-Hill
- Шијаковић Иван 2017. *Увод у социологију*, Бања Лука: Научно удружење социолошки дискурс.

Проширена литература:

- Бергер Х., Келнер, П. (1991). *Социологија у новом кључу*, Ниш: Градина.
- Диркем, Е. (1963). *Правила социолошке методе*, Београд: Савремена школа.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на

њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Развојна психологија

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	1(први)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Александра Хаџић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Развојна психологија одвија се у оквиру наставног процеса у укупном трајању од 60 сати (30 сати предавања и 30 сати вјежби). Основни циљеви предмета су упознавање студената са суштинским токовима и аспектима психичког развоја, подстицање на активно усвајање научних чињеница, критички однос према одређеним тумачењима и да се уз помоћ проучених психолошких метода и техника заинтересују за њихово праћење и проучавање.

Исходи учења (стечена знања)

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- Разумије шта чини развојне промјене и како се разликују од неразвојних промјена;
- Разумије основне теорије које се односе на когнитивни развој;
- Разумије поставке емоционалног развоја личности из угла водећих школа у савременој психолошкој теорији;
- Разумије основне поставке социјалног и моралног развоја;
- Критички промишља о теоријама и упоређује их;
- Познаје процјењивање когнитивног, емоционалног и социјалног развоја од дјетињства до зрелости инструментима које нуде различити приступи;
- Разумије важност различитих контекста и њихову улогу у развоју особе;

Садржај предмета

- Наставна грађа овога предмета конципирана је тако да се студенти, с обзиром на своје професионално опредјељење, упознају са психичким развојем људске јединке од њеног рођења па до зрелости, као и психофизичким промјенама које настају у зрелом и старачком животном добу. Тематско-проблемска презентација развојних процеса, психичких стања и карактеристика понашања разматра се по развојним периодима, као и контекстима који утичу на развој. Акцентирају се научно-теоријске концепције и дилеме као и резултати емпиријских истраживања психичког развоја.
- Студент се упознаје са најважнијим теоријама когнитивног развоја, са посебним акцентом на Пијажеову теорију развоја, као и теорије когнитивно информативног приступа, те теорије које истичу формативну улогу културе (Културно - историјска теорија Виготског, Брунерова теорија развоја), као и теоријама социјалног и емоционалног развоја развоја. Уз релације родитељ - дијете интензивније се проучавају и партнерски односи као доминантна форма емоционалне размјене

одраслих. Поред емоционалног, проучава се социјални и морални развој, а студент оспособљава за примјену различитих инструмената и техника којим се проучавају ови аспекти развоја. Инсистира се на разумијевању кључних фаза у емоционалном развоју, на промјенама и улози криза у свакој од развојних промјена. Основна идеја је оспособљавање студената за проблемско учење.

- Садржај предмета по недјељама: :
- Основне поставке развојне психологије (одређење развојних промјена, разлике развојних и неразвојних промјена; развојне промјене и акцентне кризе);
- Нормалан и патолошки развој (развојна норма; културна и историјска промјењивост);
- Аспекти развоја (филогенетски и онтогенетски развој; развој појединих психичких функција);
- Фактори и механизми развоја (формативни и мотивациони фактори; унутрашњи и вањски; акценат различитих теорија развоја);
- Културолошке варијације дјетињства и развоја;
- Истраживачке методе у развојној психологији;
- Развојно психолошке теорије (четири велике теме у развојној психологији; теоријске перспективе);
- Развојно психолошке теорије (психодинамске теорије – Фројдова и Ериксонска; бихејвиористичке теорије);
- Когнитивне теорије – Пијажеова теорија, неопијажетански приступ, теорија обраде информација;
- Когнитивне теорије – социокултурна теорија Виготског; Брунерова теорија развоја;
- Еволуционистичка теорија развоја; Биоеколошка теорија (Бронфенбренер);
- Емоционални развој и темперамент;
- Теорија афективног везивања и развој социјалних односа;
- Морални развој, агресија и просоцијално понашање;
- Контексти развоја.

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Жиропаја, Љ., Миочиновић, Љ. (2012). *Развојна психологија*. Београд: Чигоја штампа.
- Јерковић, И., Зотовић, М. (2010). *Развојна психологија*. Нови Сад: Футура публикације.
- Допунска литература
- Vasta, R., Naith, M.M., Miller, S.A.(1998). *Дјечја психологија, Модерна знаност*, Наклада „Слап“ Јастребарско.
- Стефановић - Станојевић Т. (2011), *Афективна везаност, Развој, модалитети и процена*, Филозофски факултет, Ниш.
- Хацић, А., Мирковић, Т. (2016). *Афективна везаност, ране маладаптивне схеме и стресна искуства*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Енглески језик 1

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	1 (први)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила : проф. др Дијана Тица
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са основама академског енглеског језика, заснованог на општем енглеском језику (ниво А1-Б2) и елементима енглеског језика за посебне намене, узимајући у обзир специфичност студијских програма на којима се предмет изводи. Поред тога, ради се на проширењу стручног вокабулара и овладавању различитим регистрима писаног и говорног језика.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити у могућности да се споразумијевају у свакодневним ситуацијама, да се представе у радном окружењу, да опишу своје радне обавезе. Поред тога, студенти ће усвојити основну стручну терминологију сходно студијском програму који похађају.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Упознавање студената са садржајем предмета, начином рада и полагања испита.
- *Nice to meet you.* Presents simple tense за упознавање и чаврљање (small talk).
- *Helping people to learn.* Разговор о дужностима на послу, телефонирање.
- *Have a good weekend.* Разговор о слободном времену и хобијима.
- *North and south.* Presents simple tense за разговор о уобичајеним радним активностима. Прилози за учесталост (sometimes, usually, often, rarely).
- *Health care – public or private?* Разговор о организацији институција и компанија, телефонирање – примање порука.
- *Downtown Barcelona.* Разговор о куповини и цијенама.
- *Changing workspace.* Бројиве и небројиве именице, детерминатори (some, any, a lot of).
- Понављање и припрема за први колоквијум.
- Први колоквијум
- *The A team.* Придјиви за описивање радних колега и радних навика.
- *I love Chicago.* Разговор о животу у граду, саобраћају, туристичкој понуди.
- *Eating around the world.* Поређење придјева, поредбене структуре.
- *Nice work.* Разговор о организацији посла, структура мејлова.
- *Do you salsa?* Разговор о спортовима и спортским активностима.
- *Chanel.* Past simple tense за разговор о прошлим догађајима.
- *Médecins Sans Frontières.* Разговор о свјетским организацијама и

- компанијама те њиховим активностима.
- *TrekkinginNepal*. Путовање авионом, разговор о путовањима и одмору.
- Понављање и припрема за други колоквијум.
- Други колоквијум

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Alexander, L.G. *Right Word, Wrong Word: Words and Structures Confused and Misused by Learners of English*. Harlow, Essex: Longman, 1999.
- Dignen, Bob, Steve Flinders, and Simon Sweeney. *English 365, Personal Study Book 1*. Cambridge: CUP, 2004.
- Dignen, Bob, Steve Flinders, and Simon Sweeney. *English 365, Student's Book 1*. Cambridge: CUP, 2004.
- Swan, Michael, and Catherine Walter. *How English Works?: A Grammar Practice Book*. Oxford: OUP, 2000.
- Swan, Michael, and Catherine Walter. *The Good Grammar Book*. Oxford: OUP, 2003.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Њемачки језик 1

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	1 (први)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: Поповић Андреа
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

По успјешном завршетку овог курса студенти ће бити у стању да се представе, поздраве, разговарају о породици, пријатељима, становању, бројевима и куповини.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти су у стању да се писмено и усмено изразе на нивоу А1/1 европског референтног оквира за језике.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Припрема и упис семестра Упознавање, увод; 1А: Guten Tag. -Hallo! (правила читања, слушни текст, поздрави, доба дана)
- 1 В: Ich heiÙe Timo. (Представити себе и друге)
- 1С: Ich komme aus Finnland. (Питати и рећи одакле је неко и које језике говори)
- 1D/E: Buchstaben/Adresse (Алфавет, телефонски разговор, попуњавање формулара)
- 2А: Wie geht's? - Danke, sehr gut. (Питати некога, како је)
- 2В: Das ist mein Freund Timo. (Представљање пријатеља и чланова породице)
- 2С: Sie wohnt in der BaaderstraÙe. (Рећи мјесто становања)
- 2D/E: Zahlen und Personalien/Sich vorstellen. (Бројеви 0-20, попуњавање формулара, рећи нешто о себи)
- 3А: Das ist doch kein Apfel, oder? (Описивати намирнице)
- 3В: Erdäpfel sind Kartoffeln. (Навести количину у куповини)
- 3С: Haben Sie Äpfel? (Разговор у куповини)
- 3D/E: Gewichte und Maßeinheiten/Mein Lieblingsessen. (Бројеви 21-100, цијене, количине, мјерне једин.)
- 4А: Das ist das Wohnzimmer. (Дијелови куће или стана)
- 4В: Die Wohnung gefällt mir sehr gut... (Опис куће или стана, исказити допадање или недопадање)
- Колоквијум

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео метеријала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Niebisch, Daniela: *Schritte international 1*, Hueber Verlag, Ismaning, Deutschland, 2006

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Теорије социјалног рада

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	2 (други)
Фонд часова:	3+1
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Јагода Петровић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Критичко-динамичка анализа релевантних теорија о социјалном раду које су изворно настале у овој области, као и теорија за социјални рад, које су поникле из развијенијих сродних научних дисциплина (социологије, психологије, медицине), али су своју примјену или унапређење нашле у социјалном раду; увид у најзначајније теорије социјалног рада, њихов међусобни однос, шире теоријске корјене, предности и ограничења, утицај појединих теорија на праксу и образовање социјалних радника и могућности примјене у пракси социјалног рада.

Исходи учења (стечена знања)

СТИЦАЊЕ САЗНАЊА О ПОВЕЗАНОСТИ ТЕОРИЈА СОЦИЈАЛНОГ РАДА СА ОПШТЕНАУЧНИМ ПАРАДИГМАМА И ТЕОРИЈАМА ДРУГИХ ДРУШТВЕНИХ И ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА, КАО И О ПОВЕЗАНОСТИ ТЕОРИЈА, МЕТОДА И ДРУГИХ ЕЛЕМЕНАТА НАУКЕ О СОЦИЈАЛНОМ РАДУ; СПОСОБНОСТ СТУДЕНАТА ДА УСВОЈЕНА ЗНАЊА О ТЕОРИЈАМА СОЦИЈАЛНОГ РАДА ПОВЕЖУ СА ТЕОРИЈСКИМ САЗНАЊИМА ДРУГИХ ДРУШТВЕНИХ И ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА И САЗНАЊЕ О КАРАКТЕРИСТИКАМА, ДОПРИНОСИМА И СЛАБОСТИМА НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ ТЕОРИЈА СОЦИЈАЛНОГ РАДА И ЊИХОВОМ УТИЦАЈУ НА ПРАКСУ И ОБРАЗОВАЊЕ У СОЦИЈАЛНОМ РАДУ; СПОСОБНОСТ ПРИМЈЕНЕ ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА У ПРОФЕСИОНАЛНОЈ ПРАКСИ.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Наука и теорије социјалног рада
- Општи теоријски погледи на социјални рад
- Типологије и класификације теорија социјалног рада
- Позитивистички утицаји на социјални рад
- Структурално-функционалистички утицаји на социјални рад
- Системске перспективе у социјалном раду
- Теорије сукоба
- Теорије акције
- Акциона истраживања у социјалном раду
- Критичке перспективе у социјалном раду
- Радикалне теорије и пракса у социјалном раду
- Теорије моћи - утицаји на социјални рад
- Хуманистичке теорије у социјалном раду
- Утицаји психолошких теорија на науку и праксу социјалног рада

- Модели кризне интервенције и усредсређености на задатак

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Martinović, M. (1987). *Znanstvene osnove socijalnog rada*. Zagreb: Narodne novine.
- Milosavljević, M. (2009). *Osnove nauke socijalnog rada*. Banja Luka: Fakultet političkih nauka.
- Nedeljković, Y. R. (1982). *Socijalni rad (Prilozi studijama naučnih osnova)*. Beograd.
- Payne, M. (2001): *Savremenateorijasocijalnograda*, BanjaLuka: Filozofskifakultet.
- Петричковић, М. (2006). *Теорије социјалног рада*. Београд, Социјална мисао.
- Howe, D. (1997): *Uvoduteorijusocijalnograda*, Beograd, Naučno-istraživačkicentarzasocijalniradisocijanupolitikuFakultetpolitičkihnauka.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад са појединцем

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	2 (други)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Весна Шућур-Јањетовић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ наставе и практичног рада је да студенти овладају основним методским приступима и практичним знањима из области социјалног рада с појединцем. Студенти ће стећи сљедећа знања: Холистички приступ људским потребама и проблемима; Успостављање и одржавање професионалног односа са клијентима; Процјена потреба, ризика, снага и ресурса појединца и породице; Планирање интервенција, услуга и мјера.

Исходи учења (стечена знања)

Реализацијом наставног програма очекује се да студенти стекну основна теоријска и практична знања за примјену различитих метода социјалног рада, способност за препознавање значаја индивидуалног и тимског рада, као и за вођење докуменатције у раду с појединцем и породицом. Студенти треба да овладају суштином модерне методе рада са појединцем, а она се односи на помоћ коју социјални радник пружа клијенту како би могао развити своје властите могућности и у пуној мјери се ангажовати у савладавању личних тешкоћа.

Студенти треба да овладају сљедећим садржајима: Вјештине припреме за рад с клијентом; Успостављање и одржавање помагачког односа; Проучавање документације; Сарадња са другим стручњацима; Проучавање историје живота клијента и историје проблема; Проучавање ужег и ширег окружења клијента; Синтеза свих чињеница (података); Социјална терапија (третман); Израда социјалне анамнезе и вјештине писања налаза и мишљења социјалног радника и Праћење резултата мјера које су предузете (евалуација рада с клијентом).

Садржај предмета

Садржај програма је усмјерен ка дескрипцији, анализи и ојени примјенљивости основних метода значајних за праксу социјалног рада с појединцем и породицом, а спроводи се према сљедећем седмичном редослиједу:

- Социјални рад у систему наука о човјеку. Преглед схватања и дефинисања социјалног рада с појединцем. Модели социјалног рада с појединцем;
- Узроци настанка социјалних случајева: 1. Друштво, 2. Сам појединац, 3. Сукоб појединац-средина;
- Општа начела и правила у раду с појединцем. Претпоставке за рад социјалног радника са клијентом;
- Професионални однос у социјалном раду с појединцем. Први контакт са клијентом.

Уговор и технике уговарања;

- Фазе социјалног рада с појединцем (припремно-организациона фаза, улога тријажера, основна евиденција и документација;
- Тимски рад у социјалном раду. Форме тимског рада, процес тимског рада, фазе тимског рада, тимски закључак;
- Методе, технике и вјештине социјалног рада – теоријски приступ. Вриједности и принципи социјалног рада;
- Фаза социјалне дијагнозе (процјене). Елементи социјалне дијагнозе и технике вођења процеса;
- Проучавање историје живота клијента и историје случаја. Значај и начини проучавања историје живота клијента и историје случаја;
- Проучавање околине клијента (уже и шире). Процес, начин и значај проучавања уже (породице) и шире средине клијента;
- Социјална анамнеза. Шта је социјална анамнеза и како се долази до социјалне анамнезе? Како се пише социјална анамнеза?;
- Синтеза свих чињеница (података) – социјална дијагноза, евалуација и прогноза;
- Налаз и мишљење социјалног радника. Форма, интерпретација и примјена. (практичан рад – самостална израда Извјештаја/налаза социјалног радника);
- Вјештине социјалног рада
- Вјештине социјалног рада 2

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Видановић, И. (2008): "*Појединац и породица*", (треће ауторско издање), Београд.
- Zastrow, С. (1992): „*The practice of social work*”, 4th ed. Belmont, Wadsworth.
- Роџерс, К. (1985): "*Како постати личност*", Нолит.
- Урбанц, К. (2006): „*Изазови социјалног рада с појединцем*“, Загреб, Алинеа.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, увријеме редовних испитних рокова.

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова. Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова. Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

Посебна назнака

Социјална педагогија

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	2 (други)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф.др Небојша Мацановић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања предмета је упознавање студената са ширим појмовима и подручјима дјеловања социјалне педагогије, са дисоцијалним педагошким појавама, њиховим третманом и превенцијом, оспособљавање за разумијевање холистичке социјалне условљености педагошких појава, као и оспособљавање за рад и истраживање у области социјалне педагогије.

Исходи учења (стечена знања)

Након одслушаног предмета студенти би требали стећи слиједеће компетенције:

- *познавања* (темељних знања о социјалној педагогији као научној дисциплини),
- *разумијевања* (различитих облика поремећаја у понашању дјеце и младих, процеса њихове стигматизације, маргинализације и искључивања, као и могућности социјалнопедагошког рада с њима),
- *процењивања* (утицаја социјалног окружења на појаву појединих поремећаја у понашању дјеце и младих, као и практичног социјалнопедагошког дјеловања у погледу ране интервенције и детекцијетаквих поремећаја, те третмана и накнадне подршке за такве појединце, групе и заједнице).

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Појам, предмет и савремена одређења социјалне педагогије
- Основни појмови у социјалној педагогији
- Социјална педагогија у систему друштвених наука, однос педагогије и других сродних наука
- Историјски развој социјалне педагогије у Европи
- Савремено схватање социјалне педагогије
- Теорије социјалне педагогије
- Савремено схватање етиологије поремећаја у понашању
- Однос друштва према особама с поремећајима у понашању кроз историју
- Приказ различитих врста поремећаја у понашању и њихово разумјевање
- Социјално окружење и поремећаји у понашању
- Друштвени контекст дисоцијалног понашања младих у транзицијским друштвима
- Упознавање са васпитним и другим приступима којима се нежељено понашање дјеце и младих усмјерава ка друштвено прихватљивим моделима понашања
- Вриједносне компоненте социјалнопедагошког позива

- Компетенције, функције и подручја практичног дјеловања социјалних педагога
- Практична ограничења и даљи развој социјалне педагогије

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Кнежевић-Флорић, О.(2007). *Основе социјалне педагогије*, Нови Сад: СПДВојводине.
- Мадановић, Н. (2014). *Криминогена инфицираност ученика*. Удружење наставника и сарадника Универзитета у Бањој Луци.
- Узелац, С. и Боуиллет, Д. (2007). *Основе социјалне педагогије*. Загреб: Школска књига.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Породично право

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	2 (други)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Дарко Радић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Упознавање са основним појмовима породичног права, брачног права, односа родитеља и дјецe, усвојења, старатељства и породичног смјештаја.

Исходи учења (стечена знања)

Познавање извора и основних института породичног права, примјена материјалног права на чињенично стање, правилно тумачење релевантних прописа, рјешавање проблемских ситуација.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Основни појмови о Породичном праву. Извори и обиљежја породичног права.
- Брачна и ванбрачна породица. Породица с обзиром на врсте сродства. Статусно породично право.
- Основни појмови о браку и Брачном праву.
- Закључење брака (услови пуноважности, брачне сметње, брачне забране и форма брака).
- Лична права и дужности брачних супружника. Личноимовинска права и дужности брачних супружника.
- Имовински односи између супружника и ванбрачних партнера.
- Престанак брака (развод, поништење, смрт и проглашење несталог супружника за умрлог).
- Појам и основна обиљежја родитељског односа. Брачни статус и промјена брачног статуса дјетета.
- Дужности и права родитеља према личности дјетета.
- Издржавање дјецe и других сродника.
- Вршење родитељског права и промјене у вршењу родитељског права.
- Заштита дјецe без родитељског старања. Храњеништво. Породични смјештај дјетета.
- Усвојење. Заснивање и дејства (потпуног и непотпуног) усвојења. Престанак (потпуног и непотпуног) усвојења.
- Основни појмови о старатељству. Организација службе старатељства. Старалац.
- Врсте старатељства (над малољетницима, лицима лишеним пословне способности). Облици старатељства за посебне случајеве.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Младеновић, М. Стјепановић, С. Живановић, М. (2003), *Породично право*, Правни факултет Српско Сарајево
- Моралит, Б. (2004), *Породично право*, Правни факултет у Бањој Луци,
- Стјепановић, С. (2002) *Практикум за породично право*, Правни факултет Српско Сарајево, Пале

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Енглески језик 2

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	2 (други)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Дијана Тица
Условљеност другим предметима:	Енглески језик 1
Облик условљености:	Положен испит из Енглеског језика 1

Циљеви изучавања предмета

Циљ предмета је стедасестудентиупознајусаосновамаакадемскогенглескогјезика, заснованогаопштеменглескомјезику (ниво А1-Б2) и елементимаенглескогјезиказапосебненамјене, узимајући у обзирспецифичностстудијскихпрограманакојимасепредметизводи. Поредтога, радисенапроширењустручногвокабулара и овладавањуразличитимрегистримापисаног и говорногјезика.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити у могућности да изразе планове у ближој и даљој будућности, резервишу смјештај, путничке карте и улазнице електронским путем, овладају елементима ванлингвистичког контекста. Поред тога, студенти ће проширити стручну терминологију сходно студијском програму који похађају.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- *Project Stockholm*. Present continuous tense за описивање привремених ситуација.
- *Workplace Communication*. Облици пословне комуникације.
Slow Food. Гастрономски вокабулар.
- *Living in Hong Kong*. Модални глаголи за изражавање интерне и екстерне обавезе.
- *Online*. Вокабулар комуникације на интернету и друштвеним мрежама.
Beirut Intercontinental. Резервисање хотелског смјештаја, кориштење хотелских услуга.
- *Working for Rolls Royce*. Детерминатори (many, much, few, a few).
- Понављање и припема за први колоквијум
- Први колоквијум
- *Start up* и *I buy money*. Језик финансија и новца.
- *Driving to Romania*. Present continuous tense за изражавање будући планова.
- *Out of order*. Ријечи и изрази за рјешавање проблема.
- *Teaching T'ai Chi*. Упућивање позива и разговор о здрављу.
Perfect planning. Present perfect tense за разговор о животним искуствима и стварима које смо урадили у току дана.
- *A changing world*. Present perfect tense и Past simple tense за разговор о промјенама и трендовима.

- Понављање и припрема за други колоквијум.
- Други колоквијум

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Alexander, L.G. *Right Word, Wrong Word: Words and Structures Confused and Misused by Learners of English*. Harlow, Essex: Longman, 1999.
- Dignen, Bob, Steve Flinders, and Simon Sweeney. *English 365, Personal Study Book 1*. Cambridge: CUP, 2004.
- Dignen, Bob, Steve Flinders, and Simon Sweeney. *English 365, Student's Book 1*. Cambridge: CUP, 2004.
- Swan, Michael, and Catherine Walter. *How English Works?: A Grammar Practice Book*. Oxford: OUP, 2000.
- Swan, Michael, and Catherine Walter. *The Good Grammar Book*. Oxford: OUP, 2003.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Њемачки језик 2

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	2 (други)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: Андреа Поповић
Условљеност другим предметима:	Њемачки језик 1
Облик условљености:	Положен испит из Њемачког језика 1

Циљеви изучавања предмета

Студенти су у стању да се писмено и усмено изразе на нивоу А1/1 европског референтног оквира за језике.

Исходи учења (стечена знања)

По успјешном завршетку овог курса студенти ће бити у стању да разговарају о намјештају у кући, да разумију огласе у новинама, да кажу тачно вријеме и дане у седмици, да познају годишња доба, знају рећи какво је вријеме, да искажу намјеру, да знају предложизи и противријечити и да пишу у прошлом времену.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Припрема и упис семестра 4 C Hast du aberschöne Möbel (намјештај, кућански апарати, боје; изразити допадање или недопадање)
- 4D/E Wohnungsanzeigen / Wohnstile (бројеви од 100 до 1.000 000, огласи у новинама, разумијевање новинског чланка)
- 5A Wie spät ist es? Es ist... (неофицијелно вријеме)
- 5B Ich räume die Wohnung auf. (омиљене свакодневне активности)
- 5C Ich stehe von Montag bis Freitag um halb acht auf. (дани у седмици)
- 5D/E Tageszeiten / Öffnungszeiten (ток дана, поруке на телефонској секретарици, радно вријеме, официјелно вријеме)
- 6A Das Wetter ist doch schön. Die Sonne scheint. (описивање времена, годишњих доба и страна свијета)
- 6B Sie haben ja einen jogginganzug, oder? (разговор у куповини или ресторану)
- 6C Habe ich das Geld wirklich nicht dabei? Doch, da ist es ja. (потврдити, противријечити, одбити)
- 6D/E Freizeit und Hobbys / Wetter (слободно вријеме, временска прогноза, писње огласа)
- 7A Ich kann aber nicht Tango Tanzen. (говорити о способностима)
- 7B Corinna will einen Tangokurs machen. (исказати намјеру)
- 7C Hast du das gehört Koko? (описивање догађаја у прошлости)
- 7D/E Ich bin noch nie in eine Tanzschule gegangen / Deutsch lernen (описивање

активности у прошлости, исказивање мишљења)

- Kolloquium

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

- Niebisch, Daniela: *Schritte international 1*, Hueber Verlag, Ismaning, Deutschland, 2006

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад са дјецом и породицом

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	3 (трећи)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Драгана Шћеповић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

У оквиру предмета Социјални рад са дјецом и породицом студенти ће се упознати са садржајима који се односе на савремени концепт у заштити права и интереса дјецe корисника система социјалне заштите. Циљ наставе је да студенти стекну савремена теоријско-методолошка и практична знања из области социјалног рада са различитим групама дјецe и породица.

Исходи учења (стечена знања)

На основу усвојених знања студенти ће бити оспособљени да препознају различите категорије малолетних корисника у систему социјалне заштите и угрожене облике развоја дјецe у породици. Студенти треба да овладају основним појмовима, теоријским и интервентним приступима социјалног рада у заштити дјецe и пружању подршке породици.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Заштита права и интереса дјецe у социјалној заштити;
- Дјецa- корисници у систему социјалне заштите, функција органа старатељства;
- Породица, породични односи, функционална и дисфункционална породица;
- Социјални рад са дјецом без родитељског старања; облици заштите дјецe без родитељског старања; социјални рад са дјецом под старатељством, појам и обиљежја старатељства, постављање и разрјешење старатеља, дејство старатељства и престанак старатељства;
- Социјални рад у поступку усвојења, општа обиљежја усвојења, општа пододбност усвојеника, општа пододбност усвојитеља, дејство усвојења, улога органа старатељства;
- Социјални рад код смјештаја дјецe без родитељског старања у хранитељске породице, општа пододбност хранитеља, заснивање хранитељства, дејство и престанак хранитељства;
- Социјални рад код смјештаја дјецe без родитељског старања у институције; адаптација дјетета, сарадња са органом старатељства, припрема дјетета за одлазак из дома;
- Социјални рад са дјецом са поремећајима понашања;
- Дјецa и млади у кривичном поступку; Закон о заштити и поступању са дјецом и младима у кривичном поступку - улога органа старатељства;

- Социјални рад са дјецом и породицом у поступцима развода брака;
- Социјални рад са дјецом чији је развој угрожен у породици, облици угроженог развоја, препознавање дјеце у ризику;
- Интервенције и мјере заштите дјеце чији је развој угрожен у породици - упозорење родитеља, надзор над вршењем родитељског права, издвајање дјеце из породице;
- Процјењивање у бризи за дјецу- почетна процјена;
- Свеобухватна породична процјена;
- Планирање, провођење и праћење реализације интервенција и мјера заштите дјеце и породице.

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- *Закон о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку* ("Службени гласник Републике Српске", бр.13/10 и 61/13).
- *Конвенција Уједињених нација о правима дјетета* (1989).
- Миловановић, М., и Крговић, Т. (2003). *Центри за социјални рад – настанак, пракса, перспектива*. Београд: Удружење стручних радника социјалне заштите Републике Србије. Стр: 188-231;
- Обрадовић-Чудина, М. и Обрадовић, Ј.(2006). *Утицај развода брака на дјецу.у: Психологија брака и обитељи*. Загреб: Голден маркетинг. Стр: 579-589.
- *Правилник о хранитељству* ("Службени гласник Републике Српске", бр.27/14).
- Шћеповић Д. (2016). *Дијете, породични односи и социјални рад*. Бања Лука: Факултет политичких наука.

Допунска литература:

- Сладовић-ФранцБ. и Ајдуковић, М. (2008). *Скрб за дјецу чији је развој угрожен у обитељи*. У: Ајдуковић, М. & Радочај, Т. (ур.). *Право дјетета на живот у обитељи*. Загреб: UNICEF. Стр: 82 – 86.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјална психологија

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјани рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	3 (трећи)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремо: проф. др Срђан Душанић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Упознати студенте са важношћу социјалних одредница психолошких и других појава, тј. у којој мјери општи и специфични социјализацијски фактори, социјални контекст те ситуационе околности могу да утичу на ставове, перцепцију, предрасуде, вриједности и различите видове просоцијалног и асоцијалног понашања.

Подстаћи студенте на стицање примјењивих видова знања који им могу служити у практичном раду, поготово у смислу бољег разумјевања клијената и њихове социјализације, те успјешнијег суочавања са проблематичним појавама као што су насиље, предрасуде итд.

Исходи учења (стечена знања)

- усвојеност појмова, теоријских и емпиријских сазнања из научне дисциплине социјална психологија о социјализацији, понашању појединца и социјалних група у ужем и ширем социјалном контексту;
- разумјевање, објашњења и интерпретација случајева којим се буду бавили у свом професионалном раду са социјално психолошког аспекта;
- практична узпотребљивост стечених знања и вјештина у професионалној, друштвеној и персоналној сфери живота.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Подручје проучавања социјалне психологије.
- Концептуализација социјализације.
- Општи фактори социјализације
- Посебни фактори социјализације
- Процеси социјализације.
- Ефекти социјализације на сазнајне процесе, мотивацију и емоције
- Фактори оптималне социјализације (вјежба: карактеристике идеалне заједнице)
- Ефекти социјализације на понашања – агресивност
- Ефекти социјализације на понашања – суочавање са насиљем у школи, породици итд.
- Ефекти социјализације на просоцијална понашања
- Ефекти социјализације на просоцијална понашања - наставак
- Социјални ставови.

- Социјалне предрасуде 1
- Социјалне предрасуде 2 (Практична разрада плана смањивања предрасуда према одређеним циљним групама)
- Социјалне вриједности

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Aronson, E., Wilson, T.D., Akert, R.M. (2005). *Socijalna psihologija*. Zagreb: Mate doo.
- Милосављевић, Б. (2005). *Социјална психологија I*. Бања Лука: Филозофски факултет, Универзитет у Бањалуци.
- Милосављевић, Б. (2010). *Социјална психологија људских група*. Бања Лука: Филозофски факултет, Универзитет у Бањалуци.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Радно и социјално право

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	3 (трећи)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Жељко Мирјанић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Предмет обједињава двије гране права и двије посебне научне дисциплине: радно и социјално право. Циљ изучавања радног права је утврђивање, систематизовање и представљање општих правних норми којима се регулише радноправни статус радника. Предмет радног права су радни односи, као и начела, институти, категорије, организационо-правна и друга питања из области рада и радних односа. Дио предмета који се односи на социјално право има за циљ упознавање студената са обезбјеђењем социјалне сигурности појединца, породице и цјелокупног становништва. Студенти ће упознати правна начела и норме, али и дјелатност социјалног права која убухвата скуп правних мјера које предузима држава у циљу испуњења постављеног циља, као израз солидарности и хуманизма.

Исходи учења (стечена знања)

- Стицање научних знања за потпуно и правилно разумијевање система радних односа и запошљавања;
- Развијање креативних стручних и практичних способности за тумачење и примјену правних правила у области радног права;
- Оспособљавање за рад са клијентима у социјалном раду и другим дјелатностима у циљу њиховог ступања у свијет рада и задржавање радноправног статуса;
- Упознавање са кључним правним аспектима система социјалне сигурности,
- Оспособљавање за правилно и потпуно разумијевање социјалног права као инструмента социјалне правде и друштвене кохезије;
- Оспособљавање за рад са клијентима у социјалном радуу циљу остваривања права на социјално осигурање и социјалну сигурност.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Општа питања радног права
- Радно вријеме, одмори, одсуства и празници. Мировање радног односа.
- Дисциплинска и материјална одговорност у радном односу.
- Зарада, накнада зараде и друга примања по основу рада.
- Општа и посебна заштита здравља и безбједности на раду. Стручно образовање и професионалнооријентација.
- Престанак радног односа. Удаљење радника са рада. Вишак радника. Остваривање и заштита права радника.
- Колективни радни односи. Социјални дијалог. Колективна права радника и

послодаваца.

- Радни спорови и мирно рјешавање радних спорова. Појам, врсте, организовање штрајка. Ограничење и забрана права на штрајк.
- Општа питања социјалног права
- Здравствено осигурање и здравствена заштита.
- Пензијско и инвалидско осигурање.
- Осигурање за случај незапослености. Професионална рехабилитација, оспособљавање и запошљавање лица са инвалидитетом.
- Социјална заштита.
- Дјечија заштита.
- Борачко - инвалидска и заштита цивилних жртава рата

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература

- *Важећи закони, други општи акти* из области радних односа и колективни уговори
- Лубарда, Б.(2013)*Увод у радно право*, Београд: Правни факултет.
- Мирјанић, Ж. Савић, С. (2003), *Социјално право са основама права*, Бања Лука: Филозофски факултет.
- Мирјанић, Ж. (2004), *Радни односи: Индивидуални радни односи*, Бања Лука: Правни факултет.

Допунска литература

- Јашаревић, С. (2013), *Социјално право*, Нови Сад: Правни факултет у Новом Саду.
- Шундерић, Б. (2009), *Социјално право*, Београд: Правни факултет.
- Јовановић, П. (2015), *Радно право*, Нови Сад: Правни факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Невладин сектор у социјалној политици

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	3 (трећи)
Фонд часова:	2 + 2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Љубо Лепир
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања предмета је усмјерен на упознавање теоријског и појмовног одређења цивилног сектора, разумијевање улоге непрофитних организација у пружању услуга грађанима. Такође, циљ изучавања овог предмета је ојачавање компетенција студената у примјени метода и техника дјеловања социјалног рада у области социјалне заштите путем невладиних организација.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће повећати своја знања о цивилном сектору и ојачаће своје компетенције у примјени метода и техника дјеловања невладиних организација у своме професионалном развоју. Такође, студенти ће повећати разумијевање савременог друштвеног контекста и потребе за развој цивилног сектора кроз развијање партнерских односа међу актерима социјалне политике и социјалног рада.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Појмовно и теоријско одређење цивилног сектора;
- Законски оквир дјеловања организација цивилног сектора;
- Вриједности и карактеристике дјеловања организација цивилног сектора;
- Историјски развој цивилног сектора у свијету;
- Организације цивилног сектора на међународном плану;
- Развој цивилног сектора на подручјима бивше Југославије;
- Социјална трансформација у посткомунистичким земљама и улога цивилног сектора;
- Волонтеризам;
- Улога организација цивилног сектора у социјалној политици;
- Технике дјеловања невладиних организација у социјалној заштити;
- Мјешовити систем социјалне заштите - сарадња невладиних организација и државе;
- Корисничка удружења у социјалној заштити;
- Социјално предузетништво;
- Капацитети невладиних организација у социјалној заштити РС;
- Пројектно планирање у невладиним организацијама.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама.

Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература

- Бежован, Г. (2005). *Социјална политика и непрофитни сектор*, у Пуљиз, В. ед. Социјална политика.(стр. 387-424) Загреб: Правни факултет.
- Колин, М. (2005). *Непрофитне организације и социјални рад*, Београд: Аргумент, Истраживачки и аналитички центар.
- Лепир, Љ. (2009). *Процјена потреба за даљњу професионализацију НВО-а*, у Нинковић Папић, П. ед. (2009). *Јачање професионалних капацитета невладиних организација*. Сарајево: ИБХИ.

Допунска литература

- Милосављевић М. (2002). *Социјални рад на међи векова*, Земун: Драганић.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Педагошка ресоцијализација

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	3 (трећи)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф.др Небојша Мацановић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања предмета Педагошка ресоцијализација је упознавањестуденатасамјестом, улогомифункцијомпедагошкересоцијализације општим и посебним програмима ресоцијализације, каоиоспособљавањезадјелотворанпенолошкитретманипедагошкуресоцијализацијуособа друштвенонеприхватљивогпонашања.

Исходи учења (стечена знања)

Оспособљеност студената за упознавање нових сазнања о педагошкој ресоцијализацији и предмету њеног проучавања, да се оспособе да та сазнања и даље развијају, те да их у пракси користе; да спознају достигнуте могућности и границе ресоцијализације и њеног васпитно-корективног дјеловања на личност преступника. Такође, један од кључних исхода јесте да се студенти упознају са програмима ресоцијализације кои се примјењују у савременим пенолошким системима

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Појам, значење, историјска и савремена одређења педагошке ресоцијализације;
- Васпитање и социјализација у породици, образовним институцијама, групи вршњака, ширем друштвеном контексту;
- Криминогена инфицираност адолесцената и њена обиљежја;
- Друштвено неприхватљива, девијантна, маргинална и зависничка понашања адолесцената;
- Организација и функционисање пенолошких установа;
- Преваспитање и ресоцијализација;
- Егзогени и ендогени фактори ресоцијализације;
- Педагошка ресоцијализација особа друштвено неприхватљивог понашања;
- Пенолошки третман;
- Врсте и начин спровођења институционалног преваспитног третмана у пеналним установама;
- Програми ресоцијализације осуђених лица у свијету;
- Улога социјалног радника у програмима ресоцијализације;
- Облици, садржаји, фактори, мјере, поступци педагошке ресоцијализације;
- Методе преваспитног рада које се користе у оквиру програма ресоцијализације;
- Васпитно-поправни домови или социо-педагошки ментори.

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Кнежић, Б. (2001). *Образовање и ресоцијализација*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Мацановић, Н. (2011). *Ресоцијализација осуђених лица*. Бања Лука: ИК Бесједа.
- Мацановић, Н., Надаревић, Д. (2014.) *Пенолошка андрагогија*. Бања Лука: ЕДЦ.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Људска права и социјални рад

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	3 (трећи)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Мира Ћук
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљеви су:

- Добијање релевантних знања из области људских права, међународним изворима и стандардима људских права и улози социјалног рада у заштити и промоцији људских права, посебно права рањивих група;
- Упознавање домаћег законодавства и његове усклађеност са међународним документима у области људских права;
- Идентификовање проблеми у остваривању људских права у РС и БиХ, посебно социјалних права рањивих група.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће у оквиру предмета моћи:

- Разумјети и објаснити историјски значај и вриједности људских права;
- Упознати и разумјети изворе и међународне инструменте за њихову заштиту;
- Анализирати и упоређивати домаће законодавство о људским правима (са акцентом на социјална права), и његову усклађеност са међународним документима;
- Разумјети улогу и задатке социјалног рада у заштити људских права;
- Препознати улогу законског оквира и преиспитивати примјере из праксе социјалног рада у примјени законског оквира;
- Бити оспособљени за анализу случајева из праксе социјалног рада;
- Препознати проблеме остваривања људских права, ограничења у приступу правима и предлагати нове идеје.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Развој идеје о људским правима и дефинисање људских права;
- Међународни и регионални документи за заштиту људски права;
- Људска права у БиХ и РС – уставна и законска рјешења;
- Генерације људских права;
- Социјална права, улога и занчај у социјалној политици;
- Социјална права, улога и занчај у социјалној политици 2;
- Социјални рад као професија људских права и помажућа активност у заштити људских права и људског достојанства;
- Остваривање људских права у различитим фазама праксе социјалног рада;
- Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - дјеце и жена

(студије 1-2 случаја из праксе социјалног рада уз учешће омбудсмана за дјецу);

- Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - старијих особа
- Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - особа са инвалидитетом (студије случаја из праксе социјалног рада уз учешће националног координатора за област инвалидности);
- Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група;
- Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - мањина, избјеглица, миграната и жртава трговине људима (студије случаја из праксе социјалног рада);
- Ограничења у приступу људским правима- студије случаја.
- Ограничења у приступу људским правима- студије случаја.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације. Гостовање практичара (омбудсмана, националног координатора, представника НВО).

Литература

Основна литература:

- Вијеће Европе (2001). *Препоруке о социјалним радницима*, Загреб: Ревизија за социјалну политику бр. 1.
- Међународни документи о људским правима
- ОСЦЕ (2006). *Људска права за социјалне раднике у теорији и пракси*, Сарајево.
- УН (1994). *Људска права и социјални рад - Приручник за школе и стручњаке социјалног рада*, издање Удруге стручних радника Хрватске.
- *Устав БиХ, РС и домаћи закони.*
- *Изабрана поглавља из предавања у виду ридера.*

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Рјешавање сукоба у социјалном раду

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	3 (трећи)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Јагода Петровић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

- увид у значај конструктивног рјешавања сукоба
- спознаја о посредовању социјалног радника у мирном рјешавању сукоба у различитим подручјима социјалног рада

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће стећи знања о конструктивном рјешавању сукоба и вјештине посредовања (медијације)у сукобима у области социјалног рада.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Теоријска објашњења сукоба и врсте сукоба
- Асертивност као фактор мирног рјешавања сукоба.
- Конфликтни стилови као фактор рјешавања сукоба.
- Ненасилна комуникација као фактор мирног рјешавања сукоба.
- Медијација као вид мирног рјешавања сукоба у социјалном раду.
- Фазе процеса медијације, основни принципи медијације и медијацијске вјештине
- Развој медијације у БиХ и РС
- Формално-правни оквир за примјену медијације
- Медијација у радним споровима
- Породична медијација
- Медијација у процесу развода брака
- Медијација у малољетничком преступништву
- Медијација у образовном систему
- Медијација у заједници
- Сензибилизација за медијацију

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације. Играње улога: вјежбе поступка медијације у појединим подручјима социјалног рада.

Литература

Основна литература:

- Galonja, A. i Vidović, S. (2005). *Medijacija u školama, vodič za učenike i nastavnike* Beograd: Deutsche Gesellschaft fur Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH;
- Доронтић, Н. и др. (2008). *Могућности примјене породичне медијације*. Бања Лука: Удружење медијатора БиХ, Shave the Children Norway;
- Nedić, B. i Toskić, A. (2015). *Priručnik za medijaciju u lokalnoj zajednici*. Beograd: Partneri za demokratske promene Srbija;
- Petrović, J. (2017). *Rješavanje sukoba u socijalnom radu*, skripta. BanjaLuka: FPN;
- Peurača. B. Teršelić, V. (2004). *Medijacija: posredovanje sukobima zauporne*, Osijek: Centar zamir, nenasiljeiljudskaprava;
- Uletilović, D. idr. (2008). *Mogućnost primjene medijacije u sistemu maloljetničkog pravosuđa*. Banja Luka: Udruženje medijatora BiH, Shave the Children Norway;
- Džamonja Ignjatović, T. Žegarac, N. (2006), *Medijacija – koncepti i konteksti*, Beograd: Centar za primjenjenupsihologiju.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад са групом

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	4 (четврти)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: доц.др Андреа Пухалић
Условљеност другим предметима	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Предмет је конципиран на начин да се циљеви и са њима повезан садржај диференцирају у двије велике цјелине. Прва се односи на упознавање са обиљежјима и фазама социјалног групног рада, као и вјештинама и техникама које водитељ групе треба да примијени у односу на конкретну фазу развоја групе, специфичности клијената чланова и индивидуалне и групне циљеве. Притом се примјена групног рада анализира у односу на различите категорије клијената, не само у области социјалне заштите, већ и у раду са општом популацијом, у оквиру превентивних активности и унапријеђења квалитета личног и професионалног живота. Друга цјелина се односи на блокове предавања и вјежби који су усмјерени на развој вјештина планирања групног рада, селекције чланова групе, давања и примања повратне информације, усмјеравање групне дискусије, евалуацију, припрему за сепарацију, и друге вјештине и технике усмјеравања групне структуре и динамике у правцу реализације унапријед дефинисаних индивидуалних и групних циљева.

Исходи учења (стечена знања)

Очекује се да, након успјешног савладавања градива у оквиру овог предмета, *студенти познају и разумију:*

- обиљежја и значај социјалног рада са групом
- специфичности групне структуре и динамике
- различите врсте група у социјалном раду
- специфичности различитих фаза развоја социјалног групног рада
- вјештине и технике које социјални радник треба да има на располагању у примјени групног рада
- предности и недостатке заједничког вођења групе са другим водитељем (из социјалног рада или других, сродних помагачких професија)

Поред наведеног, очекује се да *студенти буду способни и да:*

- планирају групни рад и врше селекцију чланова, у односу на дефинисану сврху и циљеве групе
- усмјеравају групну структуру и динамику у правцу индивидуалних и групних циљева, развијају атмосферу међусобне подршке и повјерења приликом вођења групе, имају развијену саморефлексију приликом вођења групе на утицај личне перспективе са једне, и сврху групе са друге стране
- планирају и осмишљавају садржај групног рада у односу на групне и индивидуалне циљеве

Садржај предмета

Основне тематске ијелине у оквиру којих је организован садржај предмета:

- Концептуално одређење и обиљежја социјалног групног рада
- Значај групног рада у социјалном раду и његов однос са другим основним методским приступима
- Теоријске основе социјалног рада са групом
- Врсте група у психосоцијалном раду
- Структура стручно вођене групе у психосоцијалном раду (улоге у групи)
- Група и вођа- Ефикасно вођење третманске групе у социјалном раду
- Управљање групном динамиком у групном социјалном раду
- Фазе развоја групног рада
- Планирање и припрема за групни рад
- Почетна фаза групног социјалног рада
- Средишња фаза групног социјалног рада
- Комуникација у групном социјалном раду
- Припрема за сепарацију и евалуација
- Терапијски ефекти групног социјалног рада
- Примјена групног социјалног рада у различитим системима и у раду са различитим категоријама клијената

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Ајдуковић, М. (1997). *Групни приступ у психосоцијалном раду*. Загреб: Друштво за психолошку помоћ.
- Garvin, D.C., Gutierrez, L.M, and Galinsky, M.J. (ed.)(2004). *Handbook of Social Work with Groups*. New York London: The Guilford Press.
- Кајверт, Ј. (2000). *Групно искуство*. Сарајево: СВЕБИХ.
- Филиповић, С. и Ђукановић, Б. (2010). *Групни социјални рад*. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Менаџмент у социјалном сектору

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	4 (четврти)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Мира Ћук
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљеви изучавања предмета су:

- Стицања знања о настанку научног менаџмента, теоријама менаџмента и основним менаџерским функцијама у савременом менаџменту;
- Упознавање садржаја социјалног сектора, његових основних подручја и примјенама функција менаџмента у социјалном сектору;
- Развој системског и свеукупног приступа питањима управљања системима, организацијама и пословима у социјалном сектору;
- Увиђања заједничких особина управљања у организацијама социјалног сектора и специфичности у сваком подручју.

Исходи учења (стечена знања)

Након успјешно савладаног предмета студенти ће моћи:

- Овладати појмовно теоријским основама менаџмента;
- Разумјети менаџерске функције и одвијање менаџерских послова;
- Упознати кључне области примјене менаџмента у социјалном сектору (јавне службе, организације цивилног друштва, приватне организације);
- Разумјети начине и активности извршавања менаџерских задатака на различитим нивоима организовања у социјалном сектору (систем, организација);
- Упознати најзаступљеније дисциплине менаџмента у организацијама социјалног сектора.

Садржај предмета

Предмет обухвата међусобно повезане сљедеће тематске цјелине:

- Појмовно одређење и дефинисање менаџмента, настанак менаџмента;
- Дефинисање социјалног сектора и представљање његовог садржаја;
- Менаџмент мисао и примјена теорија менаџмента;
- Менаџери, послови, улоге и вјештине са примјеном у социјалном сектору;
- Остваривање менаџерске функције планирања са примјеном у социјалном сектору, стратегијско планирање и стратегијски менаџмент;
- Остваривање менаџерске функције организовања са примјеном у социјалном сектору;
- Остваривање менаџерске функције вођења са примјеном у социјалном сектору;
- Остваривање менаџерске функције контроле са примјеном у социјалном сектору;
- Јавне службе у социјалном сектору, улоге и надлежности у политичком и правном оквиру, врсте, организација;

- Организације цивилног друштва у социјалном сектору, улоге, надлежности, врсте, организација и специфичности дјеловања;
- Приватне организације у социјалном сектору, области примјене, организација, управљање;
- Специфичности менаџмента у организацијама из социјалног сектора, сличности и разлике управљања у појединим системима;
- Управљање у установама социјалне заштите, специфичности и управљање услугама, менаџмент квалитета у овим установама;
- Нови модели у раду и потребне менаџерске вјештине (управљање мјешовитим системом, партнерство, намицање средстава, заговарање за промјене, волонтерски менаџмент);
- Организације у социјалном сектору и комуникација са јавностима.

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације. Излагања гостујућих сарадника.

Литература

Основна литература:

- Гавриловић, А. Ђук, М. (2015): *Менаџмент у систему социјалне заштите*, Бања Лука: Факултет политичких наука
- Група аутора: (2010): *Социјални изазови и менаџмент у социјалној заштити*, Бања Лука: Факултет политичких наука
- Жегарац, Н. Бркић, М. (2006) *Развој локалних услуга социјалне заштите*, Београд: Фонд за социјалне иновације.
- Милосављевић, М. Бркић, М. (2005). *Социјални рад у заједници*, Београд: Социјална мисао;

Допунска литература:

- Robbins, S. Coulter, M. (2005): *Менаџмент*, Београд: Датастатус
- Terry Smyth и др. (1996). *Менаџмент у здравственом и социјалном сектору*, Сарајево
- Ђулабић, В. (2007), *Социјалне службе у концепту служби од опћег интереса*, Загреб: Ревизија за социјалну политику бр. 2, стр. 137-162.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Пракса социјалног рада 1

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	4 (четврти)
Фонд часова:	4 часа вјежби
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Припремила: проф. др Весна Шућур Јањетовић
Условљеност другим предметима:	Да
Облик условљености:	Уписан четврти семестар и положени испити из 1. године студија.

Циљеви изучавања предмета

Основни циљ је практично упознавање студената са системом, институцијама и невладиним организацијама које се баве социјалном заштитом и социјалним радом. Ови циљеви ће се спроводити кроз организоване студијске посјете и гостовања у наставном процесу професионалаца запослених у пракси социјалног рада.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти треба да се упознају са организацијом установе/организације, са структуром корисника и запосленицима и њиховим дјелокругом рада. Студенти ће моћи да идентификују специфичности дјеловања социјалног радника у различитим доменима професионалног рада. Студенти ће моћи препознати специфичности социјалне заштите на локалном и републичком нивоу, као и сегмент социјалне заштите у невладином сектору

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Систем социјалне заштите Републике Српске
- Центар за социјални рад у систему социјалне заштите (студијска посјета)
- Установе социјалне заштите за смјештај (студијска посјета)
- Дневно збрињавање
- Дневни центар за дјецу у ризику (студијска посјета)
- Дневни центар за особе са сметњама у развоју (студијска посјета)
- Дневни центар за старе (студијска посјета)
- Дневни центар за особе са потешкоћама у менталном здрављу (студијска посјета)
- Анализа студијских посјета и активности у систему социјалне заштите Дјелатност социјалног рада у другим системима
- Социјални рад у систему здравствене заштите (студијска посјета)
- Социјални рад у Васпитно-образовном систему (студијска посјета)
- Социјални рад у невладином сектору (студијска посјета)
- Анализа студијских посјета и активности које се спроводе у дјелатности социјалног рада у другим системима.
- Припрема за израду завршног рада
- Припрема за израду завршног рада

Методe извођења наставe

Настава Пракса социјалног рада 1 одвијаће се кроз вјежбе у (4) четвртом семестру. Сарадник на предмету организоваће и водити студенте у унапријед дефинисане и договорене студијске посјете.

Поред припрема за студијске посјете и рефлексивна студената након студијских посјета, студенти ће током семестра обавити највише 10 студијских посјета.

Литература

Облици провјере знања и оцјењивање

Студенти су обавезни присуствовати свим вјежбама и присуствовати у најмање 80% од укупног броја студијских посјета како би испунили обавезе из овог предмета.

По завршетку Праксе социјалног рада 1 студенти треба да доставе рад *Критички осврт на теренску праксу кроз студијске посјете*.

Студенти морају бити евидентирани у Списак студената – Студијске посјете Праксе социјалног рада 1. Присуство је обавезно у износу од 80% од укупног броја студијских посјета.

Након испуњених свих задатака предвиђених садржајем предмета студенти ће добити потписе одговорног наставника и сарадника. Потписи у индекс представљају верификацију завршетка Праксе социјалног рада 1, чиме студент стиче предвиђених 4 ECTS бодова.

Посебна назнака

Оцјена из предмета Пракса социјалног рада није бројчана.

Јавна управа

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	4 (четврти)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Припремио: доц. др Невенко Враћеш
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Изучавање јавне управе има за циљ да допринесе разумијевању функционисања савремене правне државе будући да положај и улога јавне управе у правној држави и у систему подјеле власти, битно опредјељује и карактер саме државе и од кључног је значаја за владавину права. Кроз разматрање теоријских схватања појма управе као власти, управе као јавне службе и управе као система регулације друштвених процеса, биће сагледан процес преображаја јавне управе из апарата власти у пружаоца, а затим и регулатора јавних услуга. Овај преображај, не само да је имао теоријску, већ и позитивноправну димензију. Савремени, позитивно-правни појам управе у функционалном и организационом смислу (на који свакако утичу теоријске концепције), утврђен је Уставом и/или законима у свакој модерној правној држави и посебно ће бити анализиран у оквиру овог предмета. Сагледавање организације, дјелатности, одговорности и контроле јавне управе као и кадрова у јавној управи има за циљ да студенте профилише у познаваоце једне од најважнијих сфера друштвеног живота. Савремена јавна управа се налази и данас у сталној и непрекидној реформи. У оквиру овог предмета, студенти ће бити упознати и са савременим правцима стратегија реформе јавне управе, начелима европског управног простора и стандардима јавне управе које Република Српска и Босна и Херцеговина треба да достигну у процесу европских интеграција. Најзад, јавна управа, као организација, подразумева и потребу стварања и даљег развијања службеничког тзв. *мерит* система (система заслуга), који ће, у оквиру овог предмета бити детаљно анализиран и изучаван.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће овладати организационом (формалном) димензијом јавне управе по свим њеним компонентама: државна управа, субјекти са јавним овлашћењима и локална самоуправа. У материјалном (садржинском) смислу, студенти ће упознати управну дјелатност чиме ће схватити положај јавне управе у укупним друштвеним односима и посебно развити перцепцију значаја управе и управне дјелатности како у домену функционисања државе и друштва тако и у задовољавању виталних потреба и интереса грађана. Кроз изучавање модела управних система и управних организација развиће критичко мишљење и бити у стању износити научно и стручно утемељене вриједносне судове о различитим моделима јавне управе. Кроз темељну анализу положаја кадрова у јавној управи студенти ће бити припремљени да приступе конкурсним процедурама и структурираном интервјуу као потенцијални кандидати за рад у органима јавне управе. Најзад, изучавањем најновијих тенденција и кретања у јавној управи те упознавање са изазовима реформе јавне управе, студенти ће бити оспособљени да домаћи управни

простор прилагођавају управном простору Европске уније како у организационом тако и у функционалном и персоналном погледу.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Теоријско и позитивно-правно одређење јавне управе у организационом и функционалном смислу
- Историјски развој јавне управе
- Извори права у јавној управи
- Положај јавне управе у систему демократске подјеле власти
- Управне организације и посебне управне организације
- Организација јавне управе у Босни и Херцеговини
- Дјелатност јавне управе
- Контрола и одговорност управе
- Јавне службе
- Социјална заштита као јавна служба
- Локална самоуправа
- Службенички систем и кадрови јавне управе
- Модели јавне управе (Модел добре управе и Нови јавни менаџмент) и европски управни простор
- Реформа јавне управе и европске интеграције
- Етика у јавној управи.

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Кунић, П. (2010), *Управно право – друго измијењено и допуњено издање*, Бања Лука: Правни факултет Универзитета у Бањој Луци и Управа за полицијско образовање,
- Миленковић, Д. (2013), *Јавна управа – одабране теме*, Београд: Чигоја.
- Пусић, Е. (2002), *Наука о управи*, Загреб: Школска књига.
- Пусић, Е. (2010), *Управни системи I*, Загреб: Графички завод Хрватске.
- Релевантни закони из управе (*Закон о управи БиХ*, „Службени гласник БиХ“, број 32/02 и 102/09.; *Закон о министарствима и другим органима управе БиХ*, „Службени гласник БиХ“, број 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09 и 87/12.; *Закон о Савјету министара БиХ*, „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08.; *Закон о републичкој управи*, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18.; *Закон о организацији органа управе у Федерацији БиХ*, „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 35/05.; *Закон о федералним министарствима и другим тијелима федералне управе*, „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06 и 61/06; *Закон о локалној самоуправи*, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16.; *Закон о принципима локалне самоуправе у Федерацији БиХ*, „Службене новине

Федерације БиХ“, бр. 49/06 и 51/09.;*Закон о систему јавних служби*, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/07 и 109/12.;*Закон о државним службеницима*, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 117/11 37/12 и 57/16.;*Закон о државној служби у Федерацији БиХ*, „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 04/12 и 99/15.;*Закон о државној служби у институцијама БиХ*, „Службени гласник БиХ“, бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 и 40/12).

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Нема

Социологија породице

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	4 (четврти)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Припремио: проф. др Пејо Ђурашиновић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Проширити спознају о браку и породици у односу на индивидуалну представу
Кроз наставне јединице, расправу, нове чињенице, проширити ниво знања.
Кроз предиспитне обавезе уједначити ставове на нивоу принципа, начела спознати породичне вриједности и наше улоге у породичној интеракцији .

Исходи учења (стечена знања)

Претресена и провјерена знања донесена из сопствених породица.
Стечена нова знања о породичним вриједностима и интеракцији и улогама у породици, кроз породичне циклусе.
Стечена знања о односима између породице и институција друштва у чијој је основној дјелатности породица.
Знања о организационој структури и надлежностима друштвених институција и организација, које се у својој основној дјелатности баве породицом,
Знања о нормативној регулацији породичне сфере: закон о породици, закон о равноправности полова, Закон о насиљу у породици, Стратегија за развоју породице.
Годишњи Планови активности и Годишњи Извјештаји о стању у наведеној дјелатности. Оспособљеност да се у новим околностима, друштвеним условима и промјенама у друштву, укључе у ново позиционирање породице у односу на политику према породици као млади људи енергичније и ефикасније, конкретније и мотивисаније допринесу већем друштвеном ангажовању, на решавању текућих друштвених проблема, породичног статуса и немогућности да се сама породица избори. Ту се прије свега мисли на проблеме запослења, одласка младих, наталитета, брачности, насиља у породици, девијација и социопатолошких појава, стамбених питања, проширене репродукције, преузимања бриге о продуженом дјетињству са породице на друштво.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Настанак развој и теорије социологије породице.
- Европски и амерички приступ истраживањима у породици.
- Традиционални, модерни, постмодерни модел породице.
- Преображај породице друштва у транзицији.
- Брак, породица, интеграција, дезинтеграција, развод, сродници.
- Функције породице: одгојна, економска, васпитна, социјална, заштитна, рекреативна..
- Насиље у породици, табуи, инцести, дезорганизација, патологија.

- Психодинамика породичног живота: функционална и дисфункционална.
- Институције у чијој је дјелатности породица: нормативно и функционално.
- Интеракција у породици између њених чланова.
- Политике и стратегије према породици у Републици Српској.
- Рефлексија цивилизацијских и глобалних трендова на нашу породицу.
- Породичне вриједности и породични односи.
- Животни циклуси и улоге: момак – дјевојка, муж-жена, отац-мајка, брат-сестра...
- Дјеца у средишту породице, породица у средишту друштва.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Гавриловић, А. Милосављевић, М. Ђурашиновић, П.(2008), *Преображај породице*, Бања Лука: Универзитет у Бања Луци.
- Милић, А. (1999), *Социологија породице*, Београд, 1999./учбеник.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Увод у савјетовање

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	4 (четврти)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Припремила проф. др Драгана Шћеповић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ предмета је усвајање знања о савјетовању, о врстама савјетовања, основним елементима процеса савјетовања, вјештинама провођења савјетовалишног интервјуа у оквиру теоријске и практичне основе професије социјалног рада. Садржај предмета ће студентима омогућити и препознавање личних потенцијала, вјештина и компетенција за савјетодавни рад са корисницима, као и подстицање личног раста и развоја студената.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити активни у учењу, укључени у практичне активности и на основу усвојених знања и вјештина биће оспособљени да примени знања, вјештине и технике вођења интервјуа и процеса савјетовања. Примјеном искуственог учења у малим групама студенти ће развијати основе за специфичне компетенције потребне за вођење савјетодавног интервјуа и процеса савјетовања.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Савјетовање, савјетовац, етика у савјетовању;
- Потреба за пружањем стручне помоћи, мотивација у савјетовању;
- Избор приступа у психосоцијалном раду;
- Типови савјетовања, Роџерсов приступ;
- Елементи успјешне комуникације - емпатија, активно слушање, рефлектовање и парафразирање у савјетовању; иницијални савјетовалишни интервју;
- Поштовање, толеранција, аутентичност, заинтересованост и јасноћа у процесу савјетовања;
- Организационе претпоставке вођења савјетовалишног интервјуа; тријажа;
- Одбрамбени механизми у савјетовању; трансфер, контратрансфер у савјетовању; сажимање и усмјеравање у савјетовању;
- Отпори у савјетовању; конфронтација, интерпретација и кларификација;
- Фазе савјетовалишног процеса; Фаза одлучивања;
- Иницијална фаза
- Фаза увида
- Фаза одлуке и промјена
- Завршна фаза-фаза реализације циљева, евалуација савјетовања и професионало усавршавање савјетоватеља;

- Пружање стручне помоћи у туговању.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Јанковић, Ј. (2004). *Савјетовање у психосоцијалном раду*. Загреб: Етцетера. Стр:7-44; 97-157.
- Јанковић, Ј. (2004). *Савјетовање - психодинамски приступ*. Загреб:Етцетера.Стр:37-57.
- Nelson-Jones, Р. (2007). *Практичне вјештине у психолошком савјетовању и помагању*. Јастебарско: Наклада Слап Стр:104-126; 135-156; 171-183; 191-196;263-273; 338-343;521-529; 535-545.
- Срна, Ј. (2012). *Психотерапија и савјетовање*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Стр:62–69.

Допунска литература:

- Видановић, И.(1999).*Терапијски модели социјалног рада*. Београд:Научно истраживачки центар за рад и социјалну политику. Стр: 119-157.
- Mearns, D., Thorne В. (2007). *Савјетовање усмјерено на особу*. Јастребарско: Наклада Слап. Стр: 43-119.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Теоријске основе социјалног рада у заједници

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	5 (пети)
Фонд часова:	3+1
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила проф. др Јагода Петровић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ је да студенти стекну увид у значај и могућности социјалног рада у заједници као специфичног и недовољно коришћеног теоријско-методског приступа у пракси социјалног рада, те да усвоје неопходна знања и вјештине социјалног рада у заједници.

Исходи учења (стечена знања)

Оспособљавање студената за примјену социјалног рада у заједници у професионалној пракси стицање спознаје о неопходности комплементарне примјене теоријско-методских приступа у социјалном раду.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Појам иконститутивни елементи (локалне) заједнице
- Типови локалних заједница: Социолошка типологијалокалних заједница
- Типови локалних заједница: Административно-територијална подјела локалних заједница
- Теоријски коренови социјалног рада у заједници: Еколошко-системске теорије
- Теоријски коренови социјалног рада у заједници: Радикалне теорије
- Теоријски коренови социјалног рада у заједници: Антидискриминативне и антипотчињавајуће перспективе
- Теоријски коренови социјалног рада у заједници: Теорије ознаживања и заступања и теорије цивилног друштва
- Теоријски коренови социјалног рада у заједници: Акциона истраживања
- Историјат социјалног рада у заједници
- Фазе социјалног рада у заједници
- Модел организације заједнице
- Модел заштите у заједници
- Модел развоја заједнице
- Модел социјалног планирања у заједници
- Модел социјалне (политичке) акције у заједници

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу.

Консултације.

Литература

Основна литература:

- Brkić, M. (1997). *Civilno društvo, nevladine organizacije i socijalni rad*. Socijalni rad i socijalna politika. Zbornik radova III. Beograd: Fakultet političkih nauka, 238-303
- Bulinger, H. i Novak, J. (2004). *Mrežni socijalni rad*. Banja Luka: Filozofski fakultet, str. 44-159.
- Milosavljević, M. i Brkić, M. (2005). *Socijalni rad u zajednici*. Beograd: Socijalna misao.
- Petrović, J. (2016). *Akciono istraživanje u socijalnom radu*. Banja Luka: EDC
- Halimi, A. (1989). *Socijalni rad u lokalnoj zajednici*. Zagreb: Zavod Grada Zagreba za socijalni rad

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад са особама са инвалидитетом

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	5 (пети)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Весна Шућур Јањетовић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљеви курса су:

- Стицање знања и вјештина за социјални рад за особама са инвалидитетом;
- Усвање теоријских концепата и обука студената за примјену различитих терапијских модела који се могу користити у социјалном раду у складу са савременим стандардима социјалне терапије и рехабилитације особа са инвалидитетом,
- Развијање друштвене перспективе везане за област инвалидитета;
- Размишљање, дјеловање и поштовање перспективе корисника социјалног рада.

Исходи учења (стечена знања)

Општи исходи учења могу да се посматрају кроз:

- разумијевање значења друштвене инклузије (укључења), и друштвене ексклузије (искључења) као структуралних елемената у друштву;
- развијена знања о социјалном раду са особама са инвалидитетом на различитим нивоима: индивидуалном, институционалном, друштвеном и културном;
- разликовање медицинског и социјалног модела инвалидитета и усвајање перспективе и теорије социјалног модела искључивања и вриједносног система на којима оне леже; дјеловање у односу на проучавање услова живота и друштвеног контекста особа са инвалидитетом, њихових потреба и услуга које требају;
- развијање знања о облицима друштвене бриге и активностима друштва укључујући правне аспекте, идеологију, културу и област свакодневног живота;
- разумјевање значаја и начина на који се ради оснаживање, заступање и антипотчињавајући социјални рад.

Након успјешно савладаног предмета студент ће моћи: дефинисати основне циљеве у социјалном раду с особама с инвалидитетом; објаснити различите врсте оштећења која узрокују инвалидитет и препознати њихова обиљежја; описати и објаснити одреднице социјалног положаја особа с инвалидитетом у друштву; идентификовати битне елементе за израду индивидуалног плана подршке особама са инвалидитетом. У домену примјене стечених знања, након успјешно савладаног предмета, студенти ће моћи: анализирати и интерпретирати узроке и обиљежја социјалног положаја особа са инвалидитетом у друштву; процијенити специфичности и капацитете породице особа са инвалидитетом; користити знања о правима из различитих система: социјалне заштите, образовања, пензијског и инвалидског и здравственог осигурања, а све у сврху процјене и планирања помоћи и подршке особама са инвалидитетом и њиховим породицама

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Интернационална класификација и историјска перспектива онеспособљења. Прави овири друштвене подршке особама са онеспособљењем;
- Медицински, Социјални и Грађански модел у раду са особама са онеспособљењем;
- Социјални интеракционизам као теоријска и практично-апликативна перспектива у социјалном раду са особама са онеспособљењем;
- Социјални конструктивизам као теоријска и практичноапликативна перспектива у социјалном раду са особама са онеспособљењем;
- Антипотчињавајући рад и оснаживање у социјалном раду са особама са онеспособљењем – теоријске основе, начела и технике рада са особама са онеспособљењем;
- Психодинамска перспектива као теоријска и практично-апликативна перспектива у социјалном раду са особама са онеспособљењем;
- Заговорништво и самозаговорништво као модел рада са особама са онеспособљењем;
- Ментална ретардација (особе са интелектуалним тешкоћама) – основне појмовне категорије и класификација менталне ретардације;
- Ментална ретардација – психолошки поремећаји, ментална обољења и ментална онеспособљења. Етиологија и социјализација;
- Аутизам – основе карактеристике, класификација и технике рада са особама са аутизмом. Породична терапија и социјализација особа са аутизмом;
- Моторичка оштећења – поремећај, класификација, етиолошки фактори, дијагностика, рехабилитација и третман – улога социјалног рада;
- Оштећење слуха и говора – поремећај, класификација, етиолошки фактори, дијагностика, рехабилитација и третман – улога социјалног рада;
- Оштећење вида – поремећај, класификација, етиолошки фактори, дијагностика, рехабилитација и третман – улога социјалног рада;
- Рехабилитација особа са онеспособљењем и улога социјалног рада у процесу рехабилитације и (ре)интеграције;
- Запошљавање особа са онеспособљењем и улога социјалног рада.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Sampling, J. () *Socially constructing a disabled identity*. (Фотокопирани део, није преведен)
- Завиршек, Д. (1999): *Нијеме ране социјалних повреда*. У: Rommelspacher, В. (Hg.) *Behinderten feindlichkeit*. Превод. Foucult, М.: *Ludilo u doba klasicizma*. Митић, М. и сар. (2011): *Деца са сметњама у развоју – потребе и подршка*; Београд
- *Конвенција УН о правима особа са инвалидитетом и други међународни извори*.
- Оливер, М. (2000): *Друштвени модел у контексту*. *Understanding Disability*. Превод.
- Пауне, М. (2002): *Теорије социјалног рада*, Бања Лука, Филозофски факултет.

- *Reader* припремљен за потребе студената током наставног процеса и припрема за испит.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад са особама треће животне доби

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	5 (пети)
Фонд часова:	2 + 2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Љубо Лепир
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљеви изучавања предмета усмјерени су на упознавање студената са теоријским знањима о процесу старења, проблемима старијих особа и њиховим потребама. Такође, циљ је усмјерен на изучавање и савладавање знања и вјештина планирања социјалне подршке старијима особама и задовољавању њихових потреба, било да су сами, у породици или се налазе у институционалном смјештају.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће посједовати основна знања о процесу планирања, организовања и пружању непосредних услуга старијим особама у заједници. Студенти ће бити оспособљени да препознају специфичности потреба старијих особа; биће сензибилисани за развој специфичне комуникације са особама старије животне доби, располагаће знањима и вјештинама заступања и оснаживања старијих особа и то кроз индивидуални и групни рад са овом популацијом и рад у друштвеној заједници примјењујући специфична знања о особама треће доби у оквирима своје базичне професије социјалног рада.

Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

- Појмовно одређење процеса старења и стања старости;
- Научна утемељеност изучавања проблема старења;
- Индивидуалне карактеристике старења: биолошко-здравствена одређења;
- Психолошке и социјалне промјене код старијих особа;
- Старење становништва - демографско старење;
- Демографске, социјалне и економске посљедице старења становништва;
- Улога породице и породичне солидарности у збрињавању старијих особа;
- Улога државе у обезбјеђивању социјалне сигурности старијих особа;
- Међународни документи и заштита права старијих особа;
- Социјална заштита старијих особа;
- Институционално и ванинституционално збрињавање старијих особа;
- Планирање социјалне заштите старијих особа I;
- Планирање социјалне заштите старих II;
- Подршка старијим лицима у Закону о социјалној заштити;
- Значај дјаловања социјалног радника у остваривању подршке старијим особама;

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео метеријала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Вуковић, Д. (2000). *Социјални рад са старима*, у: Методе и технике социјалног рада II (стр. 48-106). Београд: Факултет политичких наука.
- Козарчани-Јакич, Л. (2003). *Старост између државе и породице*, Београд: Сл. Гласник.
- Крговић, Т. и Миловановић, М. (1998). *Подручја социјалног рада*. Београд: УСРСД Србије.
- Лепир, Љ. (2018). *Планирање социјалне заштите старих*. Бања Лука: Факултет политичких наука.
- Русац, С. (2013), *Злостављање и занемаривање старијих особа у обитељи*, у Социјална геронтологија. Загреб: Институт за јавно здравље Андрија Штампар.
- Сумрак, Д. (2010). *Опита геронтологија – антропологија старости*, Београд: Социјална мисао.
- Хеап, К., (2005). *Комуникација са старима*, Рисан: Дом старих Грабовац – Цатхинка Гулдберг.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Етичка компетенција у социјалном раду

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	5 (пети)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: доц.др Андреа Пухалић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Основни циљ јесте успостављање основа етичке компетенције у социјалном раду, односно усвојити знања, вриједности и вјештине који чине саставне елементе етички компетентног социјалног радника.

Исходи учења (стечена знања)

Након успјешно савладаног садржаја на овом предмету, студенти ће бити у стању да дефинишу и разумију:

- основне концептуалне елементе етичке компетенције у социјалном раду
- сличности и разлике између етичке компетенције, етике и других сродних концепата
- теоријске основе етике у социјалном раду и садржај етике у социјалном раду
- разлику између етичких и законских принципа и стандарда у социјалном раду
- специфична подручја социјалног рада у којима се јављају етичке дилеме
- основне принципе и стандарде етике у истраживању у социјалном раду и образовању за социјални рад
- садржај међународног, регионалних и националног етичког кодекса социјалног рада.

Поред тога, студенти ће стећи способност да:

- препознају етичке проблеме и етичке дилеме у професионалној пракси
- анализирају конкретне примјере из праксе социјалног рада, у складу са националним и међународним, професионалним и правним стандардима
- донесу етички компетентну одлуку
- самостално воде процес саморефлексије у односу на властито етички компетентно поступање у истраживању и пракси социјалног рада
- одвоје личну од професионалне етичке перспективе у конкретном професионалном поступању, критички рефлектују на савремене, међународне и националне етичке принципе и стандарде у социјалном раду
- критички рефлектују на етичку компетентност у пракси социјалног рада, у правцу њеног непрестаног усавршавања

Садржај предмета

Садржај предмета се изучава у оквиру *сљедећих тематских цјелина*:

- Концептуално одређење и садржај етичке компетенције у социјалном раду

- Историјски развој етике у социјалном раду
- Теоријске основе етике у социјалном раду
- Етички кодекс у социјалном раду- на међународном и нивоу БиХ
- Социјална правда-као основа етичке компетенције у социјалном раду
- Поштовање људских права- као основа етичке компетенције у социјалном раду
- Етичке дилеме у социјалном раду
- Специфичност етичких дилема у социјалном раду са дјецом и породицом
- Саморефлексија као пут ка етички компетентној пракси социјалног рада
- Вјештине и технике етичког одлучивања у социјалном раду
- Лична и друштвена етика у пракси социјалног рада
- Ауторитарност у социјалном раду
- Одређење концепта професионалног традиционализма
- Етика у истраживању у социјалном раду
- Етика у образовању за социјални рад

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Међународна федерација социјалних радника (2001). *Етичка начела и стандарди социјалног рада*. У: Љетопис Студијског центра социјалног рада. Бр. 8/2, стр.227-234
- Пухалић, А. (2018). *Етика у социјалном раду са дјецом и породицом*. Бања Лука: Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци.
- Савез регионалних удружења стручних радника у социјалној заштити у Републици Српској (2007). *Етички кодекс стручних радника социјалних дјелатности у Републици Српској*. Бања Лука: Савез регионалних удружења стручних радника у социјалној заштити у Републици Српској
- Стакић, Ђ. (2004). *Етичке дилеме и изазови социјалног рада*. Приручник за стручњаке у социјалној заштити. Београд: Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Социјални рад у школи

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	5 (пети)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Весна Шућур Јањетовић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ предмета да се студенти упознају са основним постулатима научног приступа у изучавању савремене социјалне политике са анализом савремених системима социјалне политике у свијету. Такође, циљ изучавања предмет је међународна сарадња у области социјалне политике, носиоци те сарадње и њихов утицај и допринос развоју социјалне политике у свијету.

Исходи учења (стечена знања)

После завршеног курса студенти ће моћи да користе усвојена знања о социјалном раду у школи, теоријским основама, искуствима и начинима дјеловања, као и да овладају методологијом за израду пројеката. Исход учења биће и разумевање савременог друштвеног контекста у којем се одвија образовање, социјалног аспекта образовања и растући значај социјалног рада у њему узрокован савременим промјенама у породичном начину живота и друштву уопште. Студенти ће бити оспособљени да препознају специфичне потребе и потенцијале дјеце и њихових породица 178 које су посебно значајне за развој дјеце и сам процес социјализације и образовања; потребе и потенцијале васпитно-образовног система и саме заједнице. Послије завршеног курса студенти ће имати знања и компетенције да знају шта социјални радник ради у школи, и како ради тј. како обавља задатке и спроводи активности у оквиру дјелокруга рада социјалног радника, али и као дио тима Стручне службе школе.

Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

- О социјалном раду у васпитно-образовним установама;
- Социјални рад у предшколским установама;
- Социјални рад у школи;
- Социјални рад са дјецом и малољетницима са поремећајима и девијантним понашањем;
- Социјални рад са дјецом са сметњама у развоју;
- Социјални рад са занемареном и злостављаном дјецом;
- Метод социјалног рада у васпитно-образовним установама;
- Стандарди социјалног рада у основним школама;
- Социјални рад у образовно-васпитној систему у Републици Српској;
- Основне програме социјалног рада у школама (основним и средњим);
- Тимски рад социјалног радника и других стручних сарадника у школи (основној и средњој);

- Пројектна активност социјалних радика школама са основама пројектног планирања; у
- Фазе у изради пројекта I;
- Фазе у изради пројекта II;
- Садржај приједлога пројекта (пријавна документација) и процес доношења одлуке о изради пројектног приједлога – административна процедура.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације и излагања гостујућих предавача.

Литература

Основна литература:

- Гавриловић, А., Шућур-Јањетовић, В. (2014), *Социјални рад у васпитно-образовним установама*; Бања Лука: Факултет политичких наука Бања Лука.
- Гавриловић, А., Шућур-Јањетовић, В., Лепир, Љ. (2016): „У сусрет стандардима социјалног рада у основним школама“, Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука: Министарство просвјете и културе Републике Српске,
- Гавриловић, Југовић, Лепир (ур.) (2013): „Социјални рад у школи – теоријско методолошке основе“, Бања Лука: Факултет политичких наука.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита..

Посебна назнака

Социјални рад и насиње у породици

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	5 (пети)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: доц. др Андреа Пухалић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Основни циљ предмета је упознавање студената са садржајима и облицима насиља у породици, значајем друштвене реакције на насиље у породици, мултидисциплинарним тимовима за превенцију и заштиту од насиља над дјецом у породици, као и различитим другим аспектима улоге социјалног рада у случајевима породичног насиља, те са њима повезаним различитим методама и техникама социјалног рада, као и начинима остваривања заштитних мјера и казни у складу са позитивним законским прописима.

Исходи учења (стечена знања)

Усвајање основних знања о узроцима и облицима насиља и могућности превенције насиља у породици на микро, мезо и макро нивоу дјеловања, развијање способности уочавања и критичког сагледавања ризика, као и разумијевање различитих аспеката улоге социјалног радника у односу на ове теоретске концепте. Такође, студенти ће познавати основну законску регулативу која уређује заштиту од насиља у породици у Републици Српској укључујући и основне принципе и активности које се спроводе кроз мултисекторски одговор на насиље у породици од стране свих субјеката заштите.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Феноменологија насиља у породици;
- Теоријске концепције о насиљу у породици;
- Етика, вриједности и културно-компетентна пракса социјалног рада у заштити дјете и породице од насиља у породици;
- Модели заштите од насиља у породици;
- Центар за социјални рад (ЦСР) у превенцији и заштити деце и породице од насиља у породици,
- Интересентни оквири социјалног рада у заштити дјете и породице од насиља у породици;
- Методе и вјештине социјалног рада у заштити дјете и породице од насиља у породици;
- Конвенција Савјета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и насиља у породици;
- Заштита, помоћ и подршка жртвама насиља у породици;
- Правила и општи принципи утврђени Законом о заштити од насиља у породици;
- Мултисекторски одговор на насиље у породици и насиље над женама;
- Субјекти заштите жртава насиља у породици;

- Поступања центра за социјални рад у оквиру мултисекторског одговора на насиље у породици;
- Поступања центра за социјални рад у оквиру мултисекторског одговора на насиље у породици;
- Провођење хитних и заштитних мјера изречених починиоцима насиља у породици.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- *Закон о заштити од насиља у породици*, Службени гласник Републике Српске бр.201/12,108/13 и 82/15.
- Жегарац, Н., Бркић, М. (1998). *Насиље у породици-могућности заштите и превенција*. У *Насиље над децом*, редактор М. Милосављевић. Београд: Факултет политичких наука и Чигоја штампа, стр. 79-125.
- *Конвенција Савјета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и насиља у породици* (2011). Службени гласник Босне и Херцеговине – Међународни уговори, бр.19/13.
- Шћеповић, Д. (2018). *Мултисекторски одговор на насиље над женама и насиље у породици*, Бањалука, Центар за равноправност полова Владе Републике Српске;
- Шћеповић, Д., и Ракановић Радоњић, А.(2018). *Насиље у породици кроз призму социјалног рада у Зборник радова: (Ре)конструкција друштвене стварности*, Факултет политичких наука Бањалука, стр: 203-227.

Допунска литература:

- Обретковић, М., Жегарац, Н. (1998). *Центри за социјални рад и улога органа старатељства у превенцији и заштити деце од насиља*. У *Насиље над децом*, редактор М. Милосављевић. Београд: Факултет политичких наука и Чигоја штампа, стр. 279-321.
- Жегарац, Н. (2004). *Деца која чекају-изазови и трендови професионалне праксе у заштити деце од злостављања*. Београд: Save the children и Центар за права детета.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Заступање у социјалном раду

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	5 (пети)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила проф. др Мира Ћук
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљеви курса су стицање теоријских и практичних знања и вјештина за заступање интереса корисника услуга социјалног рада

Заступање интереса корисника је етичка обавеза социјалних радника. Одвија се на нивоу појединца, друштвених група и заједница. Одбацавање принципа вредносне неутралности, социјални радника постаје активан и одговорни актер у процесу произвођења жењених промјена. Заступање је увијек усмјерено према доносиоцима одлука. Зато успјешност процеса заступања зависи од анализе политичког окружења и односа моћи, успостављања реалних и остваривих циљева, развијање комуникационих вјештина, идентификације доносиоца одлука, одабира најподеснијих стратегија и критика.

Крајњи циљ заступања састоји се у оснаживању појединаца, друштвених група и заједница, како би били у стању да аутентично и успјешно заступају властите интересе.

Исходи учења (стечена знања)

По завршетку курса од студената се очекује:

- да разумију смисао и садржај заступања у социјалном раду;
- да праве разлику између различитих типова заступања;
- да овладају основним комуникацијским вјештинама у процесу заступања;
- да искажу практичне способности у идентификацији циљева, одабиру најподеснијих стратегија и тактика у односу на циљну групу чији се интереси заступају и
- да су у стању да примјене своја знања и разумијевања на начин који указује на професионални приступ послу.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Развој заступања у социјалном раду;
- Појам и карактеристике заступања у социјалном раду;
- Типови заступања: заступање случаја, заступање групе/социјално заступање, унутрашње административно заступање, грађанско/независно заступање; законодавно заступање;
- Теоријске основе заступања: теорије социјалног рада и утицај теоријских приступа у социјалном раду на идеје и праксу заступања;
- Однос заступања и социјалног рада;
- Професионалне и етичке дилеме у заступању;

- Особине доброг заступника;
- Процес заступања: прикупљање података/доказа и дефинисање циљева;
- Процес заступања: идентификовање доносиоца одлука, формирање коалиција;
- Процес заступања: прикупљање средстава; идентификовање најбољих начина за слање порука; Процес заступања: мониторинг и евалуација;
- Стратегије и тактике заступања: избор стратегије и типови стратегије; Стратегије и тактике заступања: тактике у оквиру сарадничких/коалиционих стратегија кампање; тактике у оквиру конфликтних/контекстуалних стратегија;
- Стратегије и тактике заступања: реакције опонената на активности заступника;
- Практична примјена конкретних стратегија – презентација представника организација корисника;
- Практична примјена конкретних стратегија - презентације студената и
- Завршна расправа.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео метеријала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Бркић М. (2010). *Заступање у социјалном раду*. Београд: Факултет политичких наука. Чигоја. 2. Payne М. (2001). *Савремена теорија социјалног рада*. Бања Лука: Филозофски факултет, 201-218
- Часопис Актуелности. бр.6, 29-36 Grbić, O., Panić, G. & Brkić, M. (2011). *Advocacy - a form of social work activity on mitigating marginalization and social exclusion*. Proceedings. International Scientific Conference „Social Work and Fight against Poverty and Social Exclusion – Professional Dedication to the Protection and Promotion of Human Rights.“, 475-488.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Сиромаштво и социјално укључивање

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	6 (шести)
Фонд часова:	2 + 2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Љубо Лепир
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања предмета је да се студенти упознају са теоријским појмовима, типовима, индикаторима, узроцима и посљедицама сиромаштва и јавним политикама социјалног укључивања. Кроз предмет се на критички начин проблематизује утицај друштвеног контекста и друштвених процеса на настанак сиромаштва и социјалне искључености. Анализирају се вриједности, усмјерености и стратегије дјеловања социјалне политике у превладавању сиромаштва, маргинализације и друштвене рањивости.

Исходи учења (стечена знања)

Оспособљавање студената да усвоје знања о појму, узроцима и посљедицама социјалне искључености и социјалном контексту друштвено осјетљивих група. Студент треба да стекне способност да разумије приступе, садржаје и дјеловање социјалне политике и других јавних политика које су усмјерене на заштиту друштвено осетљивих група, превенцију социјалне искључености и сиромаштва.

Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

- Појам и теорије сиромаштва и социјалне искључености;
- Индикатори сиромаштва и социјалне искључености;
- Праћење сиромаштва и социјалне искључености;
- Друштвено-економска условљеност сиромаштва;
- Друштвени контекст социјалне искључености;
- Друштвене посљедице сиромаштва и социјалне искључености;
- Однос сиромаштва и социјалне искључености;
- Јавне политике у борби против сиромаштва и афирмације социјалног укључивања;
- Опште политике социјалног укључивања у ЕУ и БиХ;
- Посебне политике социјалног укључивања и друштвено осетљиве групе: незапослени
- Посебне политике социјалног укључивања друштвено осетљивих група: лица са инвалидитетом
- Посебне политике социјалног укључивања друштвено осетљивих група: старе особе
- Посебне политике социјалног укључивања друштвено осетљивих група: дјеца и породице са дјецом

- Посебне политике социјалног укључивања друштвено осетљивих група: лица са менталним поремећајима
- Посебне политике социјалног укључивања и друштвено осетљиве групе: мањинске групе

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Бабовић, М. (2011). *Социјално укључивање: концепти, стања, политике*. Београд: СеЦонС – 131 група за развојну иницијативу и Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду.
- Југовић, А. и Луковић, М. (2012). *Феноменологија бескућништва у савременом друштву*. Социјална мисао, бр. 76, стр. 11-28.
- Милосављевић, М. Југовић, А. (2009). *Изван граница друштва: савремено друштво и маргиналне групе*. Београд: Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
- Спикер, П. (2013). *Социјална политика: теорија и пракса*. Београд: Факултет политичких наука.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад у заједници

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	6 (шести)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Проф. др Мира Ћук
Условљеност другим предметима:	Да, Теоријске основе социјалног рада у заједници
Облик условљености:	Слушање предмета одслушаним предметом Полагање испита положеним испитом

Циљеви изучавања предмета

Циљеви предмета су: овладавање основним вјештинама и техникама које користи социјални радник дјелујући у заједници на праћењу и анализирању социјалних потреба, избору приоритета и планирању мјера, успостављању сарадње са корисницима и различитим актерима, развоју пројеката, намицању средстава, преговарању и анимирања грађана да се укључе у добровољне активности.

Исходи учења (стечена знања)

Од студента се очекује да:

- разумије фазе и процесе дјеловања социјалног рада у заједници
- овлада основним методама, техникама и вјештинама процјене потреба корисника за услугама социјалног сектора у заједници;
- разумије процес и смисао методе водитеља случаја
- овлада основним вјештинама стратешког и оперативног планирања;
- овлада основним вјештинама преговарања и посредовања;
- овлада основним вјештинама координације и успостављања међусистемске сарадње и
- да разумије садржај и основне принципе лобирања у социјалном раду.

Садржај предмета

Садржај предмета обухвата сљедеће тематске јединице:

- Основне вјештине и технике социјалног рада у заједници;
- Методе и технике за идентификацију потреба група корисника: анкета и фокус групе
- Методе и технике за идентификацију потреба група корисника: форум групе, и мапирање потреба у заједници
- Методе и технике за идентификацију потреба група корисника: номинални групни приступ; делфи техника и непосредно посматрање.
- Монографске студије, компаративно теренско истраживање, Еко мапа.
- Фаза упознавања заједнице
- Појам и садржај вођења случаја
- Фазе вођења случаја
- Фаза планирања.
- Однос између директних и индиректних социјалних акција у заједници

- Основе стратешког планирања.
- Основе оперативног планирања.
- Основне стратегије и тактике преговарања.
- Основе лобирања у социјалном раду.
- Основе медијације у заједници

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео метеријала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература

- Жегарац Н., Бркић М., Игњатовић Цамоња Т. (2010). *Оперативно планирање у центрима за социјални рад*, Београд: Републички завод за социјалну заштиту.
- Жегарац, Н (2015). *Од проблема до прилика у вођењу случаја*, Факултет политичких наука, Београд.
- Милосављевић М., Бркић М. (2010). *Социјални рад у заједници*, Београд: Републички завод за социјалну заштиту, стр. 132-148, 148-175, 217-246.
- Ридер са садржајем основних поглавља из датих тематских цјелина.
- Ђук, М. (2015), *Стратегијско планирање у систему социјалне заштите у у локалној заједници*, Социјална укљученост – дискурс или нови концепт, pp. 110-137, БЛЦ и Бесједа, Бања Лука,

Допунска литература

- Бркић, М. (2010). *Вјештине и технике социјалног рада у заједници*, стр. 261-283. У: Гавриловић А. (ур.) *Социјални изазови и менаџмент у социјалној заштити*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука.
- Жегарац, Н. и Бркић, М. (2006). *Развој локалних услуга социјалне заштите*, Београд: Фонд за социјалне иновације и Међународно одељење за развој велике Британије, стр. 19-32, 143-174.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Управно право

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјалнирад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	6 (шести)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Мирјана Рађеновић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања овог предмета је да студенти стекну основна и продубљена знања о најважнијим питањима и правним институтима организационог, материјалног и процесног дијела управног права - права општег управног поступка и управног спора, односно да у потребној мјери овладају материјом која се тиче организације, садржине, тока и контроле управног рада у Републици Српској. Крајњи циљ је да се студенти што боље теоријски и практично оспособе за рад из проблематике општег управног права.

Исходи учења (стечена знања)

Стицањем основних и проширених теоријских и практичних знања из овог наставног предмета студенти ће бити у могућности да се баве најразличитијим пословима и задацима који претпостављају примјену опште управноправне материје.

Садржај предмета:

Садржај предмета обухвата изучавање сљедећих тематских цјелина:

- Појам и предмет управног права; Институти управног права; Извори управног права.
- Контрола управе; Облици контроле управе.
- Вршиоци управног рада; Кадрови у управи.
- Послови органа управе; Акти управе – појам и класификација.
- Погрешни управни акти. Уклањање погрешних управних аката из правног поретка.
- Појам, циљ, значај и врсте управног поступка; Законско регулисање, садржина и примјена правила општег управног поступка у праву Републике Српске.
- Основна начела општег управног поступка; Надлежност; Учесници у управном поступку; Општење органа и странака.
- Рокови и повраћај у пређашње стање; Одржавање реда у управном поступку; Трошкови поступка; Покретање поступка и спајање управних ствари у један поступак; Диспозитивне страначке радње у току поступка.
- Скраћени поступак; Посебан испитни поступак; Окончање првостепеног управног поступка.
- Другостепени управни поступак.
- Управни извршни поступак.
- Ванредна правна средства у управном поступку.
- Теоријска схватања о појму управног спора; Врсте управног спора; Управни спор у

позитивном праву.

- Учесници управног спора; Разлози за вођење управног спора; Тужба у управном спору; Поступак рјешавања управног спора.
- Правна средства у управном спору; Обавезност и извршење правоснажних пресуда из управног спора; Поступак заштите слобода и права појединаца зајамчених уставом.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Кунић, П. (2010), *Управно право*, Бања Лука.
- Рађеновић, М. (2019), *Право општег управног поступка и управног спора*, Бања Лука: Правни факултет. (књиге-уџбеници);
- *Закон о републичкој управи* („Службени гласник Републике Српске“, 115/18);
- *Закон о општем управном поступку* („Службени гласник Републике Српске“, 13/02, 87/07, 50/10, 66/18);
- *Закон о управним споровима* („Службени гласник Републике Српске“, 109/05, 63/11).

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писане семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспозитивне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова, уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Методологија социјалних истраживања

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	6 (шести)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: доц. др Далибор Савић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљеви изучавања предмета су усмјерени ка представљању основних истраживачких парадигми, метода, техника и вјештина које карактеришу процес научно-истраживачког рада у друштвеним наукама. У том контексту, посебна пажња ће бити посвећења пројектовању и реализацији истраживања, као и објављивању резултата научно-истраживачког рада. Кроз разматрање уобичајених приступа истраживању и академском писању, али и анализу начина на које су они примјењивани током израде конкретних научних радова, који ће служити као парадигматски примјери, поред наведених епистемолошких и организационо-техничких аспеката, студенти ће имати прилику да се упознају и са ширим друштвеним контекстом везаним за могућности и границе научно-истраживачке праксе у друштвеним наукама.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти и студенткиње ће бити у стању да идентификују основне истраживачке парадигме у друштвеним наукама, те опишу значај и улогу научних метода у конституисању научног сазнања.

Студенти и студенткиње ће бити у стању да критички приступе објављеним научним радовима, објасне истраживачке стратегије које им стоје у основи, али и укажу на могућности везане за њихово побољшање.

Студенти и студенткиње ће бити оспособљени за самостално планирање и реализацију истраживања, као и презентацију резултата истраживања (писмену и усмену).

Кроз упознавање са конкретним проблемима и противрјечностима везаним за научно-истраживачку праксу у друштвеним наукама студенти и студенткиње ће развити рефлексиван однос према свом будућем професионалном позиву, те усвојити основне постулате научно-истраживачке етике.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Квалитативна, квантитативна и мјешовита истраживања.
- Пројектовање истраживања. Концептуализација.
- Израда нацрта научне замисли.
- Формулација проблема. Одређивање предмета истраживања.
- Циљеви истраживања. Утврђивање хипотеза и индикатора.
- Узорковање.
- Утврђивање начина истраживања;
- Научна и друштвена оправданост истраживања;

- Организовање реализације истраживања;
- Прикупљање података;
- Методи прикупљања података;
- Сређивање и обрада података;
- Оцјена и анализа података;
- Провјера хипотеза и научно закључивање;
- Израда извјештаја о истраживању и резултатима истраживања.

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Kuba, Li iKoking, Džon (2004). *Metodologija izrada naučnog teksta*. Podgorica/Banja Luka: Cid/Romanov.
- Милосављевић, Славомир и Радосављевић, Иван (2003). *Основи методологије политичких наука*. Београд: Службени гласник
- Ristić, Živan (2011). *Kvantitativna, kvalitativna i mješovita istraživanja: Metodološki aspekti*. Novi Sad: Univerzitetu Novom Sadu.
- Савић, Далибор etall. (2018). *Приручник за израду семинарских и завршних радова*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци.
- ТкалaсVerčić, Ana etall. (2010). *Priručnik za metodologiju istraživačkog rada*. Zagreb: M.E.P.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

-

Пракса социјалног рада 2

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	6 (шести)
Фонд часова:	2+4
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Весна Шућур-Јањетовић
Условљеност другим предметима:	Да
Облик условљености:	Уписан шести семестар и положени испити из прве и друге године студија

Циљеви изучавања предмета

Упознавање са практичним радом у конкретној организацији и извјештавање о раду.
Развој вјештина самоорганизовања.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти треба да се упознају са организацијом установе/организације, са структуром корисника и запосленицима и њиховим дјелокумом рада. Студенти кроз обавезу вођења евиденције и својим запажањима о активностима током обављања Праксе социјалног рада 2 ће моћи показати и способност за прикупљање информација из других извора, а у циљу што детаљнијег описивања локалне заједнице у којој дјелује организација у којој је волонтирао/ла. Студенти ће показати способност анализе искуства и контекста у којем дјелује организација у којој су волонтирали, те израде Извјештаја дефинисаног програмом.

Садржај предмета

Пракса социјалног рада 2 садржи 90 (деведесет) сати практичног рада који ће се реализовати кроз волонтирање у самостално изабраној организацији од стране студената, чија дјелатност је у сфери социјалног рада и социјалне заштите. Студенти ће бити обавезни да доставе потврду о волонтирању у трајању од 65 сати. Предвиђени сати волонтирања треба да се одраде од почетка студирања (прве године студија) до краја љетњег семестра (шестог) на трећој години студија када се и реализује овај предмет. Преосталих 25 сати студенти ће колегама, наставницима и сарадницима представљати активности које су обављали током волонтирања, рефлектирати и израђивати задатке у складу са предвиђеним исходима учења.

Методе извођења наставе

Настава у оквиру предмета Пракса социјалног рада 2 одвија се кроз припремну наставу и вјежбе на првом (1) семестру студија, волонтерски рад у трајању од 65 сати и завршне сусрете у шестом (6) семестру. Наставник и сарадник ће упознати све студенте прве године студија са цјелокупним процесом наставе, вјежби, праксе и супервизије у оквиру сва три (3) предмета Праксе социјалног рада. Студенти ће добити цјелокупни материјал Праксе социјалног рада прописан силабусима Наставног плана и програма. Студенти су обавезни у току шест (6) семестара студија одрадити 65 сати волонтерског рада самостално изабраној организацији од стране студената, чија дјелатност је у сфери социјалног рада и социјалне заштите. Потврда о обављеном волонтерском раду

доставља се на крају шестог (6) семестра, и то приликом првог сусрета са наставником и сарадницима Праксе социјалног рада 2, након обављене праксе.

У току шестог (6) семестра студенти ће имати обавезне сусрете са предметним наставником и сарадницима како би се испуниле остале обавезе предвиђене овим силабусом, а односе се на осталих 35 сати рада у оквиру овог предмета.

Литература

Облици провјере знања и оцјењивање

Студенти су обавезни присуствовати на 80% сати од укупног броја сати (25 сати) организованих сусрета са наставником и сарадницима, на којима ће представљати активности које су обављали током волонтирања, рефлектирати и израђивати задатке у складу са предвиђеним исходима учења.

Студенти су обавезни доставити Дневник волонтерског рада у којем су јасно наведени датуми и сати волонтерског рада.

Студенти су обавезни написати Извјештај који треба да садржи сљедеће:

- Кратак опис организације у којој је обавио/ла волонтерски рад у трајању од 65 сати.
- Опис послова које је обављао/ла током волонтирања
- Детаљан опис и анализу локалне заједнице у којој се институција/организација налази
- Детаљан опис и анализу сарадње коју институција/организација остварује са осталим установама/институцијама локалне заједнице приликом једне или више интервенција.
- Личне приједлоге у вези са могућностима унапређења рада институције/организације на плану развоја услуга социјалне заштите и социјалног рада.

Посебна назнака

Оцјена из предмета Пракса 2 није бројчана.

Ментално здравље и социјални рад

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	7 (седми)
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Драгана Шћеповић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

ЦиљпредметаМентално здравље је да студенти овладају основним сазнањима о карактеристикама, динамици настанка и развоја менталних поремећаја, да препознају особе у ризику и да се упознају са улогом социјалног рада у заштити и унапређењу менталног здравља.

Исходи учења (стечена знања)

На основу усвојених знања о менталном здрављу и менталним поремећајима, студенти ће бити оспособљени за разумевање узрока који доводе до поремећаја менталног здравља и тешкоћа у психосоцијалном функционисању појединаца и група, за правовремено препознавање менталних поремећаја и за предузимње адекватних мјера и услуга у области социјалног рада. Студенти ће бити упознати са улогом социјалног радника и центра за социјални рад у заштити права и интереса лица са менталним поремећајима.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Ментално здравље, ментални поремећаји, ментална хигијена;
- Савремени теоријски приступи у одређењу појмова менталног здравља и менталних поремећаја, модели у одређењу појмова менталног здравља и менталних поремећаја;
- Значај менталног здравља, заштита и унапређење менталног здравља, превенција;
- Основне категорије менталних поремећаја, класификација менталних поремећаја;
- Ментални поремећаји дјете предшколског узраста;
- Ментални поремећаји дјете школског узраста;
- Ментални поремећаји адолесцената;
- Ментални поремећаји одраслих;
- Поремећаји брачних и породичних односа;
- Дјеца без родитељског старања;
- Дјеца са сметњама у развоју;
- Заштита и унапређење менталног здравља у заједници (модели);
- Координисана брига у менталном здрављу и социјални рад;
- Улога социјалног рада у заштити и оснаживању корисника, социјално укључивање и партиципација корисника (индивидуално планирање);
- Закон о заштити лица са менталним поремећајима.

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Видановић, И., и Колар, Д. (2008). *Ментална хигијена*. Београд: Линеа.
- Лакић, Б. и сар. (2013). *Координисана брига у менталном здрављу*. Бања Лука: Медицински факултет. Стр: 25-37.
- *Закон о заштити лица са менталним поремећајима* (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 46/04).

Допунска литература:

- Влајковић, Ј. (2003). *Теорија и пракса менталне хигијене*. Београд: Научна књига.
- Димитријевић, А. (2005). Предговор. У: Димитријевић, А. (ур.). *Савремена схватања менталног здравља и поремећаја*. ЗЗУНС. Београд. Стр. 7-22.
- Кецмановић, Д. (1989). *Превенција душевних поремећаја*. У: Кецмановић, Д. (ур.). *Психијатрија*, Том 2. Београд, Загреб: Свјетлост.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита

Посебна назнака

Пракса социјалног рада 3

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	7 (седми)
Фонд часова:	2+7
Број ECTS бодова:	8
Наставник:	Припремила: проф. др Весна Шућур Јањетовић
Условљеност другим предметима:	Да
Облик условљености:	Уписан седми семестар и положени испити из научне области социјалног рада из претходних година студија

Циљеви изучавања предмета

Основни циљовог предмета јесте интегрисање теорије и праксе социјалног рада, кроз искуствено учењестудената који бораве у установама и организацијама чија је дјелатност социјални рад, а у правцу развоја самосталног и компетентног практичара.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће моћи да идентификују специфичности деловање социјалног радника у различитим доменима професионалног рада, повежу стечена теоријска знања са препознатим доменима професионалног дјеловања, препознати претпоставке успјешног професионалног рада.

Током предвиђених 160 сати праксе (20 радних дана) студенти ће бити у прилици да: упознају дјелатност социјалног радника унутар институције/организације; буду присутни, и према процјени ментора, активни у процесима које спроводи социјални радник у оквиру подручја своје надлежности; упознати се са поступањем и начином рада институције/организације у активностима планирања и утицања на проблеме који постоје у локалној заједници; упознати се са поступањима и начинима рада организације у случајевима евентуалних кризних (ургентних) ситуација; упознати се са радом осталих стучњака запослених у организацији у којој обавља праксу социјалног рада, као и осталим партнерима у локалној заједници; упознати се са постојећим потенцијалним облицима сарадње са осталим релевантним установама и организацијама у локалној заједници /школа, полиција, службе здравствене заштите, невладине организације итд.

Поред наведених исхода учења, студенти ће имати прилику да: добију увид у проблеме и квалитет живота корисника; препознају и дефинишу специфичности и препреке са којима се суочава корисник/клијент и његова породица; дефинисати могућности и ресурсе поједиунца, породице и заједниц у задовољавању потреба клијента; добију увид и критички промишљају о улози и очекивањима корисника/клијента од социјалног радника; рефлектирају у групној супервизији о стеченим искуствима непосредног контакта и рада са корисником/клијентом током праксе.

Посебно важан исход је *способност концептуализације случаја из професионалне праксе*, односно његово уоквиравање и позиционирање у односу на теоријска знања, правно- институционални оквир, етички кодекс, ресурсе и ограничења органаизације и појединца.

Напослијетку, студенти ће развити и вјештину саморефлексије на утицај личне на

професионалну перспективу у пракси социјалног рада.

Садржај предмета

Студент проводи у континуитету 160 сати у одређеној организацији у којој спроводи праксу под вођством изабраног ментора и обавља послове социјалног радника.

Методe извођења наставe

Настава у оквиру овог предмета се изводи у три фазе.

Прва је фаза припремне наставе за студенте прије одласка на праксу која обухвата извођење наставе и вјежби. Она се базира на предавању са интерактивним учешћем студената, дискусије, рад у малим групама.

Друга је фаза боравка студената (директне праксе) у установама и организацијама у којима се обавља социјални рад. У оквиру ове фазе основне методе су менторско вођење и супервизија.

Трећа је фаза евалуације наученог током боравка на теренској пракси. Основне методе су супервизија и евалуација.

Литература

- Жорга, С. и Пухалић, А. (2019). *Супервизија као метода развоја професионалне компетенције*. У: Пухалић, А. и Кајверт, Љ. (уред.) *Професионална супервизија-теорија и пракса*. Бања Лука: Факултет политичких наука.
- Урбанц, К. (2004). *Супервизија студената*. У: Ајдуковић, М. и Кајверт, Л. (уред.) *Супервизија у психосоцијалном раду*. Загреб: Друштво за психолошку помоћ.

Облици провјере знања и оцјењивање

По завршетку праксе, студенти сачињавају Извјештај о обављеној пракси, достављају га одговорном наставнику, као и овјерену потврду ментора тј. организације у којој је обављена пракси. Такође, студенти у оквиру овог предмета имају обавезу да обаветри (3) студијске посјете, сачине извјештај/реферат о томе и доставе га одговорном наставнику.

Поред поменутих радова, студенти су обавезни доставити и Дневник рада у којем су јасно наведени датуми и активности које су имали током праксе.

Студенти морају бити евидентирани у Списак студената – Пракса социјалног рада 3 за текућу академску годину, те имати 80% присуства на припремној настави, супервизији и евалуацији.

Посебна назнака

Оцјена из предмета није бројчана.

Упоредни системи социјалне политике

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	7 (седми)
Фонд часова:	3 +1
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Љубо Лепир
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ предмета да се студенти упознају са основним постулатима научног приступа у изучавању савремене социјалне политике са анализом савремених системима социјалне политике у свијету. Такође, циљ изучавања предмет је међународна сарадња у области социјалне политике, носиоци те сарадње и њихов утицај и допринос развоју социјалне политике у свијету.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити оспособљени да користе усвојена знања у анализама, истраживањима и разумијевању феномена савремене и међународне социјалне политике. Такође, студенти ће бити оспособљени да компарирају различита искуства система социјалне политике, критички преиспитују различите моделе и праксе у свијету и да употребљавају стечена знања у свом раду и професионалном развоју.

Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

- Предмет и циљеви упоредних истраживања у социјалној политици;
- Методолошки приступи у изучавању социјалне политике;
- Компаративна метода и компаративан приступ у изучавању социјалне политике;
- Допринос других научних дисциплина упоредним истраживањима социјалне политике;
- Технике прикупљања података у упоредним истраживањима социјалне политике;
- Фактори упоредних истраживања социјалне политике;
- Полазна теоријска гледишта у изучавању социјалне политике;
- Карактеристике упоредних истраживања у социјалној политици;
- Модели социјалне политике засновани на упоредним истраживањима I;
- Модели социјалне политике засновани на упоредним истраживањима II;
- Европски социјални модели;
- Социјална политика Европске уније;
- Међународна сарадња и носиоци међународне социјалне политике;
- Глобални аспекти међународне социјалне политике;
- Међународни документи у области социјалне политике.

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе.

Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Буљубашић, С. (2012), *Савремена социјална политика*, Сарајево: Арка прес.
- Вуковић, Д. (2010). *Социјална политика Европске Уније*. Београд: ФПН.
- Милосављевић, С. и Радосављевић, И. (2003) *Основи методологије политичких наука*. Београд: Службени гласник.
- Пуљиз, В. ед. (2005). *Социјална политика* Загреб: Правни факултет
- Упоредни системи социјалне политике – скрипта, ФПН БЛ, 2019.
- Чекеревац, А. (1999). *Упоредна и међународна социјална политика*. Београд: СДСР Србије.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјална политика Републике Српске и Босне и Херцеговине

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	7 (седми)
Фонд часова:	2 + 2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Љубо Лепир
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања предмета налази се у потреби упознавања студената са историјским условим и актуелним друштвеним факторима организовања и функционисања система социјалне политике у Републици Српској и БиХ, са посебним освртом на актуелно стање.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити оспособљени да користе усвојена знања, да разумију историјски ток социјалног, економског и културног развоја БиХ и РС и да одреде специфичности системе социјалне политике Републике Српске и ФБиХ у контексту друштвено политичког уређења БиХ.

Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

- Историјски и културолошки извори праксе социјалне политике на нашим просторима;
- Социјална политика у СФРЈ;
- Уређење и организација социјалне политике у БиХ и РС;
- Социјални проблеми и социјални развој у БиХ;
- Социјални проблеми и социјални развој РС;
- Носиоци социјалне политике у БиХи РС;
- Рад, запошљавање и незапосленост;
- Пензионо и инвалидско осигурање;
- Здравствено осигурање и здравствена заштита;
- Социјална заштита;
- Социјална политика према дјечи и породици – популациона политика;
- Социјална политика жртва рата;
- Социјално-полтички аспекти образовне и стамбене политике;
- Међународни аспекти социјалне политике у БиХ;
- Стратешки документи социјалне политике у РС

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео метеријала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу.

Консултацијеи организовање излагања гостујућих предавача.

Литература

Основна литература:

- Кочовић, Д. (2002). *Развој социјалне политике Југославије*, Београд :Удружење стручних радника социјалне заштите Републике Србије, стр.7-259.
- Закони и званични документи институција који регулишу системе социјалне политике у БиХ и Републици Српској.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад са малољетним делинквентима

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	7 (седми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Припремио: проф. др Небојша Мацановић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Основни циљ предмета је упознавање студената са: друштвеним контекстом делинквенције младих; савременим етиолошким погледима на малољетничку делинквенцију; улогама, специфичностима, методама, концепцијама, програмима социјалног рада у процјени, превенцији, третману и социјалној заштити малољетних делинквената. У оквиру овог предмета студенти ће се упознати и са садржајима који се односе на обавезе и дужности социјалних радника у области преступништва младих и кривичноправне заштите дјете и малољетника.

Исходи учења (стечена знања)

Стицање научно и практично употребљивих знања о савременим теоријско-методолошким и концептуалним приступима у социјалном раду са малољетним делинквентима, познавање сновних законских рјешења из области преступништва младих и кривичноправне заштите дјете и малољетника.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Малољетничка делинквенција као друштвена девијација и социјални проблем;
- Друштвени контекст малољетничке делинквенције у транзиционим друштвима;
- Савремени приступи етиологији малољетничке делинквенције;
- Концепт фактора ризика и заштите;
- Улоге и специфичности социјалног рада у друштвеном реаговању на малолетничку делинквенцију;
- Концептуално-методолошке основе социјалног рада у превенцији малољетничке делинквенције;
- Стратегије превенције фокусиране на ризичне и протективне факторе;
- Социјални рад у процјени малољетних делинквената;
- Ефективни програми социјалног рада у третману малољетних делинквената;
- Социјални рад у отвореној и заводској заштити малољетних делинквената;
- Реформа система социјалне заштите малољетних преступника;
- Малољетничка делинквенција као друштвена девијација и социјални проблем;
- Дјеца у сукобу са законом
- Заштита дјете и малољетника у кривичном поступку;
- Поступање са дјецом и малољетницима у кривичном поступку.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература -одабрана поглавља књига и чланци:

- *Закон о заштити и поступању са дјецом и малолетницима у кривичном поступку*, Службени гласник Републике Српске бр. 13/10, 67/13.
- Изабрани радови из области (Југовић, А., Жунић, В. (2004). *Правици и дилеме реформе система социјалне заштите малолетних преступника*. Социјална мисао 41, стр. 7-34.; Радетић-Ловрић, С. И Новаковић, О. (2017). *Дијете у правосном поступку – Психолошки приступ*. Бањалука, Друштво психолога Републике Српске, Филозофски факултет Универзитета у Бањалуци; Поповић-Ћитић, Б. (2005). *Превенција фокусирана на ризичне и протективне факторе као савремени приступ превенцији преступништва младих*. Социјална мисао, 12(1), стр. 27-55. Поповић-Ћитић, Б. (2004). *Стратегије ризик-фокусиране превенције девијантних понашања*. Социјална мисао, 11(1), стр. 55-83. Поповић-Ћитић, Б., Поповић, В. (2009). *Концепт ризичних и протективних фактора: класификациони оквири употребе превенције поремећаја понашања деце и омладине*. Социјална мисао, 16(3), стр. 43-65.

Допунска литература:

- Југовић А., Илић З. (2011). *Социо-културни контекст криминалитета малолетника у Србији*. Теме, 2/2011. Хххv бр. 2, стр. 385-402.
- Лакићевић, М. (2000). *Методe и технике социјалног рада 3*. Београд: ФПН.
- Милосављевић, М. (2003). *Девијације и друштво*. Београд: Драганић.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад у здравственом систему

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	7 (седми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Припремио: проф. др Љубо Лепир
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ предмета је упознавање студената са садржајима социјалног рада у здравству, могућностима његове примјене и значају социјалног рада у остваривању здравља, као и практичном раду социјалних радника у установама примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите, те улогама социјалног радника у раду са корисницима здравствене заштите.

Исходи учења (стечена знања)

Исходи учења односе се на усвајање основних знања о социјалном раду у систему здравствене заштите, усвајању знања о организацији и реализацији здравствене заштите са аспекта социјалног рада, примјени социјалног рада у примарној, секундарној и терцијарној здравственој заштити, као и познавање различитих аспеката социјалног рада у остваривању здравља у складу са савременим схватањима здравља, те особобљавање за индивидуални и тимски рад у установама здравствене заштите.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Појмовно одређење и карактеристике здравственог система у Републици Српској и Босни и Херцеговини;
- Законодавно одређење здравствене заштите;
- Социјални рад у здравственом систему;
- Одређења социјалног рада у здравственом систему;
- Социјални рад у примарној здравственој заштити;
- Социјални рад у центрима за ментално здравље;
- Социјални рад у секундарној здравственој заштити,
- Социјални рад у терцијарној здравственој заштити;
- Активности социјалних радника у здравственом систему;
- Интервентни оквири социјалног рада у раду са клијентима у здравственом систему;
- Социјални радник и мултидисциплинарни тим у здравственом систему;
- Методе и вјештине социјалног рада које се примјењују у здравственом систему;
- Социјални рад у третману болести зависности у систему здравствене заштите;
- Сарадња социјалних радника из здравственог система са системом социјалне заштите;
- Основе координисане бриге у заједници.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Gilies, R. (2007). *Clinical Priorities: Strengthening Social Work*, No2, 142-165
- *Закон о здравственој заштити Републике Српске*, Службени гласник Републике Српске бр.106/09
- *Закон о здравственом осигурању Републике Српске*, Службени гласник Републике Српске бр.10/96
- Скрипта са предавања;

Допунска литература:

- Ракановић Радоњић, А. (2016), *Социјални рад у системима социјалне заштите у Босни и Херцеговини*, у Политеиа 16: 219-234.
- Станичић, Ж. (2002), *Смисао и најважније практичне импликације социјалног дискурса здравља и болести*. Ревизија Социјална политика бр.2/02; стр. 161-171.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Међународни социјални рад

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	7 (седми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Припремила: доц.др Андреа Пухалић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Основни циљ овог предмета јесте упознавање студената са обиљежјима глобалног друштвено-политичког и професионалног окружења, која утичу на настанак, одржавање и приступ у третирању савремених социјалних проблема. студенти се упознају и са развојем међународних покрета, удружења и организација које врше утицај на развој доминантне перспективе у социјалном раду на међународном и националном нивоу. Поред наведеног, студенти се упознају и са савременим, развијеним моделима социјалног рада у Европи и САД-у, такође из перспективе разумијевања њиховог утицаја на развој међународног и националног социјалног рада. Посебна пажња посвећује се критичкој анализи могућности развоја културолошки сензибилног социјалног рада у односу на универзална, међународна начела и достигнућа других, развијених друштвено-професионалних заједница.

Исходи учења (стечена знања)

Након успјешно савладаног садржаја на овом предмету, студенти ће бити у могућности да:

- Разумију савремене процесе и њихов утицај на развој међун. социјалног рада,
- Препознају и критички се одреде према савременим трендовима у подручју социјалног, економског и еколошког развоја,
- Препознају примјере добре праксе социјалног рада у међународном и националном контексту,
- Критички се одреде према програмима образовања за социјални рад, у односу на принципе међународног социјалног рада,
- Препознају и разумију обиљежја и значај савремених међународних истраживања у социјалном раду,
- Критички се одреде према односу међународне и националне праксе социјалног рада у РС и БиХ,
- Раде на развијању комуникације са колегама у међународној професионалној заједници.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Концептуално одређење, основна обиљежја и међународног социјалног рада
- Савремена кретања у области социјалног, економског и еколошког развоја-у односу на развој и обиљежја међународног социјалног рада

- Глобализација, бирократизација и социјални рад
- Интегративна перспектива: социјални покрети и револуције
- Међународни социјални рад и социјална правда
- Међународни социјални рад и заштита животне средине
- Развој локалне заједнице и међународни социјални рад
- Заштита дјечијих права и међународни социјални рад
- Избјегличке кризе и међународни социјални рад
- Вјештине и знања потребна за међународни социјални рад
- Савремена технологија и међународни социјални рад
- Образовање за социјални рад у међународном контексту
- Савремена међународна достигнућа у образовању за социјални рад- примјери добре школе за добре праксе
- Савремена компаративна и транснационална истраживања у социјалном раду
- Пракса социјалног рада у различитим дијеловима свијета.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео метеријала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Balashov, E.; Pasichnyk, I. и Kalamazh, R. (2016). *Интеркултуралне компоненте самоостварења студената тијekom међународних волонтерских програма*. Љетопис социјалног рада. Вол.203/бр.1. Правни факултет Универзитета у Загребу, Студијски центар социјалног рада. Стр.123-139
- Esko Kalevi Juntunen, E.K и i Namalainen, J. (2003). *Социјална скрб и социјални рад у увјетима глобализације: примјер Финске*. Ревија за социјалну политику, год.10 број Правни факултет Универзитета у Загребу, Студијски центар социјалног рада. Загреб. Стр 185-198.
- IASSW и IFSW (превод Ајдуковић, М.) (2004). *Глобални стандарди за образовање и обуку у професији социјалног рада*. IASSW и IFSW. Adelaid, Аустралија.

Допунска литература:

- Милосављевић, М. (2006). *Глобализација и социјални рад*. Социјална мисао бр 2/2006. Београд.
- Hesse, S. (2002): *Од индивидуе до интеракције (Разговор са Б)*. Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци. Бања Лука

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Супервизија у социјалном раду

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	8 (осми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: доц.др Андреа Пухалић
Условљеност другим предметима:	Да: Пракса 1, 2 и 3
Облик условљености:	Одрађене праксе

Циљеви изучавања предмета

Овладавање градивом на овом предмету усмјерено је ка упознавању студената са обиљежјима професионалне супервизије, те разумијевању начина њеног доприноса континуираном професионалном развоју помагача. Поред тога, важан циљ изучавања на овом предмету јесте интегрисање саморефлексије на утицај личне перспективе у професионалном одлучивању, као важном предуслову развоја професионалне компетенције у помагачким професијама. Напослијетку, циљ овог предмета јесте и разумијевање доприноса супервизије у бризи о себи, као још једној претпоставци професионалне компетенције.

Исходи учења (стечена знања)

- Успјешним савладавањем градива на овом предмету, *студенти ће бити у могућности да:*
- разумију одређење и основна обиљежја супервизије
- разликују различите моделе и облике супервизије
- препознају индикаторе потребе за супервизијом
- препознају потребе за супервизијом у различитим институционалним и ванституционалним системима у социјалном раду.

Поред наведеног, студенти ће стећи и сљедеће *способности*:

- критичка рефлексија личне и професионалне перспективе на конкретном примјеру из праксе
- развој саморефлексије на лични удио у перцепцији и разумијевању проблема клијената
- концептуализација конкретног примјера из праксе
- заузимање различитих перспектива
- конструктивно давање и примање повратне информације
- повезивање теорије и праксе социјалног рада

Садржај предмета

Садржај предмета се изучава кроз *сљедеће тематске цјелине*:

- Концептуално одређење и историјски развој супервизије у социјалном раду
- Теоријске основе супервизије
- Вриједносне и етичке основе супервизије
- Функције и модели супервизије
- Супервизор и супервизант: одговорности и компетенције

- Несвјесни процеси у супервизији
- Креативне методе и технике у супервизији
- Облици супервизије (индивидуална, групна и тимска)
- Супервизија као метода заштите од професионалног сагоријевања у социјалном раду
- Супервизија као метода развоја професионалне и етичке компетенције у социјалном раду
- Потребне за супервизијом у установама социјалне заштите
- Супервизија волонтера у невладиним организацијама
- Супервизија студентске праксе
- Супервизија и кризне интервенције
- Супервизија и стручно вођење (coaching)-међународна перспектива

Методe извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Ајдуковић, М. и Кајверт, Л. (2004). *Супервизија у психосоцијалном раду*. Загреб: Друштво за психолошку помоћ.
- Кајверт, Л. (2001). *Креативни простор терапеута*. Сарајево: Свјетлост ИП. Завод за уџбенике и наставна средства.
- Пухалић, А. и Кајверт, Л. (уредиле) (2019). *Професионална супервизија- теорија и пракса*. Бања Лука: Факултет политичких наука.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални развој и планирање

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	обавезни
Семестар:	8 (осми)
Фонд часова:	2 +2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремио: проф. др Љубо Лепир
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања овог предмета је да се студенти упознају са теоријским основама социјалног развоја и његовог планирања те да се практично оспособе за примјену стечених знања у пракси социјалног рада.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити оспособљени да користе усвојена знања о појмовном одређењу различитих концепција социјалног развоја, условљености социјалног развоја, да разумију савремени социјални развој и његово планирање у различитим земљама и на глобалном нивоу, да компарирају различите моделе, те да критички преиспитују и да употребљавају стечена знања у свом професионалном развоју и пракси социјалног рада, а нарочито у области планирања социјалнополитичких акција на нивоу локалне заједнице.

Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

- Појмовно и теоријско одређење социјалног развоја;
- Теоријске концепције о социјалном развоју I;
- Теоријске концепције о социјалном развоју II;
- Фактори социјалног развоја;
- Индикатори социјалног развоја;
- Глобални циљеви одрживог развоја (SDGs);
- Актуелна питања социјалног развоја у свијету I;
- Актуелна питања социјалног развоја у свијету II;
- Специфичност социјалног развоја земаља у развоју и транзицијских земаља;
- Теоријско и појмовно одређење социјалног планирања;
- Развоји историјска условљеност социјалног планирања;
- Социјално планирање на нивоу система – стратешко планирање;
- Социјално планирање у локалној заједници;
- Међународни аспекти социјалног планирања и међународни развојни документи;
- Социјални развој и планирање у БиХ;

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу.

Консултације. Организовање излагања гостујућих предавача.

Литература

Основна литература:

- Зринишчак, С. ед. (2006). *Социјална држава у 21. стољећу - привид или стварност*, Зборник радова, Загреб: Правни факултет Свеучилишта у Загребу.
- Лакићевић, М. и Гавриловић, А. (2009). *Социјални развој и планирање*. Бања Лука: ФФ
- Милосављевић, М. и Бркић, М. (2005). *Социјални рад у заједници*, Београд: Социјална мисао
- *Циљеви одрживог развоја*. (2018). http://bih.rec.org/documents/news/Annex_F.pdf
- *Циљеви одрживог развоја у БиХ*. (2018). <http://vpi.ba/wp-content/uploads/2016/08/SDGs-i-BiH-Final-BOS.pdf>

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Теорије и модели психоцијалног рада

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Обавезни
Семестар:	8 (осми)
Фонд часова:	3+1
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Јагода Петровић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ је да студенти стекну знање оопштим психолошко-савјетодавним начелима, теоријским и терапијским карактеристикама најважнијих праваца у психотерапији и психолошком савјетовању (оснивачи, најпознатији представници, теорије личности које стоје у основи појединих праваца, објашњење узрока психосоцијалних проблема, механизми терапијског дјеловања).

Исходи учења (стечена знања)

разликовање праваца психолошког савјетовања; спознаја предности и слабости појединих праваца; оспособљавање за учествовање у психосоцијалном третману, сходно потребама и проблемима клијената социјалног рада; стицање тераписких знања и вјештина у третману особа које се сусрећу са проблемом психосоцијалног функционисања и опасношћу трајног нарушавања менталног здрвља; осособљавање за пружање услуга савјетовања у пракси социјалног рада.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Однос психологије, социјалног рада и психотерапије
- Појам психосоцијалног рада и савремени концепт менталног здравља
- Стрес, траума, депресија, индивидуална психолошка криза, породична криза
- Асертивност, отпорност, резилијентност, превладавање кризе
- Психоаналитички приступ
- Индивидуална психотерапија
- Когнитивно-бихејвиорална теорија и терапија
- Егзистенцијалистичке теорије и психотерапија
- Хуманистичка теорија и терапија
- Гешталт теорија и терапија
- Теорија избора и реалитетна терапија
- Феминистичка терапија
- Терапија породичних система
- Интегративно стајалиште
- Етички и мултикултурални аспекти у примјени појединих теорија и модела.

Методе извођења наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама.

Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Ajduković, M. i Kajvert, L. (2004): *Supervizija u psihosocijalnom radu*. Društvo za psihološku pomoć. Zagreb, str. 13-35
- Dumont, F. i Corsini, R.J. (2003.). *Šest terapeuta i jedan klijent*. Naklada Slap: Jastrebarsko
- Nelson-Jones, R. (2007). *Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju*, Naklada Slap, Jastrebarsko
- Petrović, J. (2017). *Psihoterapijske osnove psihosocijalnog rada*, skripta sa predavanja, Banja Luka: Fakultet političkih nauka; Corey, G. (2004): *Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije*, Jastrebarsko: Naklada Slap, str.66 – 519.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

-

Социјална заштита у ванредним ситуацијама

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	8 (осми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Мира Ћук
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљ изучавања предмета је :

- оспособљавање будућих социјалних радника за дјеловање у ванредним ситуацијама које се дешавају због елементарних непогода, ратних догађаја и других кризних ситуација;
- развој вјештина и знања социјалних радника за препознавање кризних ситуација и успостављање планова и механизма за дјеловање установа у кризним ситуацијама.

Исходи учења (стечена знања)

- Студенти ће овладати знањима за професионално ангажовање у дјеловању система социјалне заштите у ванредним ситуацијама.
- Студенти ће разумјети холистичке перспективе социјалног рада, социјалног планирања, кризног менаџмента и управљања ризицима,
- Студенти ће стећи неопходна знања да се као социјални радници стручно-системски позиционирају у домену нормативне, институционалне и професионалне димензије за стручно - планско дјеловање у ванредним ситуацијама.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Социјална заштита – појам и улоге
- Појам и класификација ванредне ситуације
- Оквир дјеловања социјалне заштите у ванредним ситуацијама:
- Међународни документи и организације од значаја за дјеловање у ванредним ситуацијама
- Нормативна оквир дјеловања у ванредној ситуацији
- Систем заштите и спашавања
- Субјекти система заштите и спашавања
- Начела заштите и спашавања
- Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа
- Улога социјалног рада и социјалне заштите у ванредним ситуацијама
- Припрема система социјалне заштите и припадајућих институција за дјеловање у ванредним ситуацијама
- Планирање дјеловања система социјалне заштите и центра за социјални рад у

ванредној ситуацији

- Дјеловање система и субјеката социјалне заштите у припремној фази, фази дјеловања и фази након ванредне ситуације- фази рехабилитације
- Комуникацију у ванредној ситуацији,
- Мониторинг и евалуацију функционисања система социјалне заштите и центара за социјални рад у ванредним ситуацијама.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Буљубашић, С., и остали, (2015) *Приручник за дјеловање центара за социјални рад у ванредним ситуацијама изазваним природним несрећама*. Федерално министарство рада и социјалне политике и Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, Сарајево-Графика Шаран.
- Clarke, D. and Dercon, S. (2016) *Dull disasters-How Planning Ahead Will Make a Difference*. New York:Oxford University Press.
- *Zakonozaštitiispasavanjuvanrednimsituacijama*, „SlužbeniglasnikRepublikeSrpske“, br. 121/12.

Допунска литература:

- Kešetović, Ž.(2008),*Kriznimenadžment*, Beograd: Fakultetzabezbednost.
- Tatalović, S., ur.(2014)*ZbornikradovaMeđunarodneznanstvenostručnekonferencije.Danikriznogupravljanja 22.-23. svibnja 2014. Velika Gorica, Hrvatska. Velika Gorica: Veleučilište Velika Gorica.*
- *Uredbaosadržajuinaičinuizradeplanazaštiteodelementarnenepogodeidrugenesreće*, „službeniglasnikRepublikeSrpske“, br. 68/13.
- Huseinbašić, Ć.(2009) *Upravljanjesistemomzaštiteispašavanja*, Sarajevo: Jordanstudio.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Креативне технике у социјалном раду

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	8 (осми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Драгана Шћеповић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Основни циљ предмета јестицање теоријских и практичних знања о креативним и експресивним техникама и развој вјештина за њихову примјену у раду са различитим категоријама корисника и у различитим контекстима социјалног рада.

Исходи учења (стечена знања)

Студенти ће бити оспособљени да примијене различите креативне и експресивне технике у помажућем процесу, као и да дефинишу и разумију начела и разлоге њихове употребе у социјалном раду. Студенти ће кроз рад у радионицама добити непосредна искуства у примјени појединих креативних и експресивних техника у раду са одређеним групама корисника и бити у стању да препознају и анализирају властита искуства.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Креативност и експресивност, креативне и експресивне технике;
- Фантастична реалност и изражавање кроз метафору; дивергентна продукција и фантазирање; лијева и десна хемисфера;
- Сврха употребе креативних и експресивних техника;
- Основна начела примјене креативних и експресивних техника;
- Практичне вјештине у помажућем процесу;
- Фактори успјешне комуникације са корисницима, етика у помажућем процесу;
- Употреба креативних и експресивних техника у социјалном раду;
- Могућности кориштења различитих медија и метафоре у социјалном раду;
- Основна средства за терапију игром у социјалном раду;
- Креативни приступи у прикупљању података и причању корисникове приче уз могућности кориштења ликовног израза;
- Улога прича и бајки уз могућности кориштења ликовног израза у помажућем процесу;
- Елементи сценске експресије (играње улога, форум театар и playback театар);
- Психодрама;
- Радионица као модел рада у социјалном раду;
- Радионица као модел рада у социјалном раду.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Betteheim, В. (1979). *Значење бајки*. Београд: Зенит. (одабрана поглавља).
- Преград, Ј. (1996). *Експресивне и креативне технике*. У: Преград, Ј. (ур.) Стрес, траума, опоравак. Загреб: Друштво за психолошку помоћ. Стр:111-135.
- Преград, Ј. (2004). *Примјена метафоре, креативних и експресивних техника усупервизији*. У: Ајдуковић, М. и Сајверт, Ј. (ур.) Супервизија у психосоцијалном раду. Загреб: Друштво за психолошку помоћ. Стр: 209-252
- Џокић, З. (2010). *Моћ психодраме*. Нови Сад: Психополис. (одабрана поглавља).

Допунска литература:

- Chetnik, М. (2008). *Технике у дјечијој терапији*. Загреб: Психодинамске стратегије. Стр: 17 -22; 55-58.
- Шкрбина, Д. (2014). *Арт терапија и креативност*. Загреб, Андрагошки гласник Vol.18,бр.1. Стр:93-96.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Тимски рад у социјалном раду

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рада
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	8 (осми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: доц. др Андреа Пухалић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Овај предмет има за циљ проширивању знања и вјештина студената из области тимског рада у социјалном раду, који представља један од основних метода рада. Узимајући у обзир друштвени, професионални, институционални контекст дјеловања савременог социјалног рада и комплексност социјалних проблема који захтијевају тимски приступ, у овом предмету ће студенти моћи упознати са: појмовно-теоријским основама групног понашања и групне динамике; врстама група и њиховим карактеристикама; тимовима; тимским радом; и управљањем конфликтима, са једне стране. Са друге стране, имаће могућност да све што науче и примјене кроз реализацију тимског задатка и на тај начин усвоје сет вјештина потребних за успостављање и управљање тимовима.

Исходи учења (стечена знања)

Од студената се очекује:

- (1) да овладају продубљеним теоријским знањима о групном понашању и групној динамици, тимовима и тимском социјалном раду и
- (2) да овладају практичним вештинама везаним за тимски рад у социјалном раду, као што су: формирање тимова, управљање тимским процесима, коришћење људских ресурса, успостављање ефикасног тимског рада и управљање конфликтима.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:.

- Појмовно - теоријске основе групног понашања;
- Појмовно - теоријске основе групне динамике;
- Врсте група; Карактеристике група: заједнички циљеви, величина, слѣдбеници;
- Карактеристике група: улоге, норме, статус, кохезија и групно одлучивање;
- Тимови као специјална врста групе, врсте тимова и улоге чланова и водитеља тимова;
- Стварање и развој тимова;
- Дефиниција тимске ефикасности и карактеристике ефикасних тимова;
- Тимски рад: појам тимског рада;
- Тимски социјални рад; Управљање конфликтима: моћ; дефиниција конфликта;
- Управљање конфликтима: главни узроци конфликта; врсте конфликта;
- Управљање конфликтима: стратегије и управљање конфликтима;
- Управљање конфликтима: лидерство;
- Презентације примјера тимског рада
- Презентације примјера тимског рада

- Завршна расправа о урађеним задацима студената.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Брајша, П. и Стакић, Ђ. (1991). *Тимски рад*. Загреб: Библиотека „Социјална заштита“, 87-116
- Грбић, О. (2014). *Предности и недостаци тимског социјалног рада*. стр. 93-3114. Часопис за теорију и праксу социјалне политике и социјалног рада. Социјална политика. Београд: Тузла: Центар за социјалне иновације. бр. 2/2014 год.
- Лончаревић, Р. (2005). Менаџмент у акцији. Бања Лука: Економски факултет, Универзитет у 181 Бањој Луци, 47-79, 83-91, 181-225, 229-244 9.

Допунска литература

- Грбић, О. (2015). *Тимска организациона структура центара за социјални рад*. стр. 273-302. У: Панцић, А. (ур.) Менаџмент у социјалном раду. Унапређење квалитета социјалне заштите. Тузла: Центар за социјалне иновације
- Levi D. (2010). *Group Dynamics for Teams*. [3rd ed.]. London: SAGE Publications, Inc.
- Милосављевић, М. и Видановић, И. (1999). *Социјални рад и добровољне социјалне активности*. Београд: ФПН.
- Stewart, G. L., Manz, C. C. & Sims, P. H., (1999). *Team work and Group Dynamics*. New York: John Wiley & Sibs, Inc.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Социјални рад са зависницима

Тип студија:	Академске студије првог циклуса
Студијски програм:	Социјални рад
Статус предмета:	Изборни
Семестар:	8 (осми)
Фонд часова:	2+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Припремила: проф. др Сања Радетић Ловрић
Условљеност другим предметима:	
Облик условљености:	

Циљеви изучавања предмета

Циљеви и задаци предмета су да студенти кроз теоријску и практичну наставу упознају основне принципе поремећеног понашања зависника да би у практичном - тимском и самосталном раду пружали адекватну помоћ и подршку појединцима и породицама са посебним потребама, укључујући доступне интервенције у оквиру социјалног рада уопште, као и социотерапијску помоћ појединцима и породици зависника.

Исходи учења (стечена знања)

Исходи учења су специфичније одређени наставним циљевима. Студенти ће бити оспособљени за професионално учествовање у тимском терапијском раду са зависницима и њиховим породицама, а нарочито за пружање подршке и оснаживање зависника и њихове породице у социјалној заједници.

Садржај предмета

Садржај предмета по седмицама:

- Поимање болести зависности и поремећаја понашања;
- Психијатријске супстанце у социјалној средини;
- Криза адолесценције и ризична понашања;
- Пушење и никотинска зависност;
- Зависност од опојних дрога;
- Алкоголизам: дефиниције, димензије и врсте;
- Фазе алкоголизма;
- Социјалне, психолошке и тјелесне (органске) последице алкоголизма;
- Породични алкохоличарски систем: зависник, супруге, дјеца и други значајни;
- Особине личности, вјештине и знања терапута (социјалног радника);
- Третман алкохоличара, мотивација и циљеви;
- Примјена групних принципа у терапији зависника;
- Системска породична терапија;
- Принципи ТЗ и комуне;
- Клубови лијечених алкохоличара и улога социјалног радника.

Методe извођења наставe

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем. Интерактивно учење по групама. Приказивање видео материјала и документарних филмова. Семинари из литературе. Писани семинарски радови. Усмени коментари и краће презентације на часу. Консултације.

Литература

Основна литература:

- Настасић, П. (2004): *Не дозволи да те дрога избаци из игре*. Прибрдни преглед, Београд.
- Стојковић, Љ., Седмак, Т, (2003): *Алкохолизам – терапијски концепти и пракса*. ЗУНС, Београд.
- Станковић, З., Беговић, Д. (2003): *Алкохолизам – од прве до посљедње чаше*, Креативни центар, Београд.

Облици провјере знања и оцјењивање

Провјеравање знања и утврђивање колико су студенти активни у настави врши се током читавог семестра. Знање се провјерава помоћу два колоквија, а активност студената се исказује кроз писање семинарских радова, уредно похађање наставе, учешће у дебатама, припрему презентација и кроз друге облике креативног учешћа у наставном процесу. На тај начин студенти испуњавају предиспитне обавезе кроз које могу да стекну 50 бодова (два колоквија по 20 бодова, семинарски рад 5 бодова те уредно и активно похађање наставе 5 бодова). Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива, а носи највише 50 бодова. Коначна оцјена се изводи сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова са испита.

Посебна назнака

Прилози

Број: 08/3.972-2/19

Дана: 18.09.2019. године

На основу члана 71. Закона о високом образовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 и 26/19 и члана 54. Статута Универзитета у Бањој Луци, а у складу са Упутством за израду и побољшање студијских програма на Универзитету у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука на, на 113. сједници одржаној 18.09.2019. године, усвојило је

ОДЛУКУ

о утврђивању Радног задатка за израду и побољшање студијских програма

I

Радни задатак Комисија за израду и побољшање студијских програма на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци састоји се у обавези Комисија да доставе приједлоге нових студијских програма или измене постојећих, израђене у складу са друштвеним и технолошким трендовима развоја, савременим трендовима у високом образовању, захтјевима тржишта рада и стратегијама развоја Универзитета у Бањој Луци и Факултета политичких наука.

II

Обавеза Комисија из претходног става је да у складу са Радним задатком, у року од 30 дана доставе приједлоге нових или измијењених постојећих студијских програма.

III

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Достављено:

1. Комисијама
2. а/а

ПРЕДСЈЕДНИК
Наставно-научног вијећа

Проф. др Здравко Злокаца

Број: 08/3.972-3-1/19

Дана: 18.09.2019. године

На основу члана 71. Закона о високом образовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 и 26/19 и члана 54. Статута Универзитета у Бањој Луци, а у складу са Упутством за израду и побољшање студијских програма на Универзитету у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука на, на 113. сједници одржаној 18.09.2019. године, усвојило је

ОДЛУКУ

о именовану Комисије за измјену и побољшање студијског програма

I

Именује се Комисија за израду новог или измјену постојећег студијског програма Социјални рад, у сљедећем саставу:

1. Проф. др Здравко Злокапа, председник,
2. Проф. др Мира Тук, члан,
3. Проф. др Љубо Лепир, члан,
4. Проф. др Јагода Петровић, члан,
5. Проф. др Драгана Шћеповић, члан,
6. Доц. др Андреа Пухалић, члан,
7. Мр Андреа Ракановић Радоњић, члан,
8. Мр Оливера Грбић, члан,
9. Мр Драшко Гајић, члан,
10. Мр Љубица Доронтић, представник спољне заинтересоване стране (Центар за социјални рад Бања Лука)
11. Анђелија Поповић, студент четврте године;

II

Обавеза Комисије из претходног става је да у складу са Радним задатком, у року од 30 дана достави приједлог новог или измјену постојећег студијског програма.

III

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Достављено:

1. Именованим
2. а/а

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНИ РАД

ИЗВЈЕШТАЈ

Са састанка са руководиоцима установа/организација одржаног на Факултету политичких наука у Бањој Луци 19.04.2019. године

Циљ састанка: унапређење сарадње и развој партнерства у дјелатности социјалног рада у Републици Српској

Учесници: 18 руководилаца из установа /организација у социјалној заштити, руководилац и наставници са студијског програма Социјални рад

Дневни ред:

1. Развој партнерства у систему социјалне заштите – ресурси и могућности Факултете и споразуми о сарадњи
2. Унапређење обављање праксе студената социјалног рада
3. Законодавне промјене у социјалној заштити – изазови у измјенама и допунама актуелног Закона о социјалној заштити

Учесници на састанку су изразили жељу да се резимира цјелокупна расправа на састанку и да се најважнији налази доставе свим учесницима, као и другим установама и организацијама који су били позвани, али нису учествовали у раду. Поступајући у складу са овим одређењем на састанку, у овом документу презентују се:

1. Подручја за сарадњу која је понудио Факултет политичких наука за развој и унапређење сарадње и
2. Ставови учесника о могућностима унапређења и развоја сарадње.

Подручја Факултета за сарадњу са праксом социјалног рада, државним органима, јавном управом, локалном самоуправом и пружаоцима социјалних услуга у јавном, приватном и цивилном сектору:

1. Цјеложивотно учење у социјалном раду

Факултет има припремљен програм који садржи сљедеће облике цјеложивотног учења на којима факултет може бити креатор, планер, организатор, извођач активности и издавач лиценци (сертификата): тематски тренинзи, едукативни семинари, предавања на актуелне теме, округли столови, панел расправе, консултантске услуге и менторства.

2. Консултантске услуге у процесу развоја политика, стратегија, планова и програма, пројеката и нових законских, подзаконских и стручних рјешења.
3. Креирање, планирање и провођење научних истраживања из социјалног рада и социјалне политике.
4. Подршка у развоју стручних стандарда
5. Стручна помоћ у организацији и полагању стручних испита запослених у социјалним дјелатностима.
6. Стручна помоћ у раду на конкретним предметима и случајевима.
7. Обављање стручног надзора у социјалним установама и код других пружатеља социјалних услуга.
8. Екстерна евалуација програма, пројеката, примјене одређених законских рјешења и сл.
9. Израда научних и стручних књига: приручника за праксу, упутстава, израда инструмената за процјене, планирање, праћење и евалуацију, елобарација појединих питања, креирање стандарда и рјешења.
10. Стручна помоћ у организацији важних стручних догађаја: планирање, презентатори појединих тема, израда зборника, рецензирање радова и књига.

Да би одговорио на захтјеве у оквиру ових подручја, Факултет очекује да носиоци дјелатности социјалног рада и социјалне политике искажу своју подршку овом приступу и изразе своје потребе тако што ће:

- Омогућавати партнерства и показивати искрену одређеност за заједнички рад,
- Јасно изразити спремност и дефинисати подручја заједничког рада и улоге свих партнера,
- Исказати потребе за професионалним усавршавањем и договарати програме,
- Укључивати Факултет и студијски програм Социјални рад у актуелне програме, пројекте и активности и
- Бити максимално отворени у прихватању студената на праксу, у организовању рада студената на пракси и омогућавању спровођења истраживања студената, наставника и сарадника са Факултета.

Дискусија свих присутних на састанку обухватила је сљедећа подручја и донијела сљедеће ставове:

1. Општа је одређеност дискутаната да подржавају иницијативу Факултета за оваквим скуповима, поздрављају је и желе да се она прошири на много масовније учешће и других руководиоца из установа/организација као и на доносиоце одлука у систему.

2. Цјелокупни систем социјалне заштите, као и други системи у којима раде социјални радници врло су сиромашни са скуповима и догађајима на којима се размјењују потребе и проблеми и учи на искуствима добре праксе, те заједнички ради на осмишљавању политика, циљева, програма...Због тога се организације, менаџмент и запослени осјећају „изгубљени“, без потребне подршке, квалитетне комуникације и могућности да у једном систему заједнички производе потребне промјене.

Систем нема одговарајућу развојну (истраживачко аналитичку) установу која је насупрот потреба, а улога надлежног министарства у подршци установама није јасна и довољно транспарентна, тако да у пракси установе често немају никакву подршку, упутства, усмјерења и могућност размјене мишљења.

3. Установе имају потребу за супервизијом и то не као законском могућности, него обавезним видом подршке запосленима. Зато сматрају да на нивоу система треба развити конкретне начине организовања супервизије.

4. Учешће невладиног сектора у пружању социјалних услуга је простор који може дати већи допринос и подршку систему, али за то јавне службе морају бити отвореније за сарадњу и заједнички радити на рјешавању проблема. Окренутост установа према управи је логична, али то не треба бити разлог за занемаривање сарадње са невладиним сектором који је доста флексибилнији и без административних ограничења тако да резултати заједничког рада могу бити значајно већи.

5. Систем мало ради на промоцији добре праксе и унапређењу рада: до сада поједини дијелови од којих се то очекивало нису остварили потребне резултате, у првом реду надлежно министарство и Удружење стручних радника. Горући проблеми (стандарди услуга, лиценцирање професије, акредитација програма, организација рада итд.) нису у фокусу рада, што ствара велике проблеме. Поздравља се иницијатива за формирање удружења социјалних радника и очекује да удружење покрене ова кључна питања у професији социјалног рада.

6. У посљедње вријеме појављује се пракса пријема радника у центре за социјални рад који имају друга занимања на послове социјалног рада. Такву праксу треба прекинути (то је простор и за дјеловање инспекције) и отклонити неповољне посљедице.

7. Пројектно планирање је подручје у којем се установе врло тешко сналазе. Оспособљавање запослених и менаџмента у установама за пројектни менаџмент и развој пројеката је приоритетна потреба и шанса. То треба посматрати и у склопу наредних корака у процесу придруживања који ће отворити могућност већих средстава из фондова ЕУ, али и створити проблем због неприпремљености за израду пројеката и повлачење средстава.

8. У области менаџмента флукуације су велике, готово сва руководиоци у установама су промјењени, највећи број није из струке и нема искуству у систему, те није прошао потребне едукације из области и из менаџмента. Зато је неопходно радити на оспособљавању менаџмента система у свим његовим дијеловима.

9. Установе и организације су до сада биле отворене за пријем студената на праксу. То ће и даље наставити уз свестрану подршку запосленима да обављају функцију менторства, а факултет ће унаприједити облике подршке менторима путем едукација, израдом и дефинисањем јасних задатака и израдом инструмената који се користе у праћењу праксе студената.

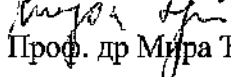
10. Установе нису оспособљене за сарадњу са јавношћу, посебно са медијима и често се дешавају ситуације да се покаже неспремност и неодговарајући наступ у медијима, што шаље лошу слику и погоршава укупни имиџ система. На стратегијама комуницирања и обуци за њихову реализацију систем треба да ради организовано и да обухвати све у систему.

11. Практика захтјева и промјену неких подзаконских аката чија рјешења су превазиђена. Такви су Правилник о условима за оснивање установа социјалне заштите....., Правилник о полагању стручног испита, Упутство о супервизији.

12. Основна подручја за едукацију менаџера према мишљењу руководиоца су: вођење пројеката у социјалној заштити, управљање, формално правни оквир система и појединачна стручна питања.

Приоритетне области у едукацији запослених су: социјални рад са породицом, социјални рад у заједници, супервизија, савјетовање, организација и рад установа, медијација, пројектни менаџмент, иновативни приступи у раду, омладински рад, системска породична терапија, социјални рад са свим групама корисника, комуникација у социјалном раду.

Руководилац студијског програма

Проф. др Мира Нук

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: СОЦИЈАЛНИ РАД

ВЕЗА: Извјештаји о рецензији

ПЛАН ОТКЉАЊАЊА СЛАБИХ СТРАНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
И РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ

РЕДНИ БРОЈ	СЛАБА СТРАНА / ПРЕПОРУКА	НАЧИН ОТКЉАЊАЊА / РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОДГОВОРНИ	РОК
1.	<p>Слаба страна: Недовољна упућеност студената у студентска права и нејасан директни начин учешћа студената у креирању студијских програма, лични развој студената</p> <p>Препорука: повећати дијалог са студентима и њихову партиципацију у креирању програма, подршка у личном развоју</p>	<p>1. Редовно годишње анонимно анкетирање студената о студијском програму на узорку</p> <p>2. Анонимно анкетирање студената о сваком предмету, његовом садржају и исходима учења</p> <p>3. Расправе на фокус групи о упознатости са студентским правима и наставном плану и програму</p> <p>4. Састанци са Унијом студената социјалног рада на теме права студената и садржају наставних планова</p> <p>5. Повећање доступности информација студентима о правима на веб страници факултета и друштвеним мрежама и редовно ажурирање</p> <p>6. Анкетирање студената о коришћењу ресурса и ефектима</p>	<p>1. Координира руководилац студијског програма, реализацију врше сарадници</p> <p>2. Сваки наставник за свој предмет</p> <p>3. Руководилац и секретар</p> <p>4. Руководилац</p> <p>5. Студентска служба и секретар факултета</p> <p>6. Студентска служба Факултета</p>	<p>1. Крајем маја сваке године</p> <p>2. На крају зимског и љетњег семестра сваке друге године</p> <p>3. Октобар сваке академске године</p> <p>4. У првом мјесецу сваког семестра</p> <p>5. Перманентна активност</p> <p>6. У току 2019. године</p>

		подришке		
2.	<p>Слаба страна: Слаба мобилност професора и студената на друге факултете у региону</p> <p>Препорука: Унаприједити међународну размену у научно истраживачким и другим пројектима</p>	<p>1. Реализација ERASMUS програма размјене са Универзитетом Палацки из Оломоуца у Чешкој (конкурс у току http://www.unibl.org/sr/vesiti/2019/02/erasmus-stipendije-za-studente-socijalnog-gada)</p> <p>2. Креирање и развој програма размјене са Faculty of Health and Social Work Sapientia University iz Austrije</p> <p>3. Приступљање SEERUS мрежа Социјална политика и социјални рад и укључивање у програме</p> <p>4. Пужање подришке Унији студената регионалног рада у организовању регионалне сарадње са студентима социјалног рада и организација конгреса</p> <p>5. Испитивање мишљена студената о мобилности и заинтересованости за размјену</p> <p>6. Праћење позива за међународне пројекте и успостављање партнерстава за пројектну сарадњу</p> <p>7. Склапање споразума о сарадњи са студијским програмом социјалног рада на Филозофском факултету у Нишу</p> <p>8. Учешће на конференцијама и скуповима других студијских</p>	<p>1. Проф. др Јагода Петровић</p> <p>2. Мр Драшко Гајић</p> <p>3. Мр Андреа Ракановић Радоњић</p> <p>4. Руководилац студијског програма и декан факултета</p> <p>5. Координатор факултета за размјену студената</p> <p>6. Сви наставници и сарадници</p> <p>7. Вијеће студијског програма</p> <p>8. Сви наставници и сарадници</p> <p>9. Пролекан за наставу и руководилац студијског програма</p>	<p>1. Април 2019. године.</p> <p>2. Март 2019.</p> <p>3. Јетњи семестар 2019.</p> <p>4. Мај 2019. И даље</p> <p>5. Април и мај 2019.</p> <p>6. Перманентно</p> <p>7. Јетњи семестар 2019. године</p> <p>8. Перманентна активност</p> <p>9. Јетњи семестар 2019.</p>

		<p>програма социјалног рада и успостављање сарадње</p> <p>9. Разматрање и дефинисање критеријума за признавање ЕЦПС бодова приликом размјене</p>		
3.	<p>Слаба страна: Недостатак истраживања задовољства корисника услуга и њихово виђење стечених компетенција као и укључивање корисника у креирање, извођење и евалуацију студијског програма</p> <p>Препорука: Укључивање корисника у креирање, извођење и евалуацију студијског програма</p>	<p>1. Истраживање мишљења корисника социјалних услуга у установама социјалне заштите о компетенцијама социјалних радника</p> <p>2. Организовање фокус групе са представницима удружења корисника (лица са инвалидитетом) о раду социјалних радника са овим лицима</p> <p>3. Позивање и учешће представника корисника на стручним догађајима на факултету и билежење њихових мишљења</p>	<p>1. Тим на челу са руководиоцем студијског програма</p> <p>2. Руководилац и секретар</p> <p>3. Руководилац и секретар</p>	<p>1. Љетњи семестар 2019. године</p> <p>2. Мај 2019. године</p> <p>3. Перманентно</p>
4.	<p>Слаба страна: Недовољан број квалификованих социјалних радника међу академским особљем.</p> <p>Непостојање стратегије/плана развоја људских ресурса</p> <p>Препорука: Развој планова запошљавања, планови обуке административног особља, радити на запошљавању већег броја квалификованих социјалних радника међу академским особљем</p>	<p>1. Израде стратегије/плана развоја људских ресурса на Универзитету</p> <p>2. Израда годишњих извештаја/анализа о научним и стручним активностима запослених и расправа о њима на седницама Наставно научног вијећа (број, олтеређеност, развој, потребе)</p> <p>3. Пријем два дипломирана социјална радника у статусу сарадника</p> <p>4. Дефинисање посебних услова приликом избора и запошљавања</p>	<p>1. Универзитет</p> <p>2. Продекан за наставу, продекан за научно истраживачки рад и руководилац студијског програма</p> <p>3. Сенат Универзитета</p> <p>4. Декан и секретар Факултета</p> <p>5. Секретар факултета</p>	<p>1. У току 2019.</p> <p>2. У децембру календарске године</p> <p>3. По докторирању два виша асистента</p> <p>4. До краја 2019.</p> <p>5. На почетку сваке академске године</p>

		наставника и сарадника са основним образовањем из социјалног рада 5. Обука административног и помоћног особља о подршци студентима		
5.	Слаба страна: Не постоји одређени наставник или сарадник који се посебно ангажовао за практичну наставу, а практична настава захтева посебну евалуацију Препорука: Простор за унапређење практичне наставе постоји у потписивању споразума, ангажовању посебног наставника за организовање и праћење практичне наставе, подршку менторима...	1. У међувремену је потписано око 25 нових споразума са организацијама где се изводи практична настава 2. Ажурирање активности и потписивање споразума са још 20 организација 3. Годишњи састанци/семинари са руководиоцима организација где се организује практична настава 4. Организовање годишњих припрема, едукација и подршка менторима 5. Дефинисање и ограничење обима посла одговорног наставника за практичну наставу на начин да му је је највећи дио послова на реализацији и евалуацији праксе 6. Додела признања организацијама у којима се обавља практична настава	1. Руководилац студijsког програма, секретар, 2. Руководилац и секретар студijsког програма 3. Руководилац и секретар студijsког програма 4. Одговорни наставник и сарадник за праксу 5. Вијеће студijsког програма 6. Факултет поводом обилежавња 10 година постојања и рада	1. 2018. година 2. До краја 2019. године и даље 3. Једном годишње – април 4. Једном годишње – март/април 5. У току 2019. године 6. Март 2019.
6.	Слаба страна: Процедура провере завршног рада са пилџем онемогућавања платијата није добро објашњена Препорука: Побољшање објашњења и дефинисање механизма за	1. Доношење Правилника о поступку провере оригиналности завршних радова студената на II и III циклусу студија Универзитета у Бавој Дупи који дефинише активности у провери, поступак провере и одговорности	1. Универзитет донио Правилник 2. Факултет примјенио начин провере 3. Универзитет у Бавој Дупи	1. 28.09.2017. године 2. Почетком 2018. 3. У 2019. години у

	спречавање плагијата	<ol style="list-style-type: none"> Увођење званичног софтвера за проверу оригиналности Доношење Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у писаним радовима 		процедури доношења
7.	<p>Слаба страна: Недостају пописке комуникација и комуникационе стратегије са јавношћу</p> <p>Препорука: Развој поштоматика и комуникационе стратегије са јавношћу и дефинисање начина на који се врше анализе остваривања непристрасности, објективности и доступности информација</p>	<ol style="list-style-type: none"> Израда Плана мјера за побољшање комуникације са јавношћу на нивоу факултета Дефинисања акционог плана студијског програма на годишњем нивоу у вези сарадње са јавношћу Израда нове веб странице факултета 	<ol style="list-style-type: none"> Декан, представник руководства за квалитет Руководилац студијског програма, представник руководства за квалитет Факултет – надлежна служба 	<ol style="list-style-type: none"> У току 2019. У току 2019. у току 2019.
8.	Управљање пословима система квалитета (препорука руководиоца студијског програма)	<ol style="list-style-type: none"> Дефинисање начина обављања послова система управљања квалитетом на нивоу факултета и студијског програма Именоване одговорне особе на студијском програму за систем квалитета 	<ol style="list-style-type: none"> Факултет (декан) Универзитет (ректор) Декан факултета 	<ol style="list-style-type: none"> и 2. До краја 2019.

РУКОВОДИЛАЦ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Проф. др Мира Њук

ДЕКАН:

Проф. др Здравко Злокана

ПРИЈЕДЛОГ СПОРАЗУМА О САРАДЊИ

Закључен у Бањој Луци дана _____ између споразумних страна:

1. Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, улица Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78 000 Бања Лука, кога заступа декан проф. др Здравко Злокапа (даљем тексту Факултет),
2. ЈУ Центар за социјални рад _____ (или друга врста установа, удружења, _____ организација), _____ адреса, _____ кога заступа _____, у даљем тексту _____.

Члан 1.

Предмет овог споразума је регулисање међусобних односа споразумних страна у остваривању дугорочне сарадње у области студентске праксе, научно истраживачког рада, стручног усавршавања стручних радника и издавачке дјелатности.

Члан 2.

Факултет је сагласан да ће на подручју примјене овог споразума:

1. Пружити подршку у стручној едукацији заинтересованих социјалних радника за улогу ментора организовањем једнодневне едукације сваке године,
2. Издати сертификат социјалним радницима за ментора и обављати ресертификацију на основу доприноса, броја менторства и приказа стручног рада са студентима,
3. Омогућити коришћење стручне литературе из библиотеке Факултета,
4. Омогућити објављивање стручних и научних радова запослених у часопису и зборницима које објављује Факултет,
5. Омогућити коришћење простора, намјештаја и опреме за промоцију активности Центра (установе, удружења),
6. Омогућити учешће стручним радницима Центра (установе, удружења) на стручним и научним скуповима које организује Факултет, а за једног стручног радника без плаћања котизације,
7. Обезбиједити континуирану комуникацију са Центром (установом, удружењем), у процесу организовања студентске праксе и других волонтерских активности студената и перманентно праћење рада студената,
8. Волонтерску активност студената признати у виду 8 (осам) ЕЦТС бодова на предмету Пракса 2,

9. Ангажовати своје запослене на заједничким пројектима,
10. Пружити савјетодавне услуге запослених наставника и сарадника у појединим предметима,
11. Заштити податке добијене од Центра (установе, удружења), о правима, корисницима и стручном раду који Факултет користи у научно истраживачке сврхе, обезбиједити њихову повјерљивост и заштиту,
12. Укључити Центар (Установу, удружење) у процес праћења, оцјене и промјена наставних планова и програма на студијском програму Социјални рад,
13. Промовисати рад Центра (установе, удружења) у комуникацији са јавношћу и истицати позитивне резултате сарадње.

Члан 2.

Центар (установа, удружење) се овим споразумом обавезује да ће:

1. Омогућити запосленим дипломираним социјалним радницима да обављају послове ментора студентима за вријеме праксе,
2. Омогућити обављање вјежби студената студијског програма Социјални рад на појединим стручним предметима на тражење Факултета и активно учешће запослених на вјежбама у властитим просторијама или просторијама Факултета,
3. Обезбиједити студентима социјалног рада обављање праксе, потребну подршку и стручну помоћ за вријеме праксе и потврду о обављеној пракси са оцјеном рада,
4. Имати редовну комуникацију са Факултетом и студијским програмом Социјални рад,
5. Обезбиједити потребну савјетодавну и логистичку подршку студентима за вријеме волонтирања и обављања праксе,
6. Дати на располагање податке Центра (установе, удружења) у научно истраживачке сврхе, поштујући законске одредбе о заштити личних података корисника,
7. Омогућити студентима Факултета прикупљање података у сврху израде дипломских, мастер и докторских радова,
8. Радити партнерске пројекте са Факултетом и студијским програмом Социјални рад из социјалне политике и социјалног рада на основу израженог интереса споразумних страна,
9. Укључити се у процес праћења, оцјене и промјена наставних планова и програма на студијском програму Социјални рад,
10. Промовисати рад Факултета и студијског програма Социјални рад у комуникацији са јавношћу и истицати позитивне резултате сарадње.

Члан 3.

Овим споразумом утврђује се општи оквир сарадње. За реализацију заједничких пројеката и програма споразумне стране договараће појединачно сваку активност, а у складу са споразумом.

Члан 4.

За евентуалне неспоразуме по овом споразуму, споразумне стране се обавезују да ће их рјешавати договором.

Члан 5.

Споразум се сматра закљученим кад га потпишу обје споразумне стране и закључује се на неодређено вријеме.

Измјене овог споразума споразумне стране вршиће договором у писаној форми.

Члан 6.

Раскид споразума је могућ у сљедећим случајевима:

1. Писаним споразумом између Центра (установе, удружења) и Факултета,
2. Уколико једна од споразумних страна настави да крши одредбе овог споразума и поред писаног упозорења друге споразумне стране, једностраном изјавом воље једне од споразумних страна,
3. У случају више силе, промјењених околности, ако испуњење обавезе постане немогуће услед разлога за који није одговорна ни једна од споразумних страна, као и у другим случајевима предвиђеним Законом о облигационим односима.

Раскид Споразума настаје у року од 8 дана од дана достављања писмене изјаве о раскиду другој споразумној страни.

Члан 7.

Споразум је сачињен у 4 (четири) истоветна примјерка, од којих свака страна задржава по 2 (два) примјерка.

За Центар (установу, удружење)

За Факултет